

Újra középpontban az EU alkotmánya

Az Európai Uniót az elmúlt ötven évben négy alapszerződés, az Európai Acél- és Szénközösséget, az Európai Közösséget és az Atomenergia-közösséget létrehozó alapszerződések, valamint az Európai Uniót alapító Maastricht-i szerződés szabályozta. Ezek 1965-től a Nizzai szerződés 2003-as hatálybalépéséig számtalan alkalommal kerültek kiegészítésre. Az Euratom szerződés kivételével 2003 júliusában egységes szövegbe helyezték az összes szerződést, hazai és nemzetközi jogi értelemben egységes jogi személyiséggel ruházva fel az Európai Uniót. Az EU vezetői 2004-ben hagyták jóvá az Alkotmányos szerződést, amelyet a tagállamoknak két éven belül ratifikálniuk kellett volna, de 2005-ben a francia és holland szavazók ezt visszautasították.

A nemrég zárult francia elnökválasztást követően – amelyen a franciák többsége *Nicolas Sarkozy* mellett voksolt –, a várakozásoknak megfelelően Franciaország kész konzultációkat folytatni az európai uniós alkotmány kapcsán. Az új francia elnök közvetlenül a beiktatása után rendkívüli gesztusként ellátogatott a német fővárosba, ahol biztosította *Angela Merkelt* arról, hogy Franciaország támogatja a német elnökség azon törekvését, hogy a 2007. június 21-22-ére

Angela Merkel, az EU soros elnöke a júniusi csúcson nemcsak az EU- alkotmányos szerződés lényegéről, hanem az elfogadáshoz és ratifikáláshoz vezető menetrendről is szeretne megállapodást kötni. Hangsúlyozta, hogy „a mi érdekünk és a mi felelőségünk, hogy lehetővé tegyük Európa számára a cselekvést azokkal a kihívásokkal szemben, amelyekkel találkozunk. Biztos vagyok benne, hogy ez sikerülni is fog, ha egységesek maradunk, ha együtt dolgozunk”.

A kancellár kiemelte, az alkotmányos szerződés a szubszidiaritás elvének, a régiók és a nemzeti parlamentek szerepének erősítésével kíván választ adni az Unió kihívásaira. A francia elnökhöz hasonlóan *Merkel* is személyes konzultációt fog folytatni az egyes állam- és kormányfőkkel, egy dokumentumcsomagot alapul véve. A csomag anyagát egyrészt a kancellár által április közepén a kormányoknak feltett kérdések és válaszok, másrészt a német elnökség által meghatározott és bemutatott, az alkotmányos szerződés esetleges módosításával járó főbb irányvonalak képezi.

Szintén német kezdeményezés látott napvilágot idén májusban, amely az alkotmányos krízishelyzetéből szabadítaná meg a 2009-es választások előtt az Eu-

rópai Uniót. *Jo Leinen* német szocialista képviselő egy egyszerűsített változatát mutatta be az alkotmánynak, amely szerint két részre oszlana az alkotmányos szerződés. Az első rész egy alapidokumentum lenne – 70 világos cikelyt tartalmazna –, amely az EU értékeit és céljait taglalná, a második az EU politikájára összpontosítana. A parlament alkotmányos ügyekkel foglalkozó bizottságának elnöke, *Jo Leinen* úgy véli az új dokumentum, amelynek nevét inkább az alapvető jogok chartájára keresztelne, elosz-

összehívott EU-csúcson megoldást találjanak az európai alkotmányos, illetve intézményes válságra. A francia elnök utalt arra is, hogy az alkotmányos válság megoldása érdekében kész konzultációkat folytatni a többi tagállammal, az általa javasolt lerövidített alkotmányos „miniszerződés” célszerűségéről. Ezzel szemben *José Manuel Barosso* bizottsági elnök kifejtette, hogy „nem mini-, vagy maxiszerződésről van szó, hanem egy olyan szerződésről, amely képessé teszi Európát a cselekvésre”.

latná a bizalmatlanságot azon országok között, amelyek már elfogadták az új alkotmányt, és azok között, amelyek nem.

A német elnökség nem kíván változtatni az alkotmány néhány olyan pontján, amelynek újratárgyalása hosszas vitákat eredményezne. Ilyenek a költségvetési kérdések, a szubszidiaritás elve

és az Európai Unió, valamint a tagállamok hatáskörének definiálása. Lengyelország mindenképpen kiáll a szavazatmegosztás módosítása mellett, *Lech Kaczyński* lengyel államfő véleménye szerint az alkotmányban szereplő szavazati rendszer elfogadhatatlan Lengyelország számára, mert Varsó veszít vele a legtöbbet. Szakértők szerint Lengyelország meggyőzése arról, fogadja el az új szavazási rendszert, várhatóan az egyik legnehezebb feladat lesz, talán az energiapolitika terén keresendő kompromisszumokkal ez is bekövetkezhet.

Az Európa Tanács júniusi ülése *Romano Prodi* olasz miniszterelnök szerint is kulcsfontosságú lesz az Európai Unió jövője szempontjából. Prodi egynapos prágai látogatásán kiderült a cseh és az olasz vélemények az alkotmány kérdésében merőben ellentétesek. Míg az olaszok folytatni akarják a dokumentum vitáját és ratifikációját, addig Prága a vitát feleslegesnek, és az ügyet pedig lezártnak tekinti. „A közös európai uniós politika alapját a 18 ország által már ratifikált alkotmány szerződés jelentheti.

Olaszország kész a kompromisszumokra, de bármiféle kompromisszumot elfogadni nem hajlandó” – hangsúlyozta az olasz miniszterelnök. *Mirek Topolánek* cseh kormányfő a véleménykülönbségre reagálva elmondta: „nem is az EU jövőjéről van közöttünk vita, hanem az ahhoz vezető eszközökről és utatról.

2007. május 12-én kötetlen találkozón vett részt José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke, Angela Merkel német kancellár, az Európai Unió soros elnöke, továbbá az elnökséget a következő két évben ellátó országok miniszterelnöke, *José Sócrates* portugál és *Janez Jansa* szlovén kormányfő, valamint *Hans Gert Pötering*, az Európai Parlament elnöke. Az összejövetel központi témája az európai alkotmány további sorsa, és a számai EU-Oroszország csúcstalálkozó, valamint az energiaügy és a klímaváltozás problémája. Barroso környezetéből kiszivárgott hírek szerint a minisúcs egyik célja a közös álláspont kialakítása volt az európai alkotmányt felváltó új uniós szerződésről még a 2008 közepén kezdődő francia elnökség előtt.

A 2007. július elsejével kezdődő portugál elnökség jelezte a sintrai találkozón: csak akkor folytatja az EU-alkotmányról szóló tanácskozásokat, ha a berlini kormány még a német elnökség lejárta előtt kijelöl egy világos irányvonalat a 27 tagállamtól kapott pontos felhatalmazás alapján. *Luís Amado* portugál külügyminiszter elmondta: „A tárgyalások válsá-

gos pillanatát éljük. Új szerződésre van szükségünk, méghozzá gyorsan”. Szerinte az Alkotmányos szerződésnek az intézményi reform alapjául kellene szolgálnia, ám hiba lenne figyelmen kívül hagyni, hogy az alkotmányt Franciaország és Hollandia elutasította.

Hazai vonatkozásban *Gyurcsány Ferenc* kormányfő határozottan kiáll a 2005-ös alkotmánytervezetbe foglalt legtöbb intézményi újítás, nevezetesen a kettős döntéshozatal, a nemzeti vétőjogok szűkítése, az Európai Parlament hatáskörének szélesítése, valamint az Alapjogi Charta érvényesítése mellett. A kormányfő az áprilisi brit kormányfővel, *Tony Blair*-rel folytatott tanácskozását követően azt nyilatkozta, hogy kifogások keresése helyett minden EU-tagországnak a megoldást, a kompromisszumot kellene keresni.

Hatalmas várakozással állunk a júniusi csúcstalálkozó előtt, amelynek eredménye teljesen bizonytalan. A Heti Világgazdaság összefoglalása szerint Lengyelország a szavazati arányok megtartásáért harcol, a cseh kormány a vétőjogokhoz ragaszkodik, a britek megszabadulnának az Alapjogi Chartától, a német elnökség pedig több tagállam igényét felkarolva olyasmit is beleerőltetne a szerződésbe, amit még az alkotmánytervezet sem tartalmaz: klímaváltozás, szociális Európa, valamint az energetikai szolidaritásról szóló passzusok.

Kondert Annamária

Egyszerűbb, szigorúbb

Környezetvédelmi és biztonsági intézkedéseket von maga után a járműgyártást szabályozó új európai rendelkezés. Ugyanakkor az Európai Parlament támogatását élvező jogszabály egyszerűsíti a járművek értékesítését az EU 27 tagállamában. Az új jogszabály értelmében a járműgyártóknak többé nem lesz szükségük 27 forgalmazási engedélyre egyazon termék esetében. Eddig csupán a személygépkocsik, a motorbiciklik és a traktorok esetében érvényesült az a rendelkezés, amely szerint az egy tagállamban kibocsátott kereskedelmi engedélyt az összes többi tagországban elfogadták érvényesként. Viszont szigorúbb műszaki követelményeknek kell megfelelni, például minden kereskedelmi jármű esetében kötelező lesz az ABS, az oldalsó védelem biztosítása. Az Európai Parlament döntése újabb jelentős lépés a törvénykezés egyszerűsítésében. Ugyanakkor biztosítja a tehergépkocsik, autóbuszok biztonságosságát – mondta *Günter Verhaugen*, a Bizottság alelnöke, a vállalati és ipari politikáért felelős biztos.

Merkel vallási vezetőkkel tárgyalt

Angela Merkel német kancellár sajnálatának adott hangot, amiért az EU új alapszerződése valószínűleg nem tartalmaz majd utalást a közös keresztény gyökerekre. A soros német elnökség és az EU vezető tisztségviselői keresztény, muszlim és zsidó vallási vezetőkkel találkoztak. – Ismerik az álláspontom. Én szerettem volna, ha az alkotmány tartalmaz ilyen utalást. De az Európai Tanács elnökeként erre nem sok esélyt látok – mondta a kereszténység preambulumában való említésével kapcsolatban. Nem ígérhetek semmit – tette hozzá. Németország jelenleg is tárgyalásokat folytat a tagállamokkal az új alapszerződésről, amelyre sokan még mindig „alkotmányként” utalnak, bár sajtóértékelések szerint már kész a megállapodás a német, a francia és a brit hármas között, hogy ezt az elnevezést elvetik. Az EU hatékony működését biztosító új szerződés alapjairól a június végi EU csúcson dönthetnek az EU vezetői. A kereszténység megemlékezésével kapcsolatos vita már az alkotmány szövegezését 2002-ben végző Európai Konvent munkájában is előtérbe került. A római katolikus vallású Lengyelország és a Vatikán szerette volna elérni, hogy az alkotmány megemlékse Istent és Európa keresztény gyökereit, míg a nemzeti szekurális hagyományokat és az iszlám Törökországgal való kapcsolatot feltűtő Franciaország és Egyesült Királyság ezt mindvégig ellenezte. Az EU 50. évfordulójára kiadott berlini nyilatkozat ismét felélénkítette ezt a vitát. A születésnap deklaráció végül szintén nem utalt közvetlenül a kereszténységre, helyette hangsúlyozta „tagjai egységét és sokszínű hagyományait” valamint kiemelte, hogy „a nyelvek, kultúrák és régiók élénk sokfélesége gazdagabbá” teszik az Uniót.

Forrás: EUvona

5000 milliárd kéne, de csak 63 milliárd van a megújuló energiaforrások létesítésére

Megújuló energiaforrásokat 5 ezer milliárd forint értékben kellene létesíteni Magyarországon ahhoz, hogy az EU célkitűzésével összefüggésben a zöldenergia teljes energiafelhasználáson belüli részaránya 20 százalékra nőjön 2020-ig – mondta Szerdahelyi Görgy, a Gazdaság és Közlekedési Minisztérium (GKM) vezető főtanácsosa az Országgyűlés környezetvédelmi bizottságának keddi ülésén Budapesten. A szakértő elmondta, hogy ilyen mértékű beruházás 10 százalékos támogatás-intenzitással 500 milliárd forint, 20 százalékos esetén 1000 milliárd forint európai uniós társfinanszírozású állami kiadást tenne szükségessé. Az elkövetkező hét évben pályázati úton 63 milliárd forint áll rendelkezésre az alternatív energia támogatására. *Szerdahelyi György* hangoztatta, hogy a 20 százalékos részarány elérése EU-szinten kötelező, a tagállami szinten érvényes eltérő célarányokról a későbbiekben kell megállapodni Brüsszellel. A GKM a jelenlegi feltételek mellett a tavalyi 3,8 százalékos szintről 13 év alatt 12-13 százalékos részarány elérését tartja elérhetőnek – tette hozzá. A vezető főtanácsos utalt arra, hogy *Gyurcsány Ferenc* kormányfő az uniós zöldenergia-cél márciusi elfogadását követően 14-15 százalékos megújuló arányt vezetett meg reálisan elérhetőnek Magyarország számára. *Csoknyai Istvánné*, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium vezető főtanácsosa az EU januárban elfogadott, Megújuló energia útiterv tanulmányára hivatkozva elmondta, hogy nemcsak klímavédelmi megfontolásokból, hanem gazdaságilag is a lehetőségekhez mérten a legnagyobb megújuló energiaarányt elérésére kell törekedni. Beszámolt arról, hogy brüsszeli számítások szerint a zöldenergia terjedését csupán a piacra bízva uniós szinten 2020-ra a zöldenergia 10,5-12,5 százalékos részaránya várható, szemben a 2004-es 6,5 százalékkal. Ehhez képest ha az EU aktív zöldenergia-támogatással 20 százalékra emeli az alternatív energia arányát, akkor a GDP-növekedés a tisztán piaci forgatókönyv hatásán felül 0,5 százalékkal gyorsul, a foglalkoztatás pedig 0,3 százalékkal jobban bővül – idézte a tanulmányt *Csoknyainé*. A klímavédelmi hatással függ össze az a további anyagiakban is mérhető haszon, ami a megspórolt széndioxid-kibocsátás értékéből fakad. „Erős megújuló politika” esetén 600-900 millió tonnával csökkenthető a jelenlegihez képest az uniós emissziója, míg a piacra bízott, enyhébb zöldenergia-felfutás 400-600 millió tonnás megakartással jár. Az EU tanulmánya a megújuló energia támogatása melletti szempontok közé sorolja, hogy a csökkenő üvegház-hatású gáz-kibocsátás kedvezően hat a természeti sokféleségre és közvetetten a levegő minőségére is. *Varga Tamás*, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium képviselője arról beszélt, hogy a magyar agrárium támogatás esetén önmaga képes biztosítani akár 20 százalékos megújuló energia részarányt 2020-ig.

Forrás: MTI Eco

Az Oroszországgal való kapcsolatok erősítését sürgette Javier Solana

Az Oroszországgal való kapcsolatok erősítését és Törökország uniós csatlakozását sürgette *Javier Solana*, az Európai Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselője egy lapinterjúban. A Welt am Sonntag című német lapnak nyilatkozva Solana sajnálkozásának adott hangot amiatt, hogy az elmúlt időszakban feszültebbé vált a viszony Oroszország és az unió között. Reményét fejezte ki, hogy a küszöbön álló EU-orosz csúcstalálkozó elősegíti a kialakult feszültség enyhítését. Szavai szerint ezért mindkét félnek tennie kell.

Erősen megosztott az EU az Oroszországgal tervezett csúcstalálkozó előtt

Erősen megosztott az Európai Unió az Oroszországgal tervezett csúcstalálkozó előtt. Erre utaltak a berlini nyilatkozatok, és ezt erősítette meg közvetlenül a szamarai csúcstól előkészítő, moszkvai vizitje előtt a német külügyminiszter is. *Frank-Walter Steineier* utalt arra: aligha valószínű, hogy a csúcsértekezleten eljutnak az eredeti célkitűzésig, az esedékes új partnerségi megállapodás megkötéséig. Az állásfoglalásokból ugyanakkor kitűnt: miközben a német uniós elnökség és az Európai Bizottság a nézeteltérések ellenére stratégiai partneri viszonyra törekszik Oroszországgal, Lengyelország és a balti államok a leghatározottabban fékezik ezeket az erőfeszítéseket.

Új külpolitikai irányokat kíván adni az uniónak a portugál elnökség

Új irányokat kíván adni az Európai Unió külpolitikájának a soron következő, portugál elnökség. Mindenekelőtt ezt hangsúlyozta *José Sócrates* államfő a Financial Times Deutschland (FTD) keddi számában megjelent nyilatkozatában. Ezzel összefüggésben Sócrates a Magreb-térséget és a Közel-Keletet említette. Az elnök szerint a portugál elnökség egyik legfontosabb célkitűzése a Dél felé irányuló kapcsolatok erősítése lesz. Az FTD ennek kapcsán felhívta a figyelmet: a portugál törekvés egybeesik az új francia elnök, *Nicolas Sarkozy* célkitűzésével egy „Földközi-tengeri unió” megteremtésére. Portugália július elsején veszi át Németországtól az EU soros elnöki tisztségét.

Magyarország csatlakozott a katonai beszerzések új szabályozásához

Magyarország csatlakozott ahhoz az EU-szabályozáshoz, „magatartási kódexhez”, amely a katonai beszerzések európai piacán az uniós tagok cégei számára tágabb versenyzési lehetőséget teremt. Az erről szóló bejelentés hétfőn hangzott

Ötlebörzét hirdetnek a norvég alapnál

A héten jelenik meg a megújuló norvég alapnál az a felhívás, amelynek célja az, hogy megkímélje a fölösleges munkától és költségektől a pályázókat. Mint *Szalóki Flórián*, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) illetékes főosztályvezetője elmondta, a még szabad 50 millió euróra két fordulóban lehet pályázni. Az elsőben egyfajta ötlebörzére van lehetőség: a pályázni szándékozóknek ötoldalas dokumentációt kell kitölteni arról a fejlesztésükről, amelyhez támogatást kívánnak igényelni. Az NFÜ munkatársai ezek közül választják ki azokat az ötleteket, amelyek esélytel pályázhatnak az alap támogatására, majd minden segítséget megadnak az adott projekt/pályázat kidolgozásához. Itt már a nyelési esély 70 százalékos lesz – ígéri a szakember. Az EU és az Európai Gazdasági Térség (EGT) még az unió 2004-es kibővítésekor kötött szerződést arról, hogy Norvégia, Liechtenstein és Izland egyfajta „díjat” fizet a nagyobb egységes belső piacon való jelenlét lehetőségéért. A hozzájárulás teljes összege öt évre – a tíz újonnan csatlakozott országnak, valamint Spanyolországnak, Portugáliának és Görögországnak – 600 millió euró. Ebből Magyarország részesedése 10 százalékos, azaz 60 millió euró. Ezenkívül Norvégia kétoldalú szerződésekkel külön alapot is létrehozott a tíz újonnan csatlakozott ország részére. Ennek teljes összege öt évre 567 millió euró, ebből Magyarország részesedése 13 százalékos, azaz 75 millió euró (VG, 2007. március 7., 6. oldal). A norvég alapnál a pályázat 2006-ban indult, s eddig az egyes körök kiírásaira tízszeres volt a túljelentkezés. Sokan hiába adták be pályamunkájukat, ráadásul lassan haladt előre az ügynökség által támogatásra javasolt projektek brüsszeli jóváhagyása. Ezért a változtatás elkerülhetetlenné vált. A donor Norvégia egyetértésével megújított feltételek harmonikusan illeszkednek az NFÜ pályáztatást egyszerűsítő, gyorsító intézkedéseivel. A legalább 250 ezer, maximum 3 millió eurós projekteknél a szakaszolásra is lehetőség van: a fejlesztés 100, 75 és 50 százalékára egyaránt lehet támogatást igényelni, és a bírálók döntenek arról, hogy végül mekkora hányad megvalósításához adnak pénzt. A magyar kísérlet annyira megtetszett Norvégiának, hogy a 2007. január 1-jétől csatlakozott Bulgária és Románia esetében is ezt az új rendszert kívánja alkalmazni, sőt valószínű, hogy Svájc az ősszel induló saját alapja működtetésére ugyancsak ezt a variánsot választja – közölte *Szalóki Flórián*.

Forrás: VG

Szövetkezés a családokért

Az Európai Bizottság közleményben szorgalmazza a nemzedékek közötti szolidaritást annak érdekében, hogy a demográfiai kihívással szemben segítse a tagállamokat. A közlemény azt vizsgálja, az európai polgárok hogyan válósíthatnak meg jobb munka-élet egyensúlyt, és az állam hogyan támogathatná a családokat annak érdekében, hogy kívánságuk szerint több gyermeket vállaljanak. A felmérések azt mutatják, hogy európai családok kevesebb gyer-

meket vállalnak, mint amennyit szeretnének. – Európában túl sok férfi és főleg nő nehéz döntés elé kényszerül: család vagy karrier. Olyan körülményeket kell teremtenünk, hogy az embereknek mindkettőben részük lehessen – mondta *Vladimír Spidla* munkaügyi, társadalmi és esélyegyenlőségi biztos. – A nők továbbra is vállalják a felelősség oroszlánrészét, így hacsak nem helyezünk fokozottabb hangsúlyt a nemek egyenlőségére és az esélyegyenlőségre, az alacsony születési arány nem fog változni. A családi élet és a munkahely közötti egyensúly megteremtése érdekében a közlemény három olyan területet nevez meg, ahol a tagországok és a civil társadalom, valamint az EU fontos szerephez juthat: pénzügyi támogatás a növekvő család költségeinek fedezésére, minőségi szolgáltatások úgy a gyermekek, mint az idősebbek részére, rugalmas munkaidő. A közlemény feltárja a tagállamok családpolitikája közötti különbségeket. A háromévesnél kisebb gyermekek bölcsődei ellátásának támogatása a németországi 8 és csehországi 2 százaléktól a holland 36 és a svéd 22 százalékig terjed. A társadalmi költség a családok és gyermekek esetében szintén változó: a déli államokban a család ellátását sokkal inkább annak tagjaira bízzák. Egyértelmű, hogy általában magasabb a születési arány azokban az államokban, ahol a családbarát politika egyenlő esélyeket kínál alkalmazáskor; egyenlő fizetést kínál, szükség esetén szabadnapot ad férfiak, nők egyaránt. A közlemény vázolja, hogy a Csaláért Európai Szövetség hogyan működne a tudás- és tapasztalatcsere platformjaként. Első lépésként júniusban létrehozának egy magas szintű bizottságot a kormány demográfiai szakértőiből. Különösen lényeges a családok pótlólagos támogatása a munkavégzés és a családi élet eredményesebb összehangolása által. Az Európai Társadalmi Alap (ESF) támogatási lehetőségeket kínál munkahelykeresésre képzések által, vagy egyszerűen a gyermekek jobb bölcsődei ellátása révén. A lisszaboni célok megvalósításához kulcsfontosságú a megfelelő családi ellátás és karrierlehetőség biztosítása.

Forrás: Euractiv.hu

Pénzalap a gazdáknak

Az uniós zöldség- és gyümölcssektort érintő piaci válságok kezelésére egy közös európai támogatási alap létrehozását javasolja az Európai Parlament (EP) jelentése, amelyet a képviselőtestület mezőgazdasági bizottsága a héten fogadott el. A dokumentum a zöldség- és gyümölcspiac reformjára vonatkozó európai bizottsági javaslatot értékeli. A brüsszeli testület tervezetének kulcseleme szerint a szektor eddigi piacsabályozó támogatásait (például feldolgozó és exporttámogatás) megszüntetnék, és az eddig erre a célra elkülönített pénzforrásokat közvetlen kifizetésként adnák a termelőknek. Így a gazdák az uniós kifizetéseket nem a termelés mértékéhez kötött, hanem a megművelt terület alapján kapnák meg. Az EP mezőgazdasági bizottsága szerint azonban továbbra is szükség lenne olyan ún. rugalmasan alkalmazható támogatásokra, amelyeket minél inkább hozzáigazítanak a termelők szükségleteihez, különösen a piaci válsághelyzetek

el Brüsszelben, az Európai Védelmi Ügynökség miniszteri szintű tanácskozásán, ahol Magyarországot Szekeres Imre védelmi miniszter képviselte. A magatartási kódexet az EU-tagállamok védelmi miniszterei 2005 novemberében fogadták el, s tavaly nyáron lépett életbe, de csak 22 tagállammal. Magyarország és Spanyolország akkor bizonyos aggályok miatt kimaradt belőle, Dánia pedig eleve felmentést kapott a részvétel alól.

Szolidaritásukról biztosították Észtországot az EP képviselői

Szolidaritásukról biztosították Észtországot Oroszországgal szemben az Európai Parlament képviselői szerdán, a testület brüsszeli plenáris ülésének keretében, emellett több frakció a jövő héten esedékes szamarai EU-orosz csúcstalálkozó lemondását javasolta. A magyar képviselők közül *Szájer József* (Fidesz-MPSZ) úgy vélte, az EU-nak a csúcstelárlások felüggesztésével is „világos üzenetet kell küldenie: eddig és ne tovább!”. *Szent-Iványi István* (SZDSZ) közleményében jelezte, hogy a liberálisok nevében felszólaló *Graham Watson* frakcióvezető szerint az EU-Oroszország csúcstalálkozóának csak akkor van értelme, ha Oroszország valóban kész tárgyalásos úton rendezni az EU-val a nyitott kérdéseket.

Brüsszel Nobel-díjasokkal ünnepelt

Tizenhárom európai Nobel-díjas jelenlétében tartotta meg az Európai Unió ünnepét 2007. május 9-én, szerdán az Európai Parlament brüsszeli plenáris ülésén. A tudósok közül *Rita Levi-Montalcini* (1986, orvosi díj) felszólalásában azt mondta, hogy az EU rendkívüli eredményeit nem csak a kontinensre, hanem az egész világra ki kellene terjeszteni. *Lech Walesa* (békédíj, 1983) úgy vélte, Európa a teljes egyesülés útján halad, azonban olyan gondolatokkal, vízióval kellene előállni, amelyek méltóak az ötven évvel korábbiakhoz. *Reinhard Selten* (közgazdasági díj, 1994) kiemelte az európai gazdasági és monetáris unió sikerességét. *John Hume* (békédíj, 1998) szerint az Európai Unió a világtörténelemben a konfliktusok megoldásának legjobb példája. Hume – aki korábban EP-képviselő is volt – az unió értékei közül kiemelte a sokszínűség tiszteletét.

Göncz Kinga: Magyarország markáns EU-elnökségre készül

Magyarország markáns EU-elnökségre készül 2011-ben, a felkészülés már elkezdődött – mondta *Göncz Kinga* külügyminiszter a Budapesten megrendezett Európa napon. Az elnökség idején Magyarország szeretné kihangsúlyozni az általa fontosnak tartott témákat és kérdéseket, így például a Nyugat-Balkán helyzetét és az emberi jogokat – mondta az

esetén. Ennek értelmében az euro-képviselők arra tettek javaslatot, hogy a tagállamoknak egy külön támogatási alapot kellene felállítaniuk az időjárás viszonyosságainak erősen kitért ágazat kockázatkezelésére. A javasolt mechanizmus értelmében az alapot kétharmad részben az EU-nak, egyharmad részben a termelő és értékesítő szervezeteknek (tész) kellene finanszírozniuk. A válságalap olyan jogcímek esetén lehetne felhasználható, mint a piacról való kivonás vagy korai szünet. Emellett az EP azt is javasolja, hogy az alap eszközeit felhasználhassák a térszeken kívüli termelők is. Fontos lenne a kríziskezelő pénzügyi alap, de a zöldség-gyümölcs szektor mai szervezettségi állapotában magyar szempontból inkorrekt lenne a térszerekre rótt egyharmados befizetési kötelezettség – közölte *Lux Róbert*, a Fruitveb Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi Szervezet alelnöke. Az unió csak az úgynevezett véglegesen elismert térszeker fogadja el valódi ágazati szervezatként, nálunk viszont egyelőre csak a forgalom 10 százalékát bonyolítják le ilyen térszerek. Ezért diszkriminatív lenne, ha a hazai szervezeteknek jelentős pénzügyi hozzájárulást kellene teljesíteniük. Magyarországon az EU-nak – más tagországok mintájára – előbb egy szervezeti felzárkóztatási programot kellene végrehajtania, azután lehetne felvetni a fizetési kötelezettség ügyét – érvelt *Lux Róbert*. A brüsszeli tervekkel szemben az export-támogatás megszüntetésének megakadályozására szólított fel *Glattfelder Béla* magyar euro-képviselő az EP nemzetközi kereskedelmi bizottsága által ugyancsak a héten elfogadott véleményében. A Fidesz EP-képviselője szerint az európai és a magyar termelőket meg kell védeni az ellenőrizetlen zöldség-gyümölcs importtól. A hűtési technológiák fejlődésének következtében ugyanis a friss zöldség és gyümölcs egyre nagyobb távolságra és egyre olcsóbban szállítható. Eközben a nagy tömegű olcsó munkaerővel rendelkező Kína és India rohamtempóban növeli termelését a munkaerő-igényes zöldség-gyümölcs ágazatban – érvelt *Glattfelder*. Mindez a közeljövőben az importnyomás fokozódását jelentheti az európai piacokon. A kínai gomba, fokhagyma és fagyaszott eper az utóbbi években nagy mennyiségben, nyomott áron került az európai piacokra, komoly gondokat okozva a magyar termelőknek – hívta fel a figyelmet a néppárti képviselő.

Forrás: VG

Európai kulturális stratégia született

Az Európai Bizottság politikai nyilatkozatot fogadott el a kultúra szerepéről a globalizálódó világban és európai stratégiát javasol a kultúra számára is. A nyilatkozat – melynek elfogadását Európa-szerre széles körű konzultáció előzte meg – hangsúlyozza a kultúra központi szerepét az európai integrációs folyamatban. José Manuel Barroso elmondta, hogy a kultúra az állampolgárok mindennapi életét érinti, a személyes fejlődés és a gazdasági növekedés fontos hajtóerője. De ennél sokkal több is: központi eleme egy közös értékeken és közös örökségen alapuló európai projektnek. Az elfogadott dokumentum három fő célt fogalmaz meg. Ezek kö-

zösen alkotják az európai intézmények, a tagállamok, a kulturális és a kreatív szektor stratégiáját. Az kulturális sokszínűség és a kultúrák közötti párbeszéd támogatása. A kultúra támogatása mint a lisszaboni stratégia kreativitásfokozó tényezője. A kultúra támogatása mint az unió nemzetközi kapcsolatainak létfontosságú eleme. A dokumentum azt javasolja, hogy a kultúra erősebb része legyen a politikai párbeszédnek, támogatni kell a kulturális csereprogramokat és szisztematikusan integrálni a kultúrát a fejlesztési programokba és projektekbe. Alapvető jellemzője az új kulturális elképzeléseknek, hogy sokkal strukturáltabb együttműködési rendszert vezetne be a tagállamok és az EU intézményei között. A rendszer a nyílt koordinációs módszeren alapszik, ezt a módszert sikeresen használták az oktatás területén való együttműködés is. A dokumentum arra ösztönzi a kulturális élet szereplőit – az egyénektől kezdve a kulturális intézményekig –, hogy erőteljesebben vonják be a kulturális szektort az európai ügyekbe.

Forrás: Euractiv.hu

Keveset fordítanak kutatás-fejlesztésre – Finnország az éllovas

Nemzetközi összehasonlításban Magyarországon alacsony, a GDP 0,88 százalékát teszi ki a kutatásra és fejlesztésre, azaz K+F-re fordított összeg (GERD mutató), s ezen belül is kevés a vállalati K+F ráfordítás, de az állami ösztönzés szerepe vitatható – hangzott el a Gazdasági Versenyképességi Kerekasztal ülésén. Amíg az éllovas Finnországban a K+F-re fordított összeg GDP-arányosan 3 százalék, és az Európai Unió átlaga 1,9 százalék, addig Magyarország 2013-ra is csak 1,8 százalékot tud megcélolni – mondta *Rakusz Lajos*. Az egyetemi tanár hozzátette: a Magyarországhoz hasonló fejlettségű régióbeli országok GERD mutatója sem magasabb. Véleménye szerint elsősorban az alapkutatásban, azaz az államilag finanszírozott kutatásban szükséges többet költeni a K+F-re, de a magánszférának is fel kell zárkóznia. Ha nem normatív alapon lehet hozzájutni az állami és EU-s K+F forrásokhoz, akkor felhasználásuk hatékonysága nem fog javulni – jelentette ki *Bojár Gábor*, a Graphisoft elnöke. Véleménye szerint az adórendszeren keresztül a K+F-hez nyújtott állami ösztönzés nem hatékony. Ezt erősítette meg *Erdei Tamás*, az MKB Bank elnök-vezérigazgatója is, akinek véleménye szerint a K+F hozzátartozik egy vállalat versenyképességének, azaz profit maximalizálásának növeléséhez, tehát az adórendszeren keresztül történő állami ösztönzés nehezen indokolható. Az alapkutatás fontosságára utalt *Bojár Gábor*, aki elmondta, hogy a Graphisoft-hoz azért tudott vezérigazgatót „importálni” az USA-ból, mert Magyarországon magas színvonalú a matematikai oktatás. Viszt *Erzsébet*, a GKI Gazdaságkutató kutatásvezetője bejelentette, hogy öt országra kiterjedő K+F vizsgálat készül, amelynek során Finnország, Szlovénia, Csehország, Törökország és Portugália K+F tevékenységét térképezik fel. A vitát nem zárta le *Török Ádám* akadémikus, a kerekasztal elnöke, de megjegyezte, hogy az EU pályázatok kiírásával ösztönzi a vállalati K+F tevékenységet.

Forrás: MTI Eco

MTI-nek a külügyminiszter. A felkészülés első fázisaként elkezdtek kiválasztani azt a több száz szakértőt, akik a munkacsoportokat vezetik majd, valamint a szervezést végzik – tette hozzá *Göncz Kinga*. A magyar EU-elnökségnek várhatóan százmillió költségei lesznek.

Pályázhatnak a szakellátás fejlesztésére, de miből?

Főként uniós forrásból fejlesztené a kistérségek járóbeteg-szakellátását az Egészségügyi Minisztérium – közölte a tárcavezető az országos kistérségi tanácskozáson. Több pályázati kiírás jelenik meg a jövőben, hogy a kistélepuszeken is legyen járóbeteg-szakellátás – mondta *Horváth Ágnes* egészségügyi miniszter a budapesti fórumon. Több, mint 20 kistérségben nincs ilyen szakrendelő, és a pályázók csak akkor remélhetnek pénzt a fejlesztésre, ha öt évig garantálják az új központ fenntartható működtetését. *Horváth Ágnes* hangsúlyozta: fontosnak tartják, hogy korszerű felszereléssel rendelkezzenek a járóbeteg-egységek, hozzátéve: az új szakrendelőkben, vagy kistérségi központokban lehet háziorvosi ellátás, és kapcsolódhat az épülethez mentőálmás is. A kistérségek, főként a hátrányos települések esetében azonban kérdéses, miképp tudják kifizetni a járóbeteg-szakrendelő építéséhez szükséges önrészt. Valamennyi önerőt ugyanis – a fejlesztés méretétől, jellegétől függően – elvár az Európai Unió.

Gyorsan bővülnek a szélenergia kapacitások az EU-ban

Jelentősen növekszik a szélenergia előállítás az Európai Unióban: az európai szélenergia szövetség számításai szerint 2020-ban Európa villamos-energia felhasználásának 12-15 százalékát a szélenergia fogja adni. Ez ötszöröse a jelenleginek. A szövetség adatai szerint az Európai Unióban 2001 óta évente átlagosan 23 százalékkal bővültek a szélenergia kapacitások, ami azt jelenti, hogy 2020-ra 180 gigawatt körül várható a gyártó kapacitás. Tavaly a világon 15 200 megawatt új kapacitás lépett be a termelésbe – mintegy 15 milliárd euró befektetéssel –, ami 32 százalékos növekedés 2005-höz képest.

Almunia szerint nem árt az erős euró az uniós gazdaságnak

Nem ártott az euróövezet gazdasági növekedésének az, hogy az elmúlt években sokat erősödött a közös valuta, az euró, vélte csütörtöki brüsszeli sajtótájékoztatóján *Joaquín Almunia*, az Európai Bizottság pénzügyi felelőse. A spanyol biztos éves beszámolójának fő mondanivalója az volt, hogy idén sok év óta a legjobbak a gazdasági kilátások az euróövezetben. – Folytatódik a szilárd gazdasági fellendülés – szögezte le, hozzátéve, hogy az

Nyárra várja a fenntartható fejlődési stratégiát az unió

A nyugdíjrendszer fizetőképessége, szegénység és a területi különbségek visszaszorítása, a társadalom tagjainak egészsége – néhány fejezet Magyarország fenntartható fejlődésének nemzeti stratégiájából, amelynek munkaanyagát a kormány a napokban fogadta el, és egy június közepéig tartó társadalmi vita után küldi ki Brüsszelbe. Magyarország jelenleg az egyetlen az unióban, ahol még nem készült el a stratégia arról, hogyan képzelhető el az ország jövője a következő évtizedekben. A magyar stratégia abból indul ki, hogy a fogyasztói társadalom egyes jelenségeinek erősödése nem fenntartható: az emberek olyan fogyasztási minták átvételére vágnak, amelyek hatásai nyugatabbra már láthatók – mondta az InfoRádióknak a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium stratégiai főosztályvezetője. Faragó Tibor hozzátette: ennek következménye, hogy szélsőségesebbek a társadalom jövedelem szempontjából alsó és felső 10 százaléka közötti különbségek, amelyek területi szinten is megmutatkoznak. Emellett az ország népessége csökken, ez pedig nagyban összefügg egyebek mellett a szociális ellátórendszer működésével – közölte a környezetvédelmi minisztérium munkatársa. *Válaszok is lesznek?*

A munkaanyag tételesen foglalkozik egyebek mellett a kritikusnak tekintett szociális ügyekkel, a foglalkoztatottság és a természeti erőforrások használatának kapcsolatával, a gazdasággal, amely ideális esetben környezetbarát és tekintettel van a munkavállalási igényekre, de figyelembe veszi az ország versenyképességét – mondta Faragó Tibor.

A társadalmi párbeszéd, a vita és végső soron a stratégia célja, hogy megoldási lehetőségeket is adjon a felvetődő problémákra – jelentette ki a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium stratégiai főosztályvezetője.

Az Európai Unió tagállamai közül egyedül Magyarországnak nincs formális fenntartható fejlődési stratégiával, ezért a társadalmi vita eredményeinek figyelembe vételével elkészült dokumentumot legkésőbb június végéig el kell küldeni Brüsszelnek – közölte Faragó Tibor.

Forrás: Inforadio.hu

Aláírták az Új Magyarország Fejlesztési Tervet

Ünnepélyes keretek között írta alá az Európai Bizottság és a magyar kormány az Új Magyarország Fejlesztési Tervet. A tárgyalások eredményeként több pénz jut a humán erőforrás fejlesztésére, környezetvédelemre és gazdaságfejlesztésre, míg a közlekedésfejlesztésre fordítható pénzek egy százalékkal csökkentek az eredetileg tervezetthez képest. A fejlesztési tervről szóló tárgyalások eredményeként a kormány által Brüsszelnek benyújtott terv belső pénzügyi szerkezete két százalékkal változott. Az Európai Bizottság részéről *Danuta Hübner*, regionális politikáért felelős biztos, míg a kormány képviselőjében *Bajnai Gordon* fejlesztéspolitikai kormánybiztos írta alá az Új Magyarország Fejlesztési Terv végleges változatát ma kora délután a németországi Hof-ban.

A tárgyalások eredményeként több pénz jut a humán erőforrás fejlesztésére, környezetvédelemre és gazdaságfejlesztésre, míg a közlekedésfejlesztésre fordítható pénzek egy százalékkal csökkentek az eredetileg tervezetthez képest. 16 milliárd forinttal több jut a gazdaságfejlesztésre, mellyel a célkitűzés aránya a fejlesztési tervben tíz százalék fölé emelkedik. A Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében 32 milliárd forinttal többet költethetünk a humán erőforrás fejlesztésre, és 86 milliárddal nő a környezetvédelemre fordítható összeg, amely főleg derogációs kötelezettségeink teljesítésére – a szennyvízkezelésre, az ivóvízhálózatra és a hulladékgyűjtéssel kapcsolatos beruházásokra – költendő. Valamelyest több forrás jut az egészségügy és államreform megvalósítására is, ám a közlekedésfejlesztés 18 milliárd forinttal kevesebb pénzből gazdálkodhat. A Közép-Magyarországi Régió infrastruktúrafejlesztésre fordítható forrását (11,3 mrd forint) a humán fejlesztésre fordítható Társadalmi Megújulás operatív program Közép-Magyarországi Régió fordítható részébe csoportosították át. Az átcsoportosítások hatására 2 százalékkal nő a humán fejlesztések aránya az infrastrukturális beruházásokkal szemben. Az Európai Bizottság kérésére az eredetileg tervezett teljesítménytartalékot az egyes operatív programok között osztották fel, s ebből fedezi a változások jelentős részét. A mostani aláírás az utolsó előtti lépés a Brüsszellel folytatott egyeztetések lezárása előtt. Az operatív programok tárgyalásai továbbra is folynak az Európai Bizottság és Magyarország között, azok várhatóan idén nyár közepéig fejeződnek be.

Forrás: EUvonal

Pályázati kiírások tömegesen várhatóak ez év nyaráról

Az európai uniós forrásokhoz kapcsolódó pályázatok tömeges kiírására ez év nyarán és őszén lehet számítani – mondta *Bajnai Gordon* fejlesztéspolitikai kormánybiztos csütörtökön Budapesten azon a konferencián, amelyet a GKI Gazdaságkutató Zrt. és az Erste Bank Hungary rendezett „EU-pályázatok felül- és alulnézetben” címmel. *Bajnai Gordon* hangoztatta, a Brüsszel által frissen elfogadott Új Magyarország Fejlesztési Terv alapján 6.875 milliárd forint uniós forrás áll majd az ország rendelkezésére 2007-2013. között, ebből a legnagyobb résszel a Közlekedés Operatív Program rendelkezik, összesen 1.703 milliárd forinttal (265 forintos euró árfolyamon számítva). A fejlesztéspolitikai biztos aláhúzza, „az Európai Uniótól csupán a felhatalmazást kaptuk meg arra, hogy erre a keretösszegre megfelelő pályázatokat nyújtsunk be, komoly munka vár ránk a pályázatok összeállítása során”. *Bajnai Gordon* részletesen ismertette az EU által jóváhagyott keretösszegeket az egyes operatív programokra. A Társadalmi Megújulás Operatív Program keretösszegként 966 milliárd forinttal gazdálkodhat, a Társadalmi Infrastruktúra Program 539 milliárd forintot mondhat magáénak. A Környezet és Energia Program részére 1.140 milliárd forint jut, a régiók különböző fejlesztési céljaira összesen 1.609 milliárd forint áll rendelkezésre. A Gazdaságfej-

EU-országoknak ki kell használniuk a helyzetet, azaz – közleményének címe szerint – ütniük kell a vasat, amíg meleg. A bizottság minden adandó alkalommal sürgeti az uniós államokat, hogy használják fel tartalékképzésre is a fellendülés éveit.

Javuló üzleti klíma jellemzi az euróövezetet

Alacsony inflációs ráta, javuló üzleti klíma jellemzi az euróövezetet. Előzetes adatok szerint az övezetben az éves szintű drágulás áprilisban 1,8 százalék volt, ami egyrészt megfelel az előzetes várakozásoknak, másrészt kedvezőbb inflációs helyzetre utal, mint márciusban, amikor 1,9 százalékos volt az árindex éves változása. Az EU bizottsága hétfőn egy üzleti hangulati mutatót is kiadott az euróövezetről: ennek értéke 1,61 pont volt a márciusi 1,55 pont után. A bizottság szerint a vállalatvezetők jobbnak látják vállalkozásuk helyzetét, ami elsősorban a rendelések és a termelés volumenére vonatkozik, és az elkövetkezendő hónapokban is a termelés további felfutását tartják valószínűnek.

Jövőre megkezdődik az EU-költségvetés szerkezeti átalakítása

A jövő évi költségvetésben először szán az Európai Unió nagyobb összeget gazdasági felzárkóztatásra, mint mezőgazdasági kiadásokra – derült ki *Dalia Grybauskaitė* költségvetési EU-biztos bejelentéséből. Az Európai Bizottság aznap jóváhagyta a 2008-as büdzsé tervezetét, de azt még a 27 tagországnak és az Európai Parlamentnek is el kell fogadnia. A brüsszeli terv az ideihez képest 2 százalékos emelést, összesen 129,2 milliárd euró kiadást tartalmaz: ez valamivel több, mint a tagországok összjövedelmének egy százaléka, amelyet főképpen a – büdzsébe a visszakapottnál nagyobb összeget juttató – nettó befizetők egyfajta bűvös határként kezelnek.

Kedvező kilátások a munkahelyteremtésben és az államháztartás helyzetében

A gazdaság 2007-2008 folyamán várhatóan mind az EU-ban, mind az euróövezetben erőteljes, mintegy 1,25%-os foglalkoztatási növekedést generál. 2006 és 2008 között mindent egybevéve csaknem 9 millió új munkahelyet teremtenek az EU-ban, ebből majdnem 6 milliót az euróövezetben. Ennek következtében 2008-ban a munkanélküliségi rátának 6,7%-ra kellene csökkennie az EU-ban és 6,9%-ra az euróövezetben, amire az 1990-es évek eleje óta nem volt példa. Az előrejelzés időszakában a bérek várhatóan növekedni fognak, de mérsékelt szinten maradnak, főként a munkatermelékenység várható növekedését tekintve.

lesztési Operatív Program keretösszege 690 milliárd forintot tesz ki. Az Államreform Operatív Program kerete 41 milliárd forint, míg az e-közigazgatásra 100 milliárd forintot szának. Bajnai Gordon hozzátette: természetesen vidékfejlesztésre egy külön keret áll majd rendelkezésre, mintegy 1.300 milliárd forinttal. A fejlesztéspolitikai kormánybiztos szerint a Gazdaságfejlesztés Operatív Programon kívül erre a célra a régiós pénzekből is kaphatnak összegeket a pályázók. A fejlesztéspolitikai kormánybiztos elmondta: a március elején, illetve végén megnyitott pályázati lehetőségekre eddig több mint 1.500 beadvány érkezett, a keretösszeg ez esetben 30 milliárd forint volt, amelyből 20 milliárd forintot igényeltek a pályázók. A beadott pályázatok több mint 90 százaléka a normatív egyszerűsített kiírásokra vonatkozott. Bajnai Gordon arról is szólt, hogy az év második felében megindul a Jeremie Program, amelyben visszatérítendő támogatásokat igényelhetnek a kis- és középvállalkozások. Elsősorban a tökeszegény vagy induló kis- és középvállalkozásokat akarják segíteni ebben a programban, amelynek a kerete 170 milliárd forintba rúg majd. A tanácskozáson *Ficsor Ádám*, a földművelésügyi tárca szakállamtitkára hangsúlyozta: a most indult uniós költségvetési időszakban a mezőgazdaságban is a tudásalapú gazdaságot kell megteremteni, a vidékfejlesztésben ennek érdekében a töképtőlásra kell helyezni a hangsúlyt. Az a cél, hogy az agrárgazdaságban működő vállalkozások által megtermelt javakban illetve szolgáltatásokban nőjön a hozzáadott érték, ezért csak olyan cégeket érdemes támogatni, amelyek hosszabb távon versenyképes termelést tudnak biztosítani. A következő hét évben a mezőgazdaság áru- és szolgáltatáskibocsátása 30-40 százalékkal bővíülhet, a hozzáadott érték növekedése pedig mintegy 50 százalékot érhet el ebben az ágazatban. A szakállamtitkár felhívta a figyelmet, hogy világszerte a mezőgazdaságban trendváltás figyelhető meg. Egyrészt a délkelet-ázsiai országok a korábbinál nagyobb mértékben bekapcsolódtak a mezőgazdasági termelésbe, másrészt az „energiahiány” elérte az agrárágazatot is, ez a következő években meghatározza majd az unió agrárpolitikáját. *Lázár János*, Hódmezővásárhely polgármestere szerint az önkormányzatoknak minél előbb rá kell ébrednie arra, hogy helyi szinten is hatékony gazdálkodást kell folytatniuk. Ez azt jelenti, hogy hosszabb távon is meg kell tervezni működési költségeiket és ennek érdekében eszközzeit, vagyონukat a lehető leghatékonyabban kell működtetni. *Lázár János* véleménye szerint az egyes helyi önkormányzatokban „a hatalomban lévő polgármestereknek mindenütt gesztusokat kell tenniük az ellenzéknek”, hisz egy-egy város életében a mostani döntések 15-20 évre is meghatározhatják az adott település jövőjét, fejlődését. Aláhúzza: a fejlesztési célok között kiemelt helyen kell állnia a helyi gazdálkodókkal, vállalkozásokkal való együttműködésnek, a közös fejlesztéseknek. Megjegyezte: „én a saját városomat úgy fogom fel, mintegy egy 60 ezer ember számára szolgáltató intézményt”.

Forrás: MTI Eco

A pénzügyminiszterek a 2008-as büdzséről tárgyalnak

A pénzügyminiszterek első alkalommal tárgyalnak a 2008-as költségvetésről, de egyes tagállamok már a vita előtt kritikával illeték a Bizottság tervezetét, amely szerintük túl sok tartalékkal számol. Németországnak, Franciaországnak, Nagy-Britanniának és Hollandiának nem tetszik *Dalia Grybauskaite*, költségvetésért felelős biztos javaslata, amely szerint 2008-ban az EU 121,6 milliárd eurót költene, amely 5,3 százalékkal több mint a 2007-es büdzsé. A négy tagország ugyanakkor nehezményezi, hogy a költségvetésért felelős biztos több pénzt tenne félre, mint amennyit az EU 2008-ban valóban elkölthet majd, mert szerintük ez nem ösztönzi a Bizottságot a hatékony működésre. *Grybauskaite* javaslata szerint, melyet a múlt héten tett közzé a 2008-as költségvetés 44,2 százalékat, 57,2 milliárd eurót a fenntartható fejlődésre költetnének. Az összeg az EU történetében először, nagyobb mint a közös agrárpolitikára fordított összeg (56,3 milliárd). Brüsszel több pénzt szánna a kohéziós alapon keresztül megvalósuló, nagy infrastrukturális projektekre (2007-hez képest 14 százalékkal növekedne az erre fordított költség), a kutatás 11, az energia és közlekedés fejezet 14 és az élethosszig tartó tanulás 9 százalékkal kapna több forrást. Az Európai Bizottság elképzelése szerint változások lennének a személyzeti politikában is, ahol új emberek felvétele helyett átcsoportosításokra kerülhetne sor. Ennek ellenére a 2008-as adminisztrációra szánt összegek 5,7 százalékkal növekednek 2007-hez képest, főleg a nyugdíjra költött összegek, az új tagállamokból érkező munkavállalók felvétele és az európai iskolákba érkező gyermekeik megnövekedett költsége miatt. A 2008-as költségvetéssel kapcsolatban viták lehetnek a Bizottság által a palesztin segélyre és a kosovói rendezésre félretett források miatt, és a testület nemrég jelentette be, hogy több pénzt kell szánni a Galileo, műholdnavigációs rendszerre is, hacsak a tagállamok nem döntenek a projekt teljes megszüntetése mellett.

Forrás: EUvonal

Az uniós pénzügyminiszterek kiállnak az EKB függetlensége mellett

Több tagország pénzügyminisztere kiállt a frankfurti székhelyű Európai Központi Bank függetlenségének megtartása mellett, röviddel *Nicolas Sarkozy* új francia elnök győzelme után, aki a választási kampányában támadta a bank kamatpolitikáját. „Nem hiszem, hogy az EKB-t porázon kellene vagy lehetne tartani” – mondta sajtótájékoztatóján a német pénzügyminiszter Peer Steinbrück a miniszteri találkozót követően Brüsszelben. Hozzátette, hogy a bank függetlensége „tekintettel megbízhatóságára és tekintélyére, különösen fontos.” Franciaországnak nehéz lesz szövetségeket találni ahhoz, hogy megváltoztassa az EKB alapszabályát és politikai ellenőrzést gyakoroljon az eurózóna kamatpolitikája felett – vélték más miniszterek is. „Egy politikusnak sem szabad nyomást gyakorolnia az EKB-ra. Az EKB egy független bank.” tette hozzá az osztrák pénz-

ügyminiszter Wilhelm Molterer. *Sarkozy* számos ponton támadta a központi bankot és annak inflációmérséklő kamatpolitikáját, amely szerinte lassítja a versenyt az euróövezetben és mesterségesen magasban tartja az eurót a dollárral szemben, ami rosszul érinti a francia exportöröket. *Sarkozy* szerint „a függetlenség nem jelent közömbösséget”. Az új francia elnök szerint az EKB-nak az európai pénzügyi stabilitás fenntartása helyett sokkal inkább „a gazdaságpolitika eszközeként a növekedést és a foglalkoztatást kellene szolgálnia”. Találgtások szerint *Sarkozy* az Európa jövőjéről és az alkotmányról folyó vitában megpróbál majd nyomást gyakorolni az EKB alapszabályának megváltoztatására. Ez alááshatja a német elnökség törekvéseit, amelyek szerint a jövő hónapban közzétennék az új alapszerződés megvalósítására kidolgozott úttervet. *Angela Merkel* német kancellár szintén ellenzi az EKB politikai befolyásolását, s úgy fogalmazott, hogy „ha meg akarjuk tartani az euróba vetett bizalmat, ki kell hagynunk az EKB-t a politikai vitákból és meg kell őriznünk annak függetlenségét”.

Forrás: EUvonal

EU-hitel vállalkozásoknak

Szeptembertől de facto is elindul a Jeremie program az Európai Unió országaiban – közölte *Marc Schublin* – aki az Európai Beruházási Alapnál a Jeremie program vezetője – a mikrohitelzés magyarországi jövőjéről összehívott nemzetközi konferencia nyitónapján. Jelenleg az igényfelmérést végzik a tagállamokban, ezt követi a nemzeti hatóságok és az Európai Bizottság közötti egyeztetés, ezek a tárgyalások várhatóan őszre zárulnak le. Magyarország szempontjából *Kóka János* gazdasági miniszter nagy lehetőségként értékelte a programot, amelynek keretében 27 ezer hazai mikro-vállalkozás juthat hitelhez a következő években. Jelenleg nálunk a vállalkozások 80 százaléka gazdálkodik hitel nélkül, a fejlett országokban viszont csak 15-20 százalékos ez az arány. A kormány igazi paradigmaváltást akar végrehajtani e téren – adta értékre a miniszter. Hitelt, kockázati tőkét, állami garanciát biztosít a rászoruló mikro-vállalkozásoknak, s egyúttal integrálja őket a bankképesség, az üzletiterv-készítés medrébe. Ekként a Jeremie-hatás tartós lehet, és piaci körülmények között, helyben, a leginkább rászoruló vállalkozók körében érvényesülhet – vélekedett *Kóka János*. A mikrofinanszírozás jelentőségét alátámasztandó Egyed Géza szakállamtitkár beszámolt arról, hogy Magyarországon a vállalkozások 96 százaléka mikroméretű; ezek biztosítják a GDP hatodát és az export tizedét, s egyre nő a részesedésük a magas technológiájú ipari parkokban. A 2007–2013 között a Magyarország rendelkezésére álló uniós forrásokból a Jeremie-programra elkülönített 175 milliárd forintot keretből mintegy 55 milliárdot szánunk mikrohitelzésre. E pénzből 105 ezer vállalkozás válhat bankképessé és 130-150 ezer munkahely tartható meg, korszerűsíthető vagy létesíthető.

Forrás: Világgazdaság

Mohácsi Viktória Európai Parlamenti képviselő írása

Unió és diszkrimináció

Az Európai Unió értékrendszerének lényeges alkotóeleme az emberi jogok védelme, az esélyegyenlőség. A bővülő Európában a fogyatékkal élők, a nők esélyegyenlőségének és jogainak biztosítása mellett egyre hangsúlyosabb a romák esélyegyenlőségének biztosítása és az őket sújtó megkülönböztetés felszámolása. Az Európai Unió azonban amellett, hogy azonos (demokratikus) értékeket valló tagállamok szövetsége, nem feledkezhetünk meg a szövetség közös biztonsági, gazdasági és politikai értékeiről, illetve érdekeiről.

2005 novemberében Párizs egyik külső kerületében, Clichy-sous-Bois-ban a rendőri igazoltatás elől három észak-afrikai származású gyermek egy trafóházba menekült. Kettőn halálos áramütést szenvedtek. Ezután spontán helyi demonstráció alakult ki a rendőri erőszak ellen, ami erőszakba fulladt. Autók százait gyújtották föl, kirakatokat törtek be, sokan megsérültek, és később a híradások halálos áldozatokról is beszámoltak. *Nicolas Sarkozy* akkori belügyminiszter „csőcseléknek” nevezte a külvárosok lázongóit – észak-afrikai bevándorolt családok gyermekeiről van szó –, és ez csak olaj volt a tűzre. A zavargások kiterjedtek Franciaország egész területére, és átcsaptak a határon túl is.

Az európai roma közösség életében szintén történt hasonló eset: a szlovákiai Tőketerebesen 2004-ben 4000 roma ember tört ki éhséglázadásban, és fosztott ki élelmiszerüzleteket, amelyet a szlovák kormány a rendőrség és a katonaság bevetésével tudott csak megfékezni. Magyarországi roma értelmiségiek szerint (például: Horváth Aladár) a „lázadás” átcsaphatott volna Magyarországra is, beláthatatlan következményekkel. A lázadás után még mindig változatlan a helyzet Szlovákiában. Még mindig magas a munkanélküliség, és egyre több az éhez, alultáplált gyermek.

A UNICEF által végzett felmérés szerint¹ a romák többsége nyomorban él, a gyermekek döntő többsége nem jár iskolába, és nem jut megfelelő orvosi ellátáshoz sem. Ezen felül Albániában, Romániában és Bulgáriában a roma gyerekek 20-40 százaléka nem jár iskolába, Bosznia-Hercegovinában pedig ez az arány 80 százalékos. Ha a gyermek mégis bejut az iskolarendszerbe, legtöbbször speciális, szegregált roma iskolákba/osztályokba veszik fel őt. Az egyébként romaügyben „mintaállamnak” nevezett Magyarországon, ahol az intézmény-rendszer a 2004-ben csatlakozott országok közül a legkiépítettebb (Országos Cigány Önkormányzat, Roma Integrációs Tanács, Egyenlő Bánásmód Hatóság stb.), 2007-ben még több, mint százezer roma ember él ún. cigánytelepen, illetve teletszerű lakókörnyezetben. A romák képzettsége meglehetősen alacsony, a rendszerváltást követően a romák lettek elsősorban munkanélküliek. Ezzel sok család elvesztette a napi betevőt. Többen visszacsúsztak a szükségeladásokba.

A romák szociális körülményeiket és társadalmi-gazdasági helyzetüket tekintve a magyar társadalom leghátrányosabb helyzetű csoportját képviselik. Biztosítani kell, hogy szociális helyzetüktől függetlenül mindenkinek eljussanak az oktatási, foglalkoztatási és szakképzési lehetőségek. A romák integrációjának az integrált oktatásra, foglalkoztatásra, lakhatási illetve egészségügyi problémák megoldására valamint antidiszkriminációra kell épülnie.

A romaügy: európai ügy

Románia és Bulgária 2007-es csatlakozását követően az európai közösség legnagyobb lélekszámú kisebbségét a 10-12 millió főre becsült roma lakosság alkotja, így az EU számára komoly feladatot jelent a romákat érintő hátrányok felszámolása.

¹forrás: <http://www.unicef.hu/hirek-archivum-reszletek.jsp>

A romákat sújtó előítéletesség, a munkahelyi és oktatási diszkrimináció felszámolására az EU-nak nincs célzott koncepciója, különböző programok keretében azonban forrásokat biztosít a romák integrációjára. Az EU különösen ügyel arra, hogy a látogatát is elkerülje annak, hogy beleavatkozna az egyes tagállamok belpolitikájába, ezt kihasználva a tagállamok pedig a napi politika elvárásai szerint alakíthatják ki roma stratégiájukat.

Annak ellenére, hogy az EU a csatlakozási tárgyalások folyamán szigorúan vizsgálta a kisebbségi jogok érvényesülését, és elmarasztalta a csatlakozni kívánó közép-kelet európai országokat éppen a romákat sújtó általános diszkrimináció miatt, a tagságot követően nem tett különösebb erőfeszítést, hogy nyomon kövesse, esetleg számon kérje a romákat ért megkülönböztetést.

Ki a roma? Mi a roma népesség száma egy adott országba, régióban, vagy akár az egész világon?

Ezek az adatok régóta foglalkoztatják a társadalomkutatókat. (Lásd Kemény István, Havas Gábor). Keményék helyesen mutattak rá arra, hogy a romák népszámlálásonként igencsak különböző módon válaszoltak, ha azt kérdezték tőlük, hogy cigány nemzetiségűek, vagy cigány nyelvet beszélnek-e. Egyik népszámlálásról a másikra a magukat cigánynak vallók száma drasztikusan változott, feltehetőleg annak függvényében, mennyire volt érezhető a megkérdés időpontjában a cigányellenes előítélet.

Az UNICEF jelentése szerint "Más országokhoz hasonlóan, Németországban is diszkriminálják a romákat, különösen a menekülteket. Kétharmadukat csak megtűrik, állandóan a kitoloncolástól való félelemben élnek. Nem dolgozhatnak, a szociális ellátások 70%-át kapják csak meg, nem kapnak gyermek-, illetve nevelési támogatást. Nem biztosítanak számukra nyelvoktatást, és nem vehetnek részt integrációs oktatásban. Ha nem történik intézkedés, körükben egyre nőhet a frusztráció és az agresszió, illetve egyre erősebb lehet velük szemben a társadalmi elutasítása."

Az Amnesty International legutóbbi (2007) kutatása szerint² „továbbra is komoly probléma a roma gyerekek szegregált – elkülönített, kiségitő osztályokban, illetve kiségitő iskolákban folyó

– oktatása. „Noha a magyar kormány számos lépést tett az elkülönített oktatás megszüntetése érdekében, „egyelőre hiányzik a szegregációt megszüntető programok nyomon követése és hatásvizsgálata”. A roma gyerekek elkülönített, alacsonyabb színvonalú oktatása súlyosan diszkriminatív, és gyakran egész életükre megfosztja őket a többségi társadalomban az egyenlő életésélyektől”.

A romákkal kapcsolatos ügyeket Európának külön kellene választania a kisebbségeket érintő problémáktól. Míg más kisebbségek legfontosabb törekvése anyaországi támogatással a hagyományörzés, addig a romáknak nincs anyaországa, nem hagyományörzésre és kiállításokra van főleg szükség, hanem oktatásra és telepelszámolásra. A roma ügy a Tagállamok, és az egész európai társadalom előtt álló kihívás.

A roma közösségek érvényesülését tovább nehezíti az a tény, hogy jogilag még mindig nem ismerik el a romákat etnikai, vagy nemzeti kisebbségi csoportként valamennyi tagállamban, így nem minden érintett országban élhetnek az e státusból eredő jogaikkal.

Közel tíz évvel ezelőtt a „Cigányok Európában” című, 1203(1993) ajánlásában az Európai Parlamenti Közgyűlés előtérbe helyezte a romák különleges védelmének szükségességét. A kitűzött célok azonban csak részben valósultak meg. A romák napjainkban még mindig diszkrimináció, marginalizáció és szegregáció áldozatai. Különleges kisebbségi csoport, mivel többszörös diszkrimináció sújtja tagjait.

Mohácsi Viktória
Európai Parlamenti képviselő

² http://216.239.59.104/search?q=cache:yzcImFqlS9wJ:www.amnesty.hu/content.php%3Foldal1%3D5%26oldal2%3D95%26oldal3%3D71+amnesty+international+probl%C3%A9ma+a+roma+gyerekek+szegreg%C3%A1lt+oktat%C3%A1s&hl=hu&ct=clnk&cd=1&gl=hu&lr=lang_hu

Az orosz medve az EU spájzban

Miközben az EU bürokratái lázasan készültek a május 18-ai Volga-menti Szamarában megrendezésre kerülő EU-Orosz csúcsra, addig az orosz ügyektől zeng minden európai hírcsatorna.

AZ ELMÚLT ÉVI EU-OROSZ ÜGYEK ÁTTEKINTÉSE

Kisebb konfliktus bontakozott ki a 2006 őszi helsinki EU-orosz csúcstalálkozón, ahol az idén lejárt 1997-es EU-orosz partnerségi és együttműködési megállapodás megújítása volt a téma. Varsó ugyanis bejelentette, hogy megvétőzza az új partnerségi egyezmény életbelépését, hacsak Oroszország nem vonja vissza a lengyel húsrá kivetett behozatali tilalmat, amelyet még 2005-ben léptettek életbe az orosz hatóságok. Az egyeztetések immár két éve folynak, eddig nem sok eredménnyel.

A lengyel húsrá kivetett embargó históriáját követte a március 26-án közzétett, Koszovó státuszáról szóló ENSZ jelentés, amely kimondta, hogy "a függetlenség az egyetlen járható út ahhoz, hogy Koszovó politikailag stabil, gazdaságilag működőképes legyen". A Martti Ahtisaari ENSZ különmegbízottjával fémjelzett Ahtisaari-tervet azonban Moszkva már január óta hevesen kritizálta, leszögezve, hogy semmilyen olyan rendezési tervet nem fognak támogatni, amely a szerbeknek nem tetsző. Szerintük ugyanis egy újabb konfliktus csírát ülteti el Európa akkor, ha nem számol a szerbek tiltakozásával. Bár megoldást mindenképpen kell találni, konkrét javaslatokkal az orosz fél még nem állt elő. A májusi ENSZ BT-ig kellett volna döntést hozni a koszovói státuszügyben, de annak kényes volta miatt sajnos további késedelemmel kell számolnunk. Nemcsak egész Európa megosztott, hanem a BT-ben a független státusz ellenzői között – az oroszok mellett – megjelentek a kínaiak is.

2007 elejétől napirenden szerepel a NATO rakétavédelmi rendszerének Közép-Európába való telepítése, valamint további támaszpontok építése is. Csehországba a radar- és riasztórendszert, míg Lengyelországba tíz rakétakilövő bázist telepítene a NATO. A

Romániába és Bulgáriába tervezett amerikai támaszpontok építése még kérdéses, de elvileg az is a tervek között szerepel. E NATO tervek már most megosztják a térséget. Az oroszok szerint az USA direkt az orosz-EU határra telepíti védelmi rendszerét, míg Washington hevesen tiltakozik a talán jogos gyanúsítás ellen, hogy az nem oroszok ellen, hanem az esetleges iráni támadások kivédése ellen épülne.

Az orosz hírek április 14-én a moszkvai és szentpétervári békésen felvonuló ellenzéki tüntetők brutális rendőri szétveréséről szóló hírekkel folytatódtak, ahol az eddigi orosz (harmatgyenge) demokratikus vívmányok – mint például a szólás- és sajtószabadsága, valamint a gyülekezési jog -, váltak egy szempillantás alatt semmivé. Az Európai Unió alig fejezte ki nemtetszését, Putyin április 26-i évértékelő beszéde ismét újabb politikai nyilatkozat-sorozatot indított el. De mielőtt e beszédet összefoglalnám, említést kell tennem a legújabb afférről, amely Észtországban robbant ki. Tallin egyik központi teréről a helyiek ugyanis elmozdították a szovjet időkből ott maradt orosz háborús emlékszobrot. Erre reflektálva az észtországi orosz kisebbség kisebb háborút indított a honpolgárok ellen. A helyi kisebbség offenzíváját támogató oroszok Moszkvában körbezárták Észtország nagykövetségét. Az utcai összetűzések hamar befejeződtek, de a bronzkatona szobrát nem állították vissza. Azóta is folynak a háttérben a diplomáciai egyeztetések. Az észt külügyminiszter, Urmas Paet ugyanis azonnal kérte, hogy mondják le az unió tagországai a május közepi EU-orosz csúcsot, hiszen azzal, hogy az oroszok "megtámadták" az észteteket, tulajdonképpen az EU-val állnak szemben. Az észt-orosz helyi összetűzések azonban nem a semmiből alakultak ki. Napokkal május 2-a előtt heves tárgyalások folytak a két ország képviselői között – ismét az olajról.

PUTYIN BESZÉDÉNEK ÖSSZEFOGLALÁSA

Az április 26-ai, immáron nyolcadik elnöki beszéd az utolsó, amelyet *Putyin* tartott a Kremlben. A február 10-i müncheni biztonságpolitikai fórumon elhangzott kissé heves hangvételű beszéde után nagy várakozások előzték meg a záróbeszédet. Míg az orosz katonai vezetés titkolódzó utalásokat tett arra, hogy milyen biztonságpolitikai részei lesznek a beszédnek, addig az Európai Unió folyamatosan a közös hang megtalálása, a gazdasági együttműködés és a kompromisszumok keresése köré építette fel kommunikációját. Az elnöki beszéd végül csak egy rövid gondolat erejéig szólt az EU-orosz kapcsolatokról, egy új konstruktív partnerséget hirdetve, addig részleteiben kitért a katonaságra és a hadsereg felfegyverzésére.

A közel kétórás elnöki beszéd egy meglehetősen pragmatikus, projektekben gazdag és részletes, jövőbe tekintő, gazdag és céltudatos Oroszország képét vázolta fel. Az előadás tulajdonképpen a különböző állami projektterveket vette sorra az orosz közigazgatási reformtól kezdve a kutatásfejlesztésig, és közben egyszer-ször kitért az orosz nemzet egységtudatára, kulturális és vallási gyökereire, valamint az orosz nemzet nagyságára is. Az elnök már a beszéde elején leszögezte, hogy van pénz, így lesz pénz mindazokra a tervekre, amelyekről beszédében szólt.

Mivel igen hosszan és részletesen szólt mindegyik reformtervről és nagyprojektről, én itt csak pontokba szedve sorolom fel azokat:

- Az orosz választási rendszer reformja, amely az arányos képviseleti rendszerre épül, azaz csak a politikai pártok vehetnek részt a parlamenti választásokon. A reform egyik célja, hogy a régiókból azok kerüljenek be a parlamentbe, akik valóban ott élnek (minimum 10 éve) és így alkalmuk volt megismerni az ott élők érdekeit. Bár a reform felülről irányított, bíznak abban, hogy elindul az alulról építkezés és a régiók képvisellete mind a parlamentben, mind az orosz belpolitikában is. *Putyin* egyébként külön büdzsét adott a régióknak. A közigazgatási reform egy technikai eszközpark fejlesztésével fog együtt járni.
- Az elnök fontosnak tartja az NGO-k szerepét, ezért szerinte azokat tovább kell erősíteni. A civil társadalom újabb forrásokhoz juthat a Kremltől.
- Az orosz kultúra, nyelv és a kreativitás mind-mind az orosz intellektuális élet alapja. Sajnos a szovjet korszak alatt háttérbe szorult e szektor diverzifikációja. Az elnök a pénzügyi támogatása mellett meghirdette az Orosz Nyelv Évét és egy központi elnöki könyvtár felállítását, amelyet további regionális könyvtárak megnyitása követi majd.
- Az egész országra kiterjedő lakásreformot vezet be az elnök, amely egyrészt a régi házak, panellakások felújítását célozza, másrészt pedig új lakások építését tervezi. Erre a célra külön alapot hoznak létre, és felállítanak egy közbeszerzési tanácsot, amely elbírálja a pályázatokat. Készül egy Lakhatósági Kódex is.
- Az olajból és gázból befolyó bevételeket az elnök három dologra szeretné elkölteni: először is létrehoz egy Tartalék Alapot, amelyből a gazdasági kilengésekből adódó károkat fogják fedezni; másodsorban a nagyobb szociális reformokat ebből fizetnék ki; harmadsorban pedig létrehozna egy Ala-

pot a Jövő Generációjáért, vagy pontosítva egy Nemzeti Prosperitási Alapot. Ez utolsó alaphoz finanszírozzák a teljes oktatás- és nyugdíjreformot.

- Az ismerős versenyképességi szlogen érdekes módon *Putyin* beszédében is megjelenik, szinte ugyanúgy, mint azt Brüsszel hajtogatja: Oroszország gazdag oktatási, tudományos és kreatív öröksége megfelelő háttérrel nyújt ahhoz, hogy az ország egy versenyképes, tudásalapú gazdasággá fejlődjön. A versenyképesség kapcsán az elnök beszélt az infrastrukturális fejlesztésekről, a természetes források további kiaknázásáról, a technológiai fejlesztésekről, a KKV-k támogatásáról, a közbeszerzés megreformálásáról és a PPP konstrukciók támogatásáról.

- A konkrét nagyprojektek közül az elnök az alábbi fejlesztésekről beszélt: az elektromos áram szektor reformjáról, új áramközpontok építéséről, újabb nukleáris erőművek építéséről, új vízerőművek építéséről, újgenerációs szénerőművek építéséről, hatékony és eredményes közlekedési szektor reformról (közúti, légi, folyami és tengeri közlekedés megújítása, a régi járművek lecserélése, a régi építmények felújítása stb.), az olajfinomítási kapacitás növeléséről, a hazai faipar és a halászat védelméről.
- Az innováción alapuló gazdaság megvalósításának kiváló példája az orosz repülőgépgyártás és hajógyártás támogatása. Az elnök itt várja a privát beruházókat. A kutatás területén az alapkutatás támogatását emelte ki Putyin, itt az Orosz Tudományos Akadémia szerepét erősítve. Majd hosszan beszélt a nano-technológia eredményeinek alkalmazásáról.
- A hadsereg megerősítéséről, az elnök az alábbiakat nyilatkozta: a hadsereg 2/3-a szerződéses katonából fog állni; a hadkötelezettség maximálisan 1 év lesz; a hadsereg új fegyvereket és felszereléseket kap 2020-ig bezárólag; a hadsereg köteleiben dolgozók szociális védelmet kapnak (nyugdíj, lakás, ház biztosítása). Az elnök szerint fontos, hogy a hadsereg megerősödjön, mivel enélkül potenciális veszélynek van kitéve az ország. Szerinte érdemes a mostani gazdasági növekedésből származó bevételek egy részét erre költeni.
- A nemzetközi közösséget a legjobban érdekelt külpolitikai részben az elnök kifejtette, hogy nem ért egyet azzal, hogy a varsói szerződésből kilépő országok, amelyek NATO tagok lettek és 1990-ben aláírták az európai hagyományos fegyveres erőkről szóló szerződést (CFE), még mindig nem ratifikálták azt. Putyin szerint ez a szerződés megköti Oroszország kezét, hiszen saját területén nem telepíthet hagyományos fegyveres erőt, miközben folyamatos támadásnak van kitéve. A szerződést azonban Oroszország tiszteltben tartja és ratifikálta.
- Továbbá e szerződés értelmében leszerelte katonaságának egy részét is. Az észak-nyugati határszakaszt pedig teljesen kiürítették, így nehézfegyverzetű hadsereg már nincs az EU-orosz határszakasz orosz térfelén. Az elnök szerint míg Oroszország teljesítette köteleességét és ratifikálta e szerződést, addig sajnos a többi ország nem tette meg ezt. Az isztambuli egyezményre hivatkozással – Oroszország megígérte, hogy Örményország és Moldávia területéről kivonul -, elodázzák e kötelezettségüket. Az elnök azonban felhívja minden ország figyelmét, hogy az isztambuli meg-

állapodás hatálya nem kapcsolható össze az 1990-es CFE-ben szóló kötelezettségekkel, ezért nem korrekt az a viselkedés, amelyet jelenleg folytatnak, ráadásul elkezdtek a szomszédos országok támaszpontokat építeni, és rakétaelhárító rendszereket telepíteni. Oroszország mindezt nem nézi tétlenül, és moratóriumot hirdet, amennyiben nem történik előrelépés a ratifikációs folyamatban. Putyin ezt a pontot a NATO – Orosz tanácsban is fel fogja vetni. Ha nem történik változás, akkor Oroszország a CFE-ben vállalt kötelezettségvállalásait felfüggeszti.

- Putyin szólt egy közös humanitárius tér kialakításáról, amely közös oktatási, ifjúságpolitikai, kulturális, kutatási programokat foglalna magában, és kiterjedne a volt szovjet tagköztársaság országaira sőt gondolkodik egy eurázsiai együttműködésben is.
- A fehérorosz-orosz kapcsolatokról, Putyin ismételtén kijelentette, hogy amikor a fehérorosz nép felkészült, Oroszország tárt karokkal várja. Az integráció előszelét jelenti, hogy már most közös gazdasági, egészségügyi, közlekedési, stb. teret építettek ki.
- Az Európai Unióval kapcsolatban megjegyezte, hogy szeretné megkötni a közös partnerségi egyezményt, amely az 1997-es fogja felváltani. A szabadkereskedelmi övezet felállítását is támogatja az elnök, amelyet ki lehet terjeszteni Ázsiára is.

Putyin elnök a beszéde végén egy kicsit minden orosz szívéhez is szólt. Szerinte az oroszok hajlamosak a múlt történéseivel foglalkozni, miközben elmegy mellettük a jelen és a jövő. Ezért ő ebben az utolsó beszédében a jövőről szólt, mert eljött az idő, hogy Oroszország betöltse azt a szerepét a világban, amit megérdemel.

Az orosz nép kötelessége megőrizni történelmét, de ugyanakkor kötelessége és egyben felelőssége, hogy a stagnáló évek után felébredjen, és kezébe vegye az ország sorsát. S ez mindenkire vonatkozik, helyi szinten ugyanúgy, mint a Kremlben. Ez a közös csapattunka viheti előbbre az országot, őrizheti meg annak nemzeti és gazdasági szuverenitását. Az orosz nép büszke lehet az országára, ha végül mindenki jólétben és biztonságban élhet saját országában.

A MÁJUS 18-AI EU CSÚCS

A diplomáciai szurkálások mindkét oldalon állandósultak, amelyet csak egy békésebb hangvételű EU-orosz csúcs tudna feloldani, ahol a legfontosabb téma a 1997-es megállapodás megújítása mellett Oroszország Világkereskedelmi Szervezetbe való felvétele, majd esetleges közös szabadkereskedelmi övezet kialakítása, és természetesen az olaj, gáz kínálat és kereslet érdekeinek egyeztetése fogja uralni.

A német elnökség vezette Brüsszel szerint van remény arra, hogy Szamarában közös nyelven beszélnek majd a felek, hiszen mindkét óriás jól tudja, hogy további gazdasági és kereskedelmi fejlődés csak akkor várható a kontinensen, ha összefognak.

Dr. Voller-Szenci Ildikó
Brüsszel, 2007. május

(CIKKÜNK A MÁJUS 18-ÁN SZAMARÁBAN MEGRENDEZETT EU-OROSZ CSÚCS ELŐTT KÉSZÜLT.)

Megfelelni a kihívásoknak – az oktatás minőségi fejlesztése Álmosdon

Az álmosdi Bocskai István Általános Iskola 2005 novemberében adta be pályázatát „A pedagógiai munka eredményességnek növelése, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulási esélyeinek javításához Álmosdon” címmel. A Humánerőforrás Fejlesztési Operatív Program keretében meghirdetett HEFOP 2.1.8. „Egyiskolás Települések többségében halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat oktató iskoláinak fejlesztése” című pályázatán 13.999.815 Ft összegű támogatást nyertünk el az iskola, céljainak megvalósítására.

A PROJEKT KÖRNYEZETÉNEK BEMUTATÁSA

Álmosd község periferiás fekvésű, Hajdú-Bihar megyében a magyar-román határ mentén fekvő egyiskolás kistelepülés, vasútállomása nincs. Társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szem-

pontból is elmaradott. Lakosainak száma 1800 fő körül alakul. Az elmúlt években jellemző tendencia volt, hogy hátrányos helyzetű családok költöztek ide a nagyvárosokból, az olcsóbb megélhetés, az ingatlanárak közti árfolyamkülönbség kihasználása reményében. Nőtt a falun belül a szegények, különösen a romák aránya. A legközelebbi nagyváros Debrecen 40 km-re van. Az átlagos iskolai végzettség, még a megyei átlagtól is rosszabb. Az általános iskolai tanulók 51 százaléka halmozottan hátrányos helyzetű, 52 százalék esetében 8 általános végzettségű a szülő. Ipari jellegű üzem nincs, a legnagyobb foglalkoztató az Önkormányzat. Jelentős a munkanélküliség, kevés és szezonális mezőgazdasági munkalehetőség van. A helyi társadalomban egyre nagyobb számban jelennek meg a perifériára szorult emberek, családok.

A PROJEKT CÉLJA

Álmosd község - szegregált, egyiskolás település. A Bocskai István Általános Iskolában kívánjuk a halmozottan hátrányos gyermekek együttnevelését eredményesebben folytatni, az oktatás minőségén javítani. Csökkenteni szeretnénk a lemorzsolódást, növelni akarjuk a társadalmi környezet érdektelenségét, hogy növekedjen az érettségit adó intézményekben való továbbtanulás aránya, segítsük az iskolát elhagyó gyermekek eredményesebb életpálya kezdését.

TEVÉKENYSÉGEK

Az oktatási szolgáltatások színvonalának emelése, és a fenti célok elérése érdekében a következőket tesszük:

- Kapcsolódtunk a központi programhoz, amely a hatékony együttnevelés elterjesztését szolgálja.

- Tantestületünk részt vett a központi program által nyújtott pedagógus továbbképzési programokon. Iskolánkban valamennyi tanfolyam sikerrel lezárult. A tanfolyamok tanítási időn kívül, péntek délután, hétvégén zajlottak, ami komoly áldozatot követelt meg a tantestülettől. Az itt szerzett ismeretek gyakorlati alkalmazását a tanítás-nevelés folyamatában mentorok segítették. Bekapcsolódtunk a regionális szakmai műhelyek munkájába. 2007. január 16-án iskolánk adott otthont az első regionális találkozónak.

- Három mikrocsoportot, (alsós, humán és reál) alakítottunk a képzéseken tanultak adaptációjára. Ezek vezetői vesznek részt a regionális szakmai műhelyek munkájában.

- Több alkalommal intézménylátogatásokat szervezünk az integrált oktatást folytató intézményekben, abból a célból, hogy megismerkedjünk az ott alkalmazott módszereket, elsajátítsuk a „jó gyakorlatokat”.

- Két tantárgy esetében, 5. o. német nyelv, 5. o. magyar nyelv, megteremtjük az informatikai eszközökkel támogatott képzési profil infrastrukturális és személyi feltételeit. Megújult az informatika terem, 15 db új multimédiás számítógépet, központi nyomtatót, és német nyelv oktatásához hálózati oktatóprogramot vásároltunk. A régi számítógépeket sem dobtuk ki, valamennyi szaktanterembe jutott egy-egy, és végre a tanárban is van számítógép, ami segíti az órákra való felkészülését. Megismerkedtünk a számítógép alkalmazási lehetőségeivel a tanítás-tanulás folyamatában, a Sulinet Digitális Tudásbázis keretrendszerével, adatbázisának felhasználásával. Eddig a számítógépek hagyományos iskolai padokon voltak elhelyezve, ami sem a biztonsági, sem az ergonómiai feltételeknek nem felelt meg. A fenntartó Önkormányzat saját költségvetéséből, a projekten kívül számítógépasztalok beszerzésével járult hozzá az informatika terem megújulásához. 2007 szeptemberétől vezetjük be az informatikai eszközökkel támogatott képzési profilt. Nyelvoktató program használatával tesszük hatékonyabbá a német nyelvoktatást. Ezzel reményeink szerint megteremtődik a lehetőség az alapfokú nyelvvizsgára való felkészítésnek, ami nem csak a diákok alaptermészetéhez járul pozitívan hozzá, de a hátrányos helyzetű gyermekek eredményesebb továbbtanulásának egyik feltétele is.

- A kidolgozott program bevezetése, értékelése után kiterjesztjük annak eredményeit más tárgyakra és évfolyamokra is.

- Segítő iskolai környezet létrehozását kezdeményezzük, megteremtjük a szülőkkel, a szakmai és társadalmi környezet egyéb szereplőivel való aktív együttműködés fórumait. Ennek első lépéseként az intézmény települési szereplői képviselőit a központi program által nyújtott képzésbe delegáljuk, majd un. „Támogató kerekasztalt” működtetünk az

eredményes együttgondolkodás és hatékony cselekvés érdekében. A projekt eredményeinek széles körű megismertetése érdekében kéthavonta „Kerekasztal Hírlevelet” adunk ki.

- A program kimeneteként átdolgozzuk pedagógiai programunkat, és a helyi tantervet.
- Deszegregációs akciótervet – ennek előkészítéseként szociotérkép – készítünk, a hatékony IPR működtetéshez. Iskolaválasztás előtt álló diákjainknak „Pályaorientációs szolgáltatással” segítjük a reális iskolaválasztáshoz. Egyéni képességeik kibontakoztatáshoz öt kompetenciaterületen (magyar nyelv és irodalom, matematika, számítástechnika, kommunikáció, német nyelv) segítjük a diákok felkészülését.
- Két főt fejlesztőpedagógus képzésbe iskolázunk be az iskola részéről, hogy a későbbiekben folyamatos szakmai segítséget kapjunk a hátránnyal küzdő gyermekek kulcskompetenciáinak fejlesztésére. Csökkentve a diákok közt meglévő egyéni hátrányokat, megkönnyítjük az óvoda-iskola átmenetet

A PROJEKT FINANSZÍROZÁSA

A projekt 100 százalékban finanszírozott, azaz önrész biztosítása nem szükséges. A valóságban azonban a fenntartó önkormányzat költségvetését jelentősen megterheli a projekt előfinanszírozása. Bár a 25 százalék előleg kifizetése hozzájárult a projekt likviditáshoz, szállítói kifizetésre alkalmazására a költségvetés szerkezet miatt nem volt lehetőség (bérek, helyettesítések, útiköltségek, tanfolyamok).

*Papp Zoltán
tanácsadó*

PÁLYÁZNI MUSZÁJ, még az Önkormányzatoknak is!

A rovatunkban feldolgozott témákkal az önkormányzati vezetőknek szeretnénk segítséget nyújtani.
Információ: Makai Attila 06 (1) 354-1638, aditus@aditus.hu

Közüntézmények utólagos akadálymentesítése

2007. május 7-én a Regionális Operatív Programok keretében négy régióban jelentek meg az un. Utólagos akadálymentesítés (Egyenlő esélyű hozzáférés a közszolgáltatásokhoz) pályázati felhívások.

Észak-magyarországi Régió: ÉMOP-2007-4.2.2.

Észak-alföldi Régió: ÉAOP-2007-4.3.

Közép-dunántúli Régió: KDOP-2007-4.4.2.

Nyugat-dunántúli Régió: NYDOP-2007-5.1/E

AZ INTÉZKEDÉS CÉLJA

Az intézkedés célja a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása. Az 1998. évi XXVI. törvény értelmében el kell érni, hogy a fogyatékossgal élő személyek számára biztosított legyen a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés. A konstrukció létjogosultságát indokolja, hogy az önkormányzatok, valamint az önkormányzati és nem önkormányzati fenntartású intézmények épületei jelentős részében még nem biztosítottak a közszolgáltatásokhoz való akadálymentes hozzáférés feltételei.

PÁLYÁZÓK KÖRE

Pályázatot adhat be az adott régió területén székhellyel rendelkező helyi önkormányzat, helyi kisebbségi önkormányzat, illetve ezek társulása, egyesület, egyház, alapítvány, közhasznú társaság, egyéb, jogi személyiségű nonprofit szervezet, amely által fenntartott intézmény az alábbi szolgáltatások valamelyikét látja el:

- óvoda, alapfokú iskola, középiskola, szociális-, gyermekvédelmi-, egészségügyi alap- és szakellátás, önkormányzati ügyfélszolgálat.

A fent megnevezett szervezetek *intézménytípusonként* egy pályázatot nyújthatnak be. Minden intézménytípus esetében a pályázatot a fenntartó szervezetnek kell benyújtania.

TÁMOGATOTT TEVÉKENYSÉGEK

A program keretében *kizárólag komplex módon* kivitelezett, teljes körűen elvégzett akadálymentesítési átalakítások megvalósítására lehet támogatást elnyerni. Komplexitás: minden fogyatékossgal élő személy önállóan használni tudja az épületet (látás-, hallás-, mozgássérült, fogyatékos és autista személy)

Fizikai akadálymentesítés minimum követelményei:

- Épület körüli környezet kialakítása: akadálymentes parkolók, járdák, gyalogutak
- Megközelítés: lejtők(rámpák) , bejáratok, szélfogó akadálymentes kialakítása
- Belső közlekedés: küszöbök, folyosók, felvonók, lépcsők akadálymentesítése
- Belső helyiségek kialakítása: ügyfélforgalmi területek kialakítása: járófelületek, falburkolatok, biztonsági rendszerek, ügyfélforgalmi pultok, wc-, mosdó helyiség kialakítása

Infokommunikációs akadálymentesítés minimum követelményei:

- Telekommunikációs rendszer kialakítása: az épületben a fogyatékossgal élők által használt minden telekommunikációs és számítástechnikai eszköz megfelelő kialakítása vagy átalakítása oly módon, hogy azokat bármilyen típusú fogyatékossgal élő személy is használhassa. Ezt úgy kell elvégezni, hogy az összes taktilis és audiovizuális információs rendszer optimális módon segítse bármely típusú fogyatékossgal élő személy (mozgássérült, hallássérült, látás- vagy értelmi sérült) biztonságos közlekedés és tájékozódás, az információhoz való egyenlő esélyű hozzáférést (tv, rádió, telefon, hirdetőtáblák)
- Információs rendszer kialakítása: (Normál és Braille írásos információs táblák elhelyezése, színkódolt táblák, illetve ikonokkal, könnyen értelmezhető szimbólumokkal kiegészített táblák)
- Speciális fényjelző (feliratos) és hangos tájékoztató (egyben riasztó és vész-utasító berendezések létesítése)
- Indukciós hurokrendszer biztosítása (a hallókészülékek működését zavaró frekvenciák, zajszennyezések kiszűrésére szolgáló jelerősítő eszköz v. berendezés)
- Burkolati vezető- és védősávok kialakítása
- Lépcsőélek és kapaszkodók, kilincsek és ajtószélek stb. kontrasztos megjelölése

A támogatás az alábbi három kategóriába tartozó, közszolgáltatást nyújtó középület komplex akadálymentesítéséhez igényelhető:

- olyan épület, amelyen még nem végezték el a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő akadálymentesítési átalakításokat;
- olyan épület, amely részben akadálymentes;
- olyan épület, amelyben már csak az infokommunikációs akadálymentesítés hiányzik.

A PÁLYÁZATON VISSZA NEM TÉRÍTENDŐ TÁMOGATÁS NYERHETŐ

1. TÁBLÁZAT

	ÉMOP	ÉAOP	KDOP	NYDOP
Rendelkezésre álló keretösszeg	2000 millió	1,844 milliárd	415 millió	730 millió
Támogatási intenzitás	90% – 95%*	90%	90%	60% – 70%*
Min. igényelhető támogatás	–	900 ezer	900 ezer	1 millió
Max. igényelhető tám. Egyszintes épület esetén	10 millió	10 millió	10 millió	10 millió
Max. igényelhető tám. Többszintes épület esetén	20 millió	25 millió	20 millió	20 millió
Csak infokommunikációs. akadálymentesítés esetén igényelhető maximum.	3 millió	–	–	–

* Többszintű támogatás vehető igénybe hátrányos kistérségben, vagy a 204/2006 (XI.30) kormány rendeletben szerinti elmaradt településen

A TÁMOGATÁS FORMÁJA (1. táblázat)

A pályázatokat 2007. május 29-től 2007. augusztus 31-ig lehet benyújtani

KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK (RÉSZLETESEN LD. A PÁLYÁZATI ÚTMUTATÓBAN)

- I. *Benyújtási kritériumok ellenőrzése* (nem hiánypótolható feltételek. Pl. a pályázat megszámozott oldalakkal került benyújtásra)
- II. *Jogosultsági értékelés* (Nem hiánypótolható feltételek. Pl. a pályázó nem tartozik a kizáró okok alá)
- III. *Teljesítési ellenőrzés* (Hiánypótolható feltételek. Pl. A formanyomtatvány minden kötelezően kitöltendő része értelmezhető módon van kitöltve.)
- IV. *Szakmai értékelés* E szempontrendszer alapján értékelik-pontozzák pályázatunkat!!!

Az értékelő tábla vizsgálatakor derül ki, milyen projektek fognak nagyobb eséllyel indulni a versenyben. Ezek szerint előnyt élvez projektünk, amennyiben:

- A projekt kapcsán törvényi kötelezettségüknek teszünk eleget:
 - 2008. december 31-ig 1-1 egészségügyi alapellátást nyújtó intézmény valamennyi települési önkormányzat esetében;
 - 2009. december 31-ig a 2 ezer fő feletti települések esetében 1-1 szociális alapellátást nyújtó intézmény, óvoda és alapfokú iskola, a 10 ezer fő feletti települések esetében ezen túlmenően 1 gyermekvédelmi alapellátást nyújtó intézmény, a megyei (fővárosi) önkormányzat esetében 1-1 óvoda, alapfokú iskola, középiskola, gyermekvédelmi-, szociális és egészségügyi szakellátás;
 - 2010. december 31-ig valamennyi települési és megyei (fővárosi) önkormányzat esetében 1 ügyfélszolgálat akadálymentesítése.;
- Együttműködünk a fogyatékosokkal élők valamely érdekvédelmi szervével, bevonásuk az előkészítésbe és a megvalósításba is megvalósul;
- A minimum követelményen túl tervezzük hangos térkép, infopult, akadálymentes honlap, könnyen

érthető intézményi reklám füzet megvalósítását, valamint akadálymentes munkahelyet teremtő a beruházásunk;

- Akadálymentesítési szakértőt veszünk igénybe az előkészítés és a megvalósítás során egyaránt;
- Az akadálymentesíteni kívánt épületre 1998. január 1-je előtt adták ki az építési engedélyt;
- Szolgáltatásaik igénybe vevők körében fogyatékos és/vagy megváltozott munkaképességű személyek aránya minél nagyobb;
- Munkavállalói között van fogyatékos és/vagy megváltozott munkaképességű személy.

FIGYELEM!

A tervezés és megvalósítás során *kötelező* az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Kormányrendelet (OTÉK) akadálymentesítésre vonatkozó szakaszainak, valamint a Pályázati Útmutatóhoz csatolt 1. számú mellékletben („Segédlet a komplex akadálymentesítés megvalósításához” c.) részletezett előírások, biztonsági és kialakítási szabályok következetes és szakszerű alkalmazása, illetve maradéktalan betartása.

A dokumentumoknak való megfelelést rehabilitációs környezettervező szakmérnök vagy rehabilitációs környezettervező szakértő által kiállított szakvéleménynek kell igazolnia.

Ezért, ha van is kész tervünk egy-egy intézmény akadálymentesítésére, a pályázat előkészítése során vizsgálatsuk felül!

Mivel az intézmények utólagos akadálymentesítésének megvalósítására irányuló pályázatok – várhatóan – évente ki lesznek írva, így a fenntartóknak érdemes a törvényi kötelezettségeik figyelembevételével ütemezni, amely évben mely intézménnyel pályáznak.

A pályázati dokumentációk letölthetők az www.nfu.gov.hu oldalról.

Ökrös Éva
tanácsadó, Aditus Kft.

Kedves Olvasónk!

Jelen rovatunkban egy, az Aditus Kft. tanácsadói által készített és szerkesztett HEFOP Projekttámogatási Füzetekből adunk ízelítőt. Hónapról-hónapra megyünk sorra a projektek tervezése, valamint a támogatott projektek megvalósításának folyamatán. A tartalomjegyzékben kiemelten olvashatják, jelen számunkban mely témával foglalkozunk.

HEFOP Projekttámogatási Füzetek

TARTALOM

A PROJEKTEK TERVEZÉSE

Bevezetés
HEFOP támogatás a projekttervezés során
Szervezeti felkészülés
Projekt és pályázat fogalma
Projekttervezés
 Projekttervezési technikák, módszerek
 Logikai Keretmátrix – a projekttervezés bevált eszköze
 Pénzügyi tervezés
 Projektszemélyzet, partnerség
 Horizontális szempontok tervezése
 A projekt, pályázat egyéb mutatói, hatásai
Pályázatkészítés
A pályázati értékelés folyamata
Fogalomtár

TÁMOGATOTT PROJEKTEK MEGVALÓSÍTÁSA

Bevezető
HEFOP intézmény- és szabályrendszer
A projektmegvalósítás
 Döntés és tájékoztatás
 Támogatási szerződés
 Szerződéskötés
 Szerződésmódosítás
A projektmenedzsment és a partnerség
Projekt Előrehaladási Jelentés

Pénzügyi folyamatok Beszerzések

Ellenőrzés, monitoring
Eredmények terjesztése
Projektzárás, értékelés, fenntarthatóság
Függelék
Fogalomtár

TÁMOGATOTT PROJEKTEK MEGVALÓSÍTÁSA

Pénzügyi folyamatok

ÉRTÉKÉRT PÉNZT

Sokan akkor találkoznak először a likviditás kifejezéssel, amikor a pályázat támogatása után a projekt folyamatos finanszírozhatóságán (pénzügyi fenntarthatóságán) kezdenek gondolkodni. Ne feledjük, hogy pályázatunk benyújtásával a bírálók azt feltételezték, hogy a támogatási összeg megítélését követően annak pénzügyi lebonyolításához kellő forrással rendelkezünk.

HOGYAN SEGÍTHETJÜK ELŐ

A PROJEKT PÉNZÜGYI STABILITÁSÁT?

- A projektmegvalósítás során az egyik legnagyobb problémát a pénzügyi likviditási gondok okozzák.
- A projekt keretében törekedjünk a szerződésekben hosszabb fizetési határidő (javasoltan: 90-120 nap) elérésére. Ez nem feltétlenül azt jelenti, hogy szállítóink a teljesítést követően *ténylegesen* lassabban jutnak hozzá díjukhoz, csupán azt, hogy ezzel elkerülhető, hogy a projekt végrehajtása során olyan késedelmi kamat terheljen minket, amelynek összege a projektben el nem számolható (vagyis minket terhelő) költségként jelenik meg.
- A jó projektmenedzser egyszerre figyeli az előző negyedév tényleges (amelyről az elszámolást benyújtja) és a következő negyedév várható pénzmozgásait (amelyre nézve a forrásoknak rendelkezésre kell állni). Vegyük figyelembe azt is, hogy a folyamatos (gördülő) finanszírozás ellenére (vagyis elvileg az adott negyedévben elszámolt összeg a következő negyedév végéig számláinkra megérkezhet) egy esetleges hiánypótlással az elszámolás benyújtásától az elszámolt összeg számláinkra történő megérkezéséig több, mint egy negyedév (90 nap) is eltelhet;
- Amennyiben szükséges, használjuk az időközi kifizetés lehetőségét. Ennek a szakmai elszámolási feltételei egyszerűbbek (vagyis nem a „normál” szakmai jelentést, csupán annak egy rövid, tényszerű kivonatát kell benyújtani), alkalmazására viszont csak akkor van lehetőség, ha a Kedvezményezett – az összes konzorciumi partnerével együtt – az időközi jelentés benyújtásáig a projektre átutalt előleg 90%-át elköltötte.
- A megvalósítás kezdetén gondoljuk át, hogy a támogatási összeg utolsó 20%-át hogyan fogjuk időlegesen a projekt számára biztosítani. Ez azon projektek esetén is feladatot jelent, ahol egyébként minden tevékenység 100%-ban támogatott.
- Néhány projekthez kapcsolódó kiadási tétel – noha a projekt eredményeképpen és kizárólag annak eredményeképpen merül fel –, a projektből nem finanszírozható, ilyen pl. a banki tranzakciós költség.
- Érdemes belső likviditási (cash-flow) tervet készíteni.

- Tekintettel arra, hogy a lehető leggyorsabb, monitoring szakértők által jóváhagyott szakmai-pénzügyi jelentés a mi érdekünk is, hangsúlyosan kövessünk el mindent a negyedéves jelentések összeállítása során az átláthatóság és közérthetőség biztosítására. Mindig készítsünk tartalomjegyzéket, az anyagban való könnyebb eligazodás érdekében használjunk színes elválasztó-lapokat. Legyünk közérthetőek, és sose felejtjük: a szakmai bíráló „nem él együtt a mindennapokban” a projekttel, nem minden úgy egyértelmű számára, ahogy az számunkra, projektmenedzserek számára kézenfekvő.

HOGYAN TÖRTÉNNÉK PROJEKTEK SORÁN A KIFIZETÉSEK?

- előleg: az uniós támogatások alapvetően utófinanszírozásúak, azaz a beérkezett számlák alapján kerül kifizetésre a támogatás, illetve annak részlete. A HEFOP-ban lehetőség van a szerződés megkötését követően a támogatási összeg 25%-nak erejéig *előleg kifizetésére*. Az előlegre minden Kedvezményezett jogosult, kivéve, ha az előleg kifizetésére vonatkozóan lemondó nyilatkozatot tesz.
- köztes kifizetés: a projekt megvalósítási időszakában benyújtott számlák alapján a támogatásból történő kifizetéseket jelenti. Köztes kifizetés igénylésére a Projekt Előrehaladási Jelentés és mellékleteinek benyújtásával van lehetőség.

A köztes kifizetésnek két fajtája van:

- a kifizetett számlák utólagos megtérítése: PEJ ellenőrzése és elfogadása után az Irányító Hatóság a támogatást a Kedvezményezett számlájára utalja.
- szállítók felé történő kifizetés: a számlák közvetlenül a szállítónak történő megtérítése jelentősen meggyorsíthatja, és egyszerűbbé teszi a projekt során felmerült költségek kiegyenlítését. Erre akkor van lehetőség, ha a Kedvezményezett nem kért előleget és a támogatási szerződésben ez opcióként megjelenik.

NE FELEDJÜK: A TÁMOGATÁS UTOLSÓ 20 %-ÁT CSAK A PROJEKTTÁRÁS UTÁN FOLYÓSÍTHATJUK!

- végső kifizetés: a projekt megvalósítását követő utolsó támogatási részlet kifizetése, amelynek mértéke a támogatási szerződésben rögzített, és szintén a benyújtott számlák alapján történik. A kifizetés feltétele a zárójelentés benyújtása és annak KSZ általi elfogadása.

A támogatás folyósítása forintban történik, a Főkedvezményezett által megnyitott külön számlára, illetőleg alszámlára. A Kedvezményezett a kifizetési eljárást a Támogatási Szerződés mellékleteiben szereplő Fizetési Kérelem formanyomtatványon kezdeményezheti a benyújtott PEJ részeként.

MIRE KELL FIGYELNI A FIZETÉSI KÉRELEM KITÖLTÉSEKOR?

(leggyakoribb hibák alapján)

- a PEJ-hez kapcsolódó Fizetési kérelem minden adatát ki kell tölteni az adott időszakra vonatkozó adatokkal, és a PEJ-jel azonos módon, a pályázatban mellékelt aláírási címpéldálynak megfelelően alá kell írni.
- a Fizetési kérelmet egy mérlegképes könyvelői képesítéssel rendelkező személynek is ellenjegyeznie kell.
- a Fizetési kérelem kitöltéséhez nélkülözhetetlen a kitöltési útmutató használata.
- a PEJ-hez Számlaösszesítőt kell csatolni, amely tartalmazza a támogatás lehívásához tartozó számláknak, számviteli bizonylatoknak a költségvetés szerinti költségsoportosítását.

MELYEK A LEGGYAKORIBB HIBÁK A PÉNZÜGYI ELSZÁMOLÁSBAN?

- példányszám nélküli gépi számlák
- a számlakibocsátó adatai hiányosak
- a vevő neve eltér a Támogatási Szerződésben lévőktől
- a számlán hiányzik a teljesítésigazolás
- a számlán a tételek eltérnek a megrendelől szereplő tételektől
- a számlaösszesítőn a tételek eltérnek a csatolmányoktól
- a számlaösszesítő mindegyik sorában egy számla szerepeljen csak
- hiányzó projektazonosító a számláról

HOGYAN TÖRTÉNIK A PÉNZÜGYI ELSZÁMOLÁS PARTNERSÉGBEN?

A projekt megvalósítása során talán a legtöbb pénzügyi nehézséget és problémát a Főpályázó/Főkedvezményezett és támogatásban részesülő partnerei közötti viszony jelenti. Mindez a pénzügyi elszámolási folyamatban is fennakadásokat okozhat, ha a

Főpályázó/Főkedvezményezett és partnerei nem ismerik, vagy nem tartják be a speciális, ezt a helyzetet szabályozó pénzügyi normákat. Fontos leszögezni, hogy egy adott projekt támogatásban részesülő partnere közvetlenül nem kezdeményezhet kifizetést a Szerződéskötő Hatóságnál.

A pénzügyi szabályok azt írják elő, hogy a támogatásban részesülő partner a Főpályázónak kell, hogy benyújtsa a saját nevére kiállított számlákat, amelyeket a Főpályázó/Főkedvezményezett összesít az éppen aktuális Fizetési Kérelem összeállításához.

MEDDIG KELL MEGŐRIZNI AZ ELSZÁMOLÁSOKAT, DOKUMENTUMOKAT?

Ahogy a megvalósított projekt minden egyéb dokumentumára, úgy a pénzügyi elszámolásokra és bizonylatokra is igaz, hogy a projekthez tartozó minden eredeti dokumentumot, illetve másolatot 2013. december 31-ig a Kedvezményezettnek meg kell őriznie, és felszólítás esetén az ellenőrzést végző szervezetnek be kell mutatnia. A projekt pénzügyi részeire vonatkozó dokumentumok nyilvántartását naprakészen kell vezetni. Fontos, hogy a nyilvántartás átlátható, áttekinthető legyen, mert előfordulhat, hogy egy olyan személynek kell bemutatni a projektdokumentációt, aki nem is vett részt a projektben.

MIKOR VAN SZÜKSÉG KÖNYVVIZSGÁLÓRA?

A vonatkozó szabályok értelmében könyvvizsgálatra kizárólag az 50 millió forintot meghaladó támogatásban részesülő projektek esetében van szükség. Ebben az esetben a támogatott projekt utolsó kifizetési kérelméhez kell csatolni a teljes projekt könyvelésére és elszámolásaira vonatkozó könyvvizsgálati jelentést, valamint könyvvizsgálati igazolást.

„KINÉL LEGYEN A KASSZA KULCSA?” – UTALVÁNYOZÁS, KIFIZETÉS

A Kedvezményezett által megnyitott, a támogatás fogadására és a projekt költségeinek kifizetésére szolgáló bankszámla feletti rendelkezési jog meghatározásakor mindenképpen legyünk figyelemmel arra, hogy a számla feletti rendelkezést a projektmenedzsment és a Kedvezményezett törvényes képviselője között megosztva hozzuk létre.

Legcélszerűbb, ha a projekt pénzügyi vezetője és a Kedvezményezett intézmény képviselője együttesen jogosultak a bankszámla feletti rendelkezésre. Így a megfelelő szakmai és gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező pénzügyi vezető minden kifizetés esetén közvetlenül ellenőrizheti a vonatkozó szabályoknak és pénzügyi normáknak történő megfelelést, minimálisra csökkentve ezzel annak esélyét, hogy egy esetleges szabálytalan kifizetés utólagos feltárása a projekt előrehaladását a kérdéses probléma orvoslásáig gátolja.

Hasonlóképpen már a projekt kezdetekor meg kell határozni a kifizetésekhez és a számlák kezeléséhez kapcsolódó utalványozási rendet. Ebben az esetben is fontos, hogy a folyamatok a szakmai tapasztalattal és szakértelemmel rendelkező pénzügyi vezető bevonásával történjenek.

Beszerezések

A JÓK KÖZÜL A LEGJOBBAT!

A projektek megvalósításának egyik központi eleme a feladatokat elvégző szakértők, szolgáltatók, kivitelezők, kiválasztása, amely közbeszerzési eljárás keretei között történik. Maga az eljárás az egyik legbonyolultabb eleme a projekt lebonyolításának. Hasonlóképpen fontos és lényeges a közbeszerzési értékhatárokat el nem érő, becsült értékű beszerzések szabályszerű lefolytatása, amelyekkel kapcsolatosan igen sok probléma merül fel a támogatott projektek megvalósításának mindennapi gyakorlatában.

A projekt végrehajtási folyamatában alapvetően kétfajta beszerzési típust különböztethetünk meg:

- közbeszerzési értékhatárokat elérő beszerzéseket
- közbeszerzési értékhatárokat el nem érő beszerzéseket

MIRE FIGYELÜNK KÖZBESZERZÉSI ÉRTÉKHATÁR FELETTI BESZERZÉSEK ESETÉBEN?

A közbeszerzési eljárások előkészítését és lefolytatását a hazai jogban a 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban Kbt.) szabályozza. A beszerzési eljárásban részt vevő valamennyi személy és szervezet kötelessége – a jogszabályi keretek betartása mellett – a törvényben foglalt alapelvek megtartása is:

1. A verseny tisztaságának biztosítása
2. A nyilvánosság biztosítása
3. Az esélyegyenlőség, valamint az egyenlő bánásmód biztosítása
4. A nemzeti elbánás

GYAKORLATI TANÁCSOK – ÉRTÉKHATÁR FELETTI KÖZBESZERZÉS

- A projekt keretei között futó közbeszerzési eljárások lebonyolítása SZAKMAI feladat, hasonlóképpen a projekt auditálásához, illetve a megkötendő szerződések megszövegezéséhez. E feladatok ellátására külső tanácsadó igénybe vétele ajánlott. E költségek beépíthetők a projekt költségvetésébe.
- A külső szakértő bevonása azonban nem helyettesítheti a projektmenedzsmen tagjainak tevékenységét a beszerzési eljárásokkal kapcsolatban! A közbeszerzési szakértő nincs tisztában a projekt jellegével, sajátosságaival.
- Az ütemterv betartása érdekében a közbeszerzési felhívásban szerepeljen megadott teljesítési határidő (kötbérrel), vagy a teljesítés időtartama kerüljön a bírálat szempontjai közé

- A környezeti fenntarthatóság érvényesítése érdekében fontos lehet a teljesítés környezetvédelmi szempontjainak érvényesítése, ezért – főleg az ERFA-típusú pályázatoknál – a bírálatnak részét képezheti az ajánlatok környezetvédelmi értékelése.
- A lehető legtágabb kereteken belül biztosítsunk lehetőséget az ajánlattevők részére a hiánypótlásra, hiszen ezzel lehetőségünk van az egyébként számunkra legkedvezőbb ajánlat (legolcsóbb vagy összességében legjobb ajánlat) kiválasztására akkor is, ha egyes ajánlattevők valamilyen alaki szempontot nem kellő súllyal vettek figyelembe ajánlatuk összeállításakor.
- Ne az olcsóság, hanem a megvalósíthatóság vezéreljen a közbeszerzés során! Gyakran a költségvetési keretek szűkössége miatt az eszközbeszerzésre nem az optimális megoldást választjuk. Inkább a szerződésmódosítás a megoldás (esetleges átcsoportosítás), semmint a hibás közbeszerzés eredményének a görgetése a projekt végéig.

KÖZBESZERZÉSI ÉRTÉKHATÁR ALATTI BESZERZÉSEK

A közbeszerzési értékhatárokat el nem érő beszerzések esetében ugyan nem kell a közbeszerzési törvény szabályait alkalmazni, ugyanakkor ne feledkezzünk meg arról, hogy ebben az esetben is EU támogatás felhasználásáról van szó, tehát a támogatás felhasználásának alapelveit is érvényesíteni kell.

Az értékhatár alatti, de 50 ezer forint feletti beszerzések vonatkozásában – a verseny biztosítása érdekében – legalább három árajánlat bekéréséről kell gondoskodni, és ezek alapján kell kiválasztani az adott tevékenység/szolgáltatás ellátását végző vállalkozót. Az adott tevékenység elszámolhatóságának ez a feltétele, tehát az erre vonatkozó dokumentumokat (ajánlatkérés, benyújtott árajánlatok, szerződések) be kell küldeni.

GYAKORLATI TANÁCSOK – ÉRTÉKHATÁR ALATTI BESZERZÉSEK

A nyertes árajánlat tükrözze az adott térség valós piaci viszonyait. A kiválasztáskor a legalacsonyabb összegű ajánlat alapján választjuk ki a nyertest, az egyéb feltételekre és mellékkötelezettségekre vonatkozó elemeket rögzítsük az ajánlatkérésben.

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat az Közép-magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökséggel karöltve hívtuk életre azzal a céllal, hogy beszámoljunk a régiót érintő legfontosabb kérdésekről.

A Közép-magyarországi régió aktuális hazai pályázati információi

TÁJÉKOZTATÓ A DECENTRALIZÁLT HELYI ÖNKORMÁNYZATI FEJLESZTÉSI TÁMOGATÁSI PROGRAMOK ELŐÍRÁNYZATAI, VALAMINT A VIS MAIOR TARTALÉK FELHASZNÁLÁSÁNAK 2007. ÉVI PÁLYÁZATAIRÓL

Az előirányzat az alábbi fejlesztési forrásokat tartalmazza:

- Területi kiegyenlítést szolgáló önkormányzati fejlesztések támogatása (HÖF TEKI);
- Önkormányzati fejlesztések támogatása területi kötöttség nélkül (HÖF CÉDE);
- Települési önkormányzati szilárd burkolatú belterületi közutak burkolat felújításának támogatása (TEUT);
- Decentralizált vis maior;

A pályázati kiírások 2007. február 28-án kerültek meghirdetésre. Az önkormányzatok 2007. április 15-ig nyújthatták be pályázataikat, kivéve a vis maior támogatások igénylése esetén, mivel azok igény-bejelentési határideje 2007. december 31-ig folyamatos.

A RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ KERET NAGYSÁGA: 1. TÁBLÁZAT

	MEGNEVEZÉS	KERET (MILLIÓ FT)
1.	Területi kiegyenlítést szolgáló önkormányzati fejlesztések támogatása (HÖF TEKI)	22,395
2.	Önkormányzati fejlesztések támogatása területi kötöttség nélkül (HÖF CÉDE)	946,558
3.	Települési önkormányzati szilárd burkolatú belterületi közutak burkolat felújításának támogatása (TEUT)	2 612,2
4.	Decentralizált vis maior	70,9

AZ ELŐÍRT HATÁRIDŐIG AZ ALÁBBI DARABSZÁMMAL, BERUHÁZÁSI ÖSSZKÖLTSÉGGEL, VALAMINT TÁMOGATÁSI IGÉNNYEL ÉRKEZTEK BE A PÁLYÁZATOK:

1. TÁBLÁZAT

	DARAB-SZÁM	ÖSSZKÖLTSÉG	IGÉNYELT TÁMOGATÁS
HÖF TEKI	10	34 536 665	26 919 104
HÖF CÉDE	148	4 047 101 254	1 233 490 875
TEUT	350	10 570 451 244	5 230 411 917
Összesen:	508	14 652 089 163	6 490 821 896

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK VIS MAIOR FELADATAINAK TÁMOGATÁSA

A Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács 2007. március 23-án, valamint 2007. április 20-án az alábbi igénybejelentésekről döntött:

Leányfalu Nagyközség Önkormányzata 2006. március-áprilisi dunai árvízi védekezési költségei (pótigény formájában) támogatásra kerültek 3 578 278 Ft erejéig.

Szentendre Önkormányzata 4 750 000 Ft erejéig támogatást kapott az Alkotmány utcában történt pincebeszakadás helyreállítására. Budafok-Tétény XXII. kerület Önkormányzatának a Halom u 24 és a Sörház u. 39. számok alatt történt partfal beszakadás helyreállítása kapcsán felmerült költségek 6 320 000 Ft erejéig támogatásra kerültek.

Bénye Község Önkormányzata 1 643 031 Ft erejéig támogatást kapott a Jókai utca 12. számú ingatlan előtt történt útbeszakadás helyreállításkor felmerült költségei finanszírozására.

ISKOLAFEJLESZTÉS A KÖZÉP-MAGYARORSZÁGI RÉGIÓBAN

A közoktatási intézmények infrastrukturális és eszközfejlesztési beruházásainak célzott támogatása része a közoktatási reformfolyamatnak és a 21. század iskolája zászlóshajó programnak. Célja a minőségi oktatás megteremtéséhez szükséges külső feltételek biztosítása. E folyamat első lépéseként a Közép-magyarországi régióban jelent meg május 7-én ilyen jellegű pályázati kiírás, 4,9 milliárd forinttal.

A pályázat az óvodai, alap- és középfokú iskolák, kollégiumok, illetve fenntartóit célozza meg, különös tekintettel azokra az intézményekre, ahol növekvő, vagy stagnáló a gyereklétszám, és az olyan településekre, ahol magas a hátrányos helyzetű gyerekek száma. Ebből a forrásból itt is lehetővé válik oktatásinformatikai eszközök és szoftverek beszerzése, a tantermek és közösségi terek internetes lefedése, de az iskolák a pénzt fordíthatják bútorok, vagy hagyományos készségfejlesztő eszközök vásárlására is. Végre figyelmet fordíthatnak az intézmények a sajátos nevelési igényű gyerekek képzésére olyan speciális berendezések, terápiás eszközök beszerzésével, mint a pontírógép, vagy az ún. olvasótelevízió.

A fizikai infrastruktúra fejlesztése energiatakarékos, korszerű közoktatási intézmények kialakításához ad segítséget, akár a meglévő intézmények akadálymentes építéséről, bővítéséről, felújításáról, vagy korszerűsítéséről legyen szó. Fontos feltétel, hogy infrastruktúrafejlesztést csak teljes körű akadálymentesítéssel együtt lehet megvalósítani a támogatásból. Infrastruktúrafejlesztés csak eszközbeszerzéssel együtt pályázható, eszközbeszerzésre azonban önállóan is benyújtható pályázat. Alapvető feltétel ugyanakkor, hogy egyetlen fejlesztés sem történhet meg a hozzákapcsolódó tartalomfejlesztés nélkül. Így a mostani pályázaton nyertes intézményeknek nevelési, oktatási tartalmi fejlesztéseket is végre kell majd hajtaniuk, amelyek támogatására az Új Magyarország Fejlesztési Terv egy másik ágazati programja, a Társadalmi Megújulás Operatív Program biztosít majd külön pályázati forrásokat.

A rendelkezésre álló keretösszeg ebben az évben 4,97 milliárd forint, ami várhatóan 20-30 projekt támogatására lesz elegendő. A pályázóktól elvárt önerő 10 százalék, de ezt sem kell feltétlenül a pályázónak állnia, mert a leghátrányosabb települések intézményei az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium ún. Európai Unió Önerő Alapjából ennek fedezetére pályázhatnak.

Infrastruktúrafejlesztésre a keret 80 százaléka fordítható, 20 százaléka pedig az eszközbeszerzésre. Eszközbeszerzésre 10-50 millió forintot lehet elnyerni, míg felújításra 20-250 millió, új építésre 20-500 millió forintot. Az infrastrukturális beruházásokon belüli kötelező eszközbeszerzések értékének aránya nem haladhatja meg a 20 százalékot. A pályázati elbírálás során előnyt jelent a sajátos nevelési igényű, vagy hátrányos helyzetű gyerekek szükségleteinek figyelembe vétele, további prioritást élveznek a kistérségi, illetve ezen belül mikrotérségi, települési integrált közoktatási hálózatok. A pályázat két szakaszban zajlik, a benyújtás határideje az első szakaszban 2007. május 29 – július 16, a másodikban szeptember 17 – november 19.

A pályázat közreműködő szervezete a VÁTI Kht.

A további információk, valamint a teljes pályázati dokumentáció a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapján (www.nfu.gov.hu) érhető el.

KÉSZSÉGFEJLESZTŐ TRÉNINGEK A PARTNERSÉGÉPÍTÉS SZOLGÁLATÁBAN A KÖZÉP-MAGYARORSZÁGI RÉGIÓBAN

A Pro Régió Ügynökség európai uniós forrásból regionális és kistérségi szintű partnerségi és készségfejlesztő tréningeket szervezett. A tréningek hatékony együttműködési partnerségi modellek kiépülésével támogatják a kiegyensúlyozott területi fejlődés elősegítését és a megújulásra képes helyi társadalom megteremtését.

A „Partnerségépítés ösztönzése a Közép-magyarországi régióban” címet viselő ROP 3.1.3 projekt 2006. szeptember 1-jén indult el. A régió minden kistérségében megtartott partnerségépítő tréningek május 9-én lezárultak: a megrendezett 60 tréningben közel 1200 fő vett részt.

A tréningek három téma köré szerveződtek:

- A **„Kommunikáció és konfliktuskezelés”** blokkban a résztvevők elsajátították a kommunikációs technikákat, a konfliktuskezelés módjait, eszközeit. Megtanulták az egymásra figyelés és a másakra való koncentráció fontosságát, de a döntéshozatal és tárgyalási technikák gyakorlására is sor került.
- A **„Prezentációs készségfejlesztés és moderátorképzés”** olyan technikákat nyújtott, amelyek az előadások, prezentációk hatékonyságának növelését segítik. Olyan készségek elsajátítására is lehetőség volt, amelyek elősegítik a műhelymunkák lebonyolítását. A résztvevők fejlesztették beszédtechnikájukat, hangerejükét, intonációjukat. A résztvevőknek konkrét témákban kellett előadást, prezentációt készíteni, illetve műhelymunkát levezényelni. Fejlesztésre került a csapatmunka is, valamint a közös előadás technikája.
- Az „i” betűre a pontot a harmadik tréning tette fel, ahol a **Mintajellegű együttműködési modell kialakítása és bemutatása** volt a cél. A közös tudás és tapasztalat felhasználásával összegyűjtötték a résztvevők a jelenleg is jól működő kistérségi partnerségeket, a rendelkezésre álló eszközállományt. Kiválasztott projekttervekre pedig partnerségi terveket készítettek a csoportok.

A háromféle tréningen megszerzett ismeretek azt a célt szolgálják, hogy legyenek a Közép-magyarországi régió kistérségeiben összefogásra hajlandó csapatok, akik, ha kell, egy szóra össze tudnak állni, és a kistérséget érintő pályázathoz a partnerségi együttműködést ki tudják alakítani, és fenn tudják tartani.

A partnerségépítő projekt tematikus műhelymunkákkal folytatódik tovább 2007 novemberéig, elősegítve ezzel, hogy a régiós fejlesztésekben érintett felek minél könnyebben megtalálják közös érdekeiket, fejlesztési lehetőségeiket.

Partnerkereső és projektadatbázis

A Pro Régió Ügynökség partnerséget segítő adatbázist működtet a közép-magyarországi régió honlapján. Az adatbázis bárki számára hozzáférhető, előzetes regisztrációt követően.

Az adatbázis partnerkereséshez nyújt segítséget: partnerséget igénylő projektek adatainak feltöltésére, de partnerség felajánlására is lehetőséget nyújt az online adatbázis.

Az adatbázis elérhetősége: www.kozpontiregio.hu/rop313

„Partnerkereső és projektadatbázis” menüpont

A KÉPZÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL, A NEMZETI FEJLESZTÉSI TERV KERETÉBEN VALÓSUL MEG.

ROP 3.1.3: A HELYI KÖZIGAZGATÁS ÉS CIVIL SZERVEZETEK KAPACITÁSÉPÍTÉSE – REGIONÁLIS ÉS KISTÉRSÉGI SZINTŰ EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ÖSZTÖNZÉSE

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat az Észak-Magyarországi Integrátor Alapítvánnyal karöltve indítottuk útjára azzal a céllal, hogy egy cikksorozat keretében bemutassuk a régiót, és annak fejlődési irányvonalait.

Az Észak-magyarországi régió programozásának nemzetközi aspektusai – a DEPURE projektről röviden

A DEPURE projekt az Észak-magyarországi régió egyik nemzetközi projektje, amely – az eddigi cikkekben foglaltaktól némiképp eltérően – nem a gazdaság egyes ágazatainak dinamizálását próbálja meg elősegíteni. E projekt elsődleges célja, hogy segítse a közsféra reformját, a közigazgatás működésének minél hatékonyabbá tételét. Ennek érdekében közvetlen célként a projekt tervezői egy fenntartható, regionális közigazgatási döntéshozást támogató rendszer létrehozását tűzték ki. Mindezt persze a tudás alapú gazdaság szükségleteivel összhangban fogalmazták meg, különös tekintettel a régiók menedzsment módszereinek, vagy a regionális és interregionális együttműködések javítására.

A DEPURE projekt az INTERREG IIIC keretein belül, annak déli és keleti programzónájában 3 különböző ország regionális hatóságait tömörítve valósul meg, mint regionális keretművelet, úgynevezett RFO. Az RFO-nak, mint kísérleti struktúrának jellegzetessége, hogy az abban részt vevő együttműködő partnerszervezetek maguk közül irányító szervezetet jelölnek ki, és később a projekt folyamán ez a szervezet felelős az egyes projektszintű pályázatok kiírásáért, elbírálásáért és lebonyolításáért. Ennek a struktúrának az a célja, hogy a projekt elbírálása regionális szinten valósuljon meg, miközben az Unió Regionális Fejlesztési Alapja – a nemzeti társfinanszírozással karöltve – megteremti a megvalósításhoz szükséges pénzügyi feltételeket.

A DEPURE projekt több tematikus tevékenységi területet is magába foglal, melyek közül jelen cikkben csak a regionális és interregionális klasztereket érintőt mutatom be, de ezen kívül foglalkozik még a projekt egy ún. speciális DEPURE rendszer létrehozásával – amelynek célja, hogy elősegítse az interregionális tervezést és értékelést – valamint létezik a projektnek egy ún. pilóta-projekt című komponense is.

Az említett tevékenységi területek között helyet foglaló „Regionális és interregionális klaszterek” téma a 2. Komponens fedli le. Ennek a komponensnek és a DEPURE projektnek is egyik fontos közreműködő partnere a Miskolci Egyetem illetve annak Világ- és Regionális Gazdaságtan Intézete.

A program konzorciumi szervezetben valósul meg, mégpedig 3 ország 3 régiójának (Baszk, Toszán, és az Észak-magyarországi régió) 3 egyetemét, mint kutató műhelyeket tömörítve. A projekttől a jó gyakorlatok elterjedését, ismertebbé válását vár-

ják, valamint azt, hogy új együttműködési területek nyíljanak a részes régiók számára. E téren kulcsfontosságú feladata a projektnek, hogy feltárja az egyes közigazgatási rendszerek kapcsolódási pontjait, illetve az általa kínált lehetőségeket, valamint a létező klaszterpolitikákat. Mindehhez szükséges egy ún. közigazgatási térkép elkészítése.

A DEPURE projekt 2. komponensének megvalósításával kapcsolatban 2006. augusztus 31-én Siena-ban tartottak egy DEPURE konferenciát, amelynek során 3 igen fontos kérdést érintettek a jelen lévő felek.

Az első kérdéskör a klaszterek tipológiája volt. Ennek során már felvetődött, hogy a klaszter egyfajta olyan hálózati együttműködést jelentene ebben a konstellációban, amely kellően stabil és tartós jellegű, ugyanakkor abban mindhárom kutató team egyetértett, hogy magának a klaszternek a létrehozása egy Tudásmenedzsment Rendszert is igényel. Ez a Tudásmenedzsment Rendszer pedig egy olyan rendszer, amely a magánszektor felől érkező szervezetek inputjára is nyitott.

A második kérdéskört a leendő klaszter tárgya képezte. Vajon melyik legyen az a terület, amelyet feltétlenül meg kell jeleníteni a klaszteren belül akár regionális, akár interregionális szinten?

A harmadik kérdéskör pedig a virtuális interregionális klaszter egyes problémáit érintette. E tekintetben kijelenthető, hogy a földrajzi viszonyokat figyelembe véve az informatikai megoldások kulcsszereplőként kezelendők a jövőben. Ez ismét hangsúlyossá teszi a Tudásmenedzsment Rendszer felállítását, amelynek az adatok virtuális térben történő összegyűjtésén túl az lenne a feladata, hogy a célokhoz illeszkedő kapcsolatot teremtsen az adatok között abból a célból, hogy azokat a döntéshozatal támogatására lehessen felhasználni.

Mindezen túl, a DEPURE ún. Első Felhívásának (al-projekt) eredményeként ma már létezik egy tanulmány, amely a Baszk, Toszán és az Észak-magyarországi régió vonatkozásában vizsgálja a közigazgatás szerkezetét, annak régióspecifikus sajátosságait és azt, hogy létezik-e ún. klaszter politika (cluster-policy) az adott térségben, és ha igen, az milyen jellemzőkkel bír, valamint, hogy milyen a regionális hatóságok helyzete az adott régiókban, azok hogyan vesznek részt a döntéshozatalban.

A DEPURE ún. Második Felhívására (al-projekt) ezt követően 2006. szeptemberében készült el a második tanulmány. Ez mindenek előtt a klaszterpolitikára, annak regionális és interregionális megvalósítására valamint értékelésére vonatkozó megállapításokat tartalmaz. A dokumentum csatlakozik ahhoz az EU-ban egyébként elfogadott klaszter-szerepfelfogáshoz, amely szerint a klaszter legfőbb előnye és haszna, hogy segít egymáshoz közelebb hozni az erőforrásokat, a kutatást és az üzleti életet, valamint a tudást piacközelibbé és ezáltal hozzáférhetőbbé, piacképesebbé teszi. Így aztán a tagállamok innovációs politikájának fontos elemévé válik a klaszter politika, hiszen az a közvetlenség, hálózatiság és a specializáció elveinek alapul vételével épül fel. Az al-projekt keretében elkészült tanulmány ugyanakkor kiemeli azt is, hogy valójában a klaszter politika, mint fogalom, tulajdonképpen magába foglalja mindazon politikák összességét, amelyek hatással vannak a klaszterek fejlődésére, így ahol nincsenek teljesen nevesített klaszter törekvések, valójában ott is a klaszter fogalmi körébe vonhatóak az egyébként másként címkézett folyamatok. Ugyanakkor a klaszter politika tanulmány által történő meghatározásánál kiemelten figyelembe kell venni az egyes országok, régiók, esetlegesen létező klaszterek igényeit.

Az al-projekt tartalma a következőképp alakul. Elsőként meg kell határozni a klaszter fogalmát és ebből következően, erre építve a klaszter politika koncepcióját. A dokumentum megállapítja, hogy klaszter alatt ehelyütt csak a közigazgatási jellegű klasztert értjük és ez a koncepció nemcsak egyes elkülönült területekre orientálódik, hanem olyan módszerekre is, amelyek a gazdaságfejlesztést segítik elő. Ezek után következik az intézményrendszerrel kapcsolatos térkép, az intézményi kapcsolatok vázolója. Ezek után szükségesnek mutatkozik egy mélyebb analízis, amely által azonosíthatók azok a tulajdonságok, jellemzők, melyekkel a klaszternek rendelkeznie kell majd. Mindezek meghatározásánál kulcsfontosságú lesz a projekt partner-regiók hatásainak a szerepe. Mindezek az elemzések végeredményben adalékokat szolgáltatnak egy olyan reformhoz, amely a közigazgatási szervezetrendszer egyes elemeinek módosításával jár együtt. A cél pedig: egy közigazgatási klaszter politika kialakítása.

A projekt-tevékenység jól strukturált képet mutat. Alapvető egységei az ún. feladatcsoportok. Minden feladatcsoport tovább bontható: alapegységei a feladatok, amelyek pedig várható eredmények, és nem egyedi tartalmuk alapján csoportosíthatók. Ahhoz azonban, hogy a projekt szerkezete még pontosabban és átláthatóbban felvázolható legyen, a feladatcsoportokat fázisokba kell osztani. Mindezek alapján az al-projekt megvalósításának első fázisa a klaszterek definíciójának megadását foglalja magába: már ebben a szakaszban megkülönböztetendő a regionális és az interregionális virtuális klaszterek csoportja. A későbbiekben ezek projekttevékenységei eltérően alakulnak.

Regionális klaszter

A második fázisban történik a klaszter politika vonatkozásában való analízis elvégzése, amely a potenciált jelzi, és azonosítja a po-

litika kialakítása szempontjából fontos jellemvonásokat. Mindezek után konszenzusra kell jutni a kohéziós elemek tekintetében annak érdekében, hogy a későbbiek folyamán a klasztergondolat mindegyik régióban egyaránt kivitelezhetővé váljon. Miután ez a lépés megvalósult, ezután ismét a partnerrégiók egyéni lépéseire helyeződik át a hangsúly: itt történik azon ajánlások kialakítása, amelyek a szervezeti reformok tekintetében az egyes régiókban nélkülözhetetlenek.

A 3. fázis pedig egy olyan formula megteremtésében ölt testet, amely legalább 3 közigazgatási klaszter kialakítását teszi lehetővé.

Interregionális klaszter

A második fázisban a megvalósíthatóság egyes faktorainak azonosítása és elemzése következik. Itt különös figyelmet kell szentelni annak a ténynek, amely szerint az IT kulcsfontosságú tényezője lesz a virtuális klaszternek, hiszen, mint azt fentebb már említettem, ez lesz az az eszköz, amely által a földrajzi távolságok áthidalhatók lesznek – ez pedig a virtuális klaszter működésének záloga. Itt különös jelentőséghez jut majd az infrastruktúra megfelelő kiépítésének kérdése. Ezt a feladatot a regionális teamek külön-külön látják el, mindezek után azonban, ahogy a regionális klaszter esetében is, konszenzust kell kialakítani a kohéziós elemek tekintetében. Ebben a virtuális klaszterről szóló 2. fázisban azonban hiányzik az ajánlások kidolgozásával kapcsolatos feladat, amely a regionális klaszterek tekintetében jelen volt.

Itt a harmadik fázis a virtuális klaszter létrehozása lehetőségének elemzésében merül ki, illetve abban, hogy ajánlásokat dolgoznak ki bizonyos interregionális klaszter kialakítására.

Az al-projekt megvalósítása 2006 októbere és 2007 októbere közé tehető. Az első fázis 2006 decemberében, a második 2007 júniusában, míg a harmadik fázis 2007 októberében, az al-projekt befejezésekor zárul.

A megvalósítás során, mint azt a cikkben többször is hangsúlyoztam, igen fontos az információ-áramlás szerepe. Ennek biztosítása szempontjából igen jelentősek az al-projekt workshopjai: az első Siena-ban tartották, a másodikat Magyarországon, régióinkban, a harmadikat pedig Spanyolországban fogják tartani.

Az al-projekt menedzsment-rendszere

A menedzsment-rendszer az INTERREG IIIC programnak megfelelően alakul. A menedzsment-rendszer élén az Irányító Bizottság áll, amelyet a részes szervezetek képviselőiből alakítanak ki. Ez a szervezet lesz felelős az al-projekt koordinációjáért és végrehajtásáért valamint a módszertan kifejlesztéséért. A projekt megvalósítása során mind a regionális teamek egyéni munkájának, mind pedig a régiók közötti koordinált együttműködésnek kiemelkedő szerep jut majd.

dr. Bereznay Gábor

Miskolci Egyetem

Közigazgatási Jogi Tanszék

Ph.D. hallgató

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat az Dél-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökséggel karöltve hívtuk életre azzal a céllal, hogy beszéljünk a régiót érintő legfontosabb kérdésekről.

A Dél-alföldi Regionális Innovációs Ügynökség ismét meghirdeti

Innovációmenedzsment a gyakorlatban 2007.

címmel hat napból álló képzéssorozatot Szegeden innovatív vállalkozások, kutatók, fejlesztésekkel foglalkozó szakemberek számára.

A KÉPZÉS PROGRAMJA:

1. nap	Június 15.	Innovációs alapismeretek, fogalmak
2. nap	Június 22.	Az innovációs intézmények típusai és szerepük
3. nap	Június 29.	A szellemi tulajdon szerepe, értéke, védelme
4. nap	Július 6.	A szellemi tulajdon hasznosítása
5. nap	Július 13.	Tudásalapú vállalkozások menedzselése
6. nap	Július 20.	Innovatív projektek és vállalkozások finanszírozása

A tanfolyam minden témának külön napot szentelve tekinti át a versenyképességhez nélkülözhetetlen innováció fontos kérdéseit, így lehetővé teszi azok mélyebb feltárását, egy-egy kérdés több oldalról való körbejárását. Ezúttal is törekszünk képzésünk gyakorlat-orientálttá tételére, az ismeretek átadását esetpéldákkal színesítjük. Előadóinkat a téma hazai szakértőinek köréből válogattuk különös gondot fordítva arra, hogy gyakorlati szakembereket is megszólaltassunk, akikkel személyes konzultációra is lehetőség nyílik.

A rendezvénnel kapcsolatos kérdésekben Bullás Mónika áll az érdeklődők rendelkezésére a 62/549-598 telefonszámon, valamint a bullas@del-alfold.hu e-mail-címen. További információ és a képzéssorozat részletes programja letölthető, valamint regisztrálni a www.darinn.hu honlapon lehet.

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat az Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökséggel karöltve hívtuk életre azzal a céllal, hogy beszéljünk a régiót érintő legfontosabb kérdésekről.

Az ágazati operatív programokból több, mint 500 milliárd forintba pályázik a régió

A Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács több, mint 500 milliárd forint összértékre bővítette azon kiemelt projektjavaslatait, melyeket az ágazati operatív programok akcióterveibe kívánnak illeszteni 2007-2008. közötti időszakban. Többek között erről is döntöttek a testület május 11-i pécsi ülésén.

Az eseményt követő sajtótájékoztatón Dr. Wekler Ferenc régióelnök elmondta azt is, hogy a már sorra vett projekteken kívül a Tanács az alábbi projektekkal egészítette ki a listát, melyek készségi fokát, valamint illeszthetőségi feltételeit az elkövetkezendő napokban fogják pontosítani. Ezek: a 68-as út 2010. előtti megvalósítása, Budapest – Dombóvár – Gyékényes vasútvonal felújítása, a Kaposvári Csiky Gergely Színház felújítása, házasított állatok parkja a Kaposvári Egyetem projektjeként, a Térségi Integrált Szakképző Központ intézményének felújítása, Pécssett elkerülő út és a Pécs-Szentlőrinci út megépítése, a Dél-Balaton vízgyűjtőhöz tartozó belvíz-elvezetés rendszere, közigazgatási informatikai hálózat fejlesztése a régióban, valamint

Szekszárd vízbázis védelme. Az ágazati operatív programok révén megpályázott összeg így többszörösét hozhatja a térségnek, mint az Új Magyarország Fejlesztési Terv Dél-dunántúli Operatív Programja által nyújtott 224,8 milliárd forintos keret.

Az ülés másik meghatározó napirendi pontját az Európai Bizottság kérésének megfelelően módosított Dél-dunántúli Operatív Program elfogadása jelentette. Ennek megfelelően az eddigi projektgyűjtemény és kistérségi egyeztetések alapján – a várható igények egyre pontosabb ismeretének köszönhetően – az egyes prioritások között forrás átcsoportosításra került sor, amelynek keretében 8 milliárd forint került át az 1. „A városi térségek fejlesztésére alapozott versenyképes gazdaság megteremtése” című prioritásból, az alábbi tématerületekhez:

- 7 milliárd forint a 3. „Humán közszolgáltatások fejlesztése” című prioritásba;
- 1 milliárd forint a 4. „Integrált városfejlesztési akciók támogatása” című prioritásba.

Dél-Dunántúli régió

Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács Elnöke

Dél-dunántúli kiemelt projektek

A nem pályázatos úton induló, ún. egyedi projektek kiemelt projektként vagy nagyprojekt formájában valósulhatnak meg.

Az egyedi projektekre a regionális fejlesztési tanácsok, iniszteri jóváhagyással a szaktárcák, valamint a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség tehetnek javaslatot.

Dél-Dunántúli régió

Kiemelt projekt

Országos vagy regionális jelentőségű és nagyságrendű.

Az ajánlott összköltség meghaladja a regionális jelentőségű projektnél az 1 milliárd forintot,
az országos jelentőségűnél az 5 milliárd forintot.

Az ajánlott támogatási összeg meghaladja a beruházási projektek esetében az 500 millió forintot,
a nem beruházási projektek esetében a 100 millió forintot.

Nagyprojekt

13 milliárd Ft feletti,
környezetvédelmi beruházások esetén 6,5 milliárd forintos támogatási összeget meghaladó
fejlesztési elképzelés.

Ki dönt?

A kiemelt projektekről a Kormány dönt.

A nagyprojektek esetében a Kormány javaslatára a végleges döntést az Európai Bizottság hozza meg.

Az egyedi projekteket (kiemelt projektek vagy nagyprojektek) jelentőségük és nagyságuk miatt az operatív
programok 2007-2008-ra vonatkozó kétéves akciótervei is nevesítik.

Ágazati operatív programokhoz illeszkedő kiemelt projektek 2007-08. fejlesztési időszak Dél-dunántúli régió

ÁGAZATI OPERATÍV PROGRAM	PROJEKTSZÁM	OP ÖSSZFORRÁSIGÉNY (EZER FORINT)
GOP	4	29 400 000
KEOP	20	290 305 812
KÖZOP	12	102 757 000
TIOP	2	49 000 000
Összesen	38	471 462 812
Közlekedés PPP	3	259 880 000
Mindösszesen:	44	731 342 812

Dél-Dunántúli régió

GOP

KIEMELT PROJEKT CÍME	TERÜLET	BECSÜLT TELJES KÖLTSÉGVETÉS (EZER FORINT)
Pannon Egészségipari Innovációs Bázis	Pécs	7 500 000
Európai Nagyvadtenyésztési és Értékesítési Centrum	Kaposvár	4 900 000
Agrár- és Élelmiszertudományi Tudásközpont	Kaposvár	4 000 000
A szélessávú Internet-felhasználás infrastrukturális feltételeinek megteremtése Baranya megyében	Baranya megye	13 000 000

KEOP 1.

KIEMELT PROJEKT CÍME	TERÜLET	BECSÜLT TELJES KÖLTSÉGVETÉS (EZER FORINT)
Dél-dunántúli regionális ivóvízminőség-javító program I. ütem	Dél-dunántúli régió	5 000 000
Dél-dunántúli regionális ivóvízminőség-javító program II. ütem	Dél-dunántúli régió	21 000 000
Mecsek-Dráva hulladékgazdálkodási program	Mohács-Bólyi, Pécsi, Siklósi, Szentlőrinci, Szigetvári, Sellyei, Barcsi, Nagyatádi, Marcali, Dombóvári, Sásdi, Komlói kistérségek	25 897 612
Kaposmenti Hulladékgazdálkodási Rendszer		14 581 000

Dél-Dunántúli régió

KEOP 2.

KIEMELT PROJEKT CÍME	TERÜLET	BECSÜLT TELJES KÖLTSÉGVETÉS (EZER FORINT)
A Budapesti Vegyiművek hidasi gyártelepe területének kármentesítése	Hidas-Mecseknádasd-Bonyhád-Garé-Pécs	6 000 000
Budapesti Vegyi Művek hidasi gyáregységének környezeti kármentesítése	Hidas-Mecseknádasd-Bonyhád-Garé-Pécs	5 700 000
Mecsek-Dráva Program területén található lerakók rekultivációja	Mohács-Bólyi, Pécsi, Siklói, Szentlőrinci, Szigetvári, Sellyei, Barcsi, Nagyatádi, Marcali, Dombóvári, Sásdi, Komlói kistérségek	5 227 200
Dél-Balatoni települések szennyvízkezelése	Marcali	31 000 000

KEOP 3.

KIEMELT PROJEKT CÍME	TERÜLET	BECSÜLT TELJES KÖLTSÉGVETÉS (EZER FORINT)
Nagyatád és térsége szennyvízelvezetés és tisztítás	Nagyatád	6 200 000
A Komló Városi Fűtőerőmű hőtermelésének átalakítása alternatív tüzelőanyagokkal - biomassza és hulladék-törtéző fűtésre. A tüzelőanyag előállításának megteremtése. Hőenergiatermelés csatolt elektromos energiatermelés mellett.	Komló	6 300 000
Duna holtágak rehabilitációja		5 000 000

Dél-Dunántúli régió

KEOP 4.

KIEMELT PROJEKT CÍME	TERÜLET	BECSÜLT TELJES KÖLTSÉGVETÉS (EZER FORINT)
Pécsi-víz revitalizációs projekt	Pécs	10 200 000
Energiaváros Szentlőrincből	Szentlőrinc	15 200 000
Bioetanol üzem kialakítása Mohácson	Mohács	22 500 000
Bioetanol üzem létesítése Marcaliban	Marcali	40 000 000
Túrony agroenergetikai park	Túrony	14 000 000

KEOP 5.

KIEMELT PROJEKT CÍME	TERÜLET	BECSÜLT TELJES KÖLTSÉGVETÉS (EZER FORINT)
Göllei 25 egységből álló szélérőműpark	Gölle	15 000 000
Pécs Tüskésrét környezetvédelmi rehabilitációja, komplex közcélú fejlesztése	Pécs	5 000 000
Pécs város távhő igényének nagyobb részét kapcsolt hő- és villamos energia termeléssel biomassza alapon megvalósító erőművi létesítmény létrehozása a Pécsi Erőmű telephelyén	Pécs	22 500 000
Energiaültetvény tüzelőanyag bázison üzemelő villamos energia termelő biomassza erőművi létesítmény megvalósítása a Pécsi Erőmű telephelyén	Pécs	13 000 000

Dél-Dunántúli régió

KÖZOP 1.

KIEMELT PROJEKT CÍME	TERÜLET	BECSÜLT TELJES KÖLTSÉGVETÉS (EZER FORINT)
6. számú főút Baranya, Somogy, Tolna megyei szakaszai 11,5t-s burkolaterősítése, fejlesztése szentlőrinci elkerülővel		15 500 000
58. számú főút Pécs-Pogány repülőtér között négysávosítása		4 779 000
61. számú főút Somogy és Zala megyei szakaszai 11,5 t-s burkolaterősítése és a 74 sz. főút Nagykanizsa-Palin, és a 1 sz. Nagykanizsa elkerülő		19 450 500
67. számú főút 11,5 t-s burkolaterősítése/ elkerülő szakaszok építése Somogybabod, Mernye, Kaposfüred, Kaposvár és Balaton között		15 427 500

KÖZOP 2.

KIEMELT PROJEKT CÍME	TERÜLET	BECSÜLT TELJES KÖLTSÉGVETÉS (EZER FORINT)
M6 Dunaújváros-Szekszárd 2x2 sávos gyorsforgalmi út építése		119 260 000
M6 Szekszárd-Bóly 2x2 sávos gyorsforgalmi út építése		87 220 000
M60 Pécsi bekötés (Bóly-Pécs)		53 400 000
66-os és 611-es számú főutak rekonstrukciója Pécs-Kaposvár és Sásd-Dombóvár között, elsőrendűen új főútvonal kiépítése a Magyarszék-Sásd szakaszon		13 000 000

Dél-Dunántúli régió

KÖZOP 3.

KIEMELT PROJEKT CÍME	TERÜLET	BECSÜLT TELJES KÖLTSÉGVETÉS (EZER FORINT)
Logisztikai központ kialakítása	Mohács	8 600 000
Pécs agglomerációjának integrált közösségi közlekedésfejlesztése	Pécs	15 000 000
6-os út EKF elkerülő szakasza	Pécs	6 500 000
57-es főút 4 nyomtávúsítása a mohácsi elkerülő út és az 57-es számú főút-M6 gyorsforgalmi út csomópont között	Mohács	4 500 000

KÖZOP 2.

KIEMELT PROJEKT CÍME	TERÜLET	BECSÜLT TELJES KÖLTSÉGVETÉS (EZER FORINT)
Somogy megye egészséges társadalmának megteremtéséhez szükséges ellátórendszer átalakítása	Somogy megye	18 000 000
Pécsi integrált egészségügyi ellátó infrastruktúra fejlesztése	Pécs	31 000 000

A Tanács ezen dél-dunántúli kiemelt projekteket tartalmazó listát továbbítja a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) felé.

2008. a Kultúrák Közötti Párbeszéd Európai Éve

Az Európai Bizottság 2005. október 5-én elfogadta, hogy a 2008-as év hivatalosan is a Kultúrák Közötti Párbeszéd témaköre köré szerveződjön, amely a kultúra, az oktatás, az ifjúság, a sport és az állampolgárok tájékoztatása területén kíván különböző programot létrehozni. A kezdeményezésre felhasználható keret 10 millió euró.

Az Európai Unió bővítése, a növekvő migráció és az új kereskedelmi kapcsolatok kialakítása a kultúrák közötti kölcsönhatásokat is növelte. Az egyes népek kulturái ugyanis hatással vannak egymásra, épp ezért van szükség azok kölcsönös megismerésére. Fontos tehát megteremteni ezt a lehetőséget. Korábban voltak már kezdeményezések a kultúrák közötti párbeszéd kialakítására az EU-n belül és kívül egyaránt, eddig azonban az állampolgárok, a civil társadalom bevonása nem volt teljes. Mára felismerték a lakosság részvételének fontosságát. A lisszaboni stratégiának megfelelően a korábbi évek is egy-egy konkrét téma köré szerveződtek az állampolgárok bevonásával, egy-egy adott terület fontosságára hívta fel a figyelmet. Ilyen volt a 2006-os Munkavállalói Mobilitás Európai Éve és a 2007-es Egyenlő Esélyek Európai Éve.

Általános és egyedi célok

A KEZDEMÉNYEZÉS HÁROM ÁLTALÁNOS CÉL KÖRÉ SZERVEZŐDIK:

- az EU területén élők jobban be tudjanak illeszkedni az adott ország kulturális környezetébe;
- az egymás mellett párhuzamosan létező kultúrák identitásának erősítése;
- a kulturális sokszínűség mellett az EU területén élőknek figyelmet kell fordítaniuk az európai polgárság megteremtésére, a közös kulturális értékek felfedezésére, megerősítésére;

A programsorozat a már említett kultúrák közötti párbeszéd elősegítésén túl az Európában élőknek szeretné megmutatni a közös értékeken alapuló, a sokszínűséget tiszteletben tartó tevékeny és nyitott európai polgárság megteremtésének fontosságát. Az EU fontosnak tartja ugyanakkor az egyes államok sajátos kultúráinak megőrzését az integráción belül, és ezek hozzájárulását az integráció sokszínűségéhez.

A KEZDEMÉNYEZÉS KONKRÉTABB CÉLJAI:

- tájékoztatni az EU állampolgárokat (különösen a fiatalokat) a kezdeményezésről;
- a kultúrák közötti párbeszéd elősegítése a tapasztalatcsere révén;
- az oktatás erősítése;
- közösségi programok és fellépések támogatása;
- az egyes kultúrák közötti párbeszéd új megközelítési lehetőségeinek feltárása.

Ezek a célkitűzések elsősorban a tapasztalatcserek és az általános célok hatékonyabb megvalósítását szolgálják.

INTÉZKEDÉSEK

A kultúrák közötti párbeszéd évében különböző intézkedések segítik elő a megfogalmazott célokat:

- európai szintű rendezvények és kezdeményezések;
- nemzeti és regionális szintű, európai vonatkozású rendezvények és kezdeményezések;
- tájékoztató és népszerűsítő kampányok;
- közösségi, nemzeti szintű felmérések és tanulmányok, továbbá a civil társadalom és transznacionális hálózatokkal folytatott konzultációk.

A rendezvények és kezdeményezések célja minél több ember bevonása a programokba.

A kampányok a rendezvények népszerűsítését és az azokról való tájékoztatást segítik elő, az év során a folyamatos konzultációk pedig a hatékonyságot javítják.

Az EU nagyobb beleszólási jogot szeretne kivívni magának, illetve felvetődött, hogy mind a tervezés, mind a megvalósítás szakaszában szoros együttműködésre lenne szükség a regionális és helyi szervekkel, valamint az európai és nemzetközi intézményekkel, például a strasbourg-i székhelyű Európa Tanáccsal és az UNESCO-val. A helyi civil szervezetek és nem-állami szervezetek (NGO-k) munkáját, azok észrevételeit is figyelembe kell venni az előkészületek során.

A PROGRAMOK TERÜLETE

A kultúrák közötti párbeszédet minden közösségi programban prioritásként kell kezelni, különösen az oktatás, ifjúság és az állampolgárok tájékoztatása területén. Az oktatás a kultúrák megismerése miatt kiemelkedő terület, az ifjúságnak a jövő generációjaként meg kell tanulnia más kultúrák felfedezését és tiszteletben tartását. A más kultúrák megismerésén túl fontos az is, hogy az állampolgárok megismerjék és ápolják saját nemzeti kultúrájukat.

A TAGÁLLAMOK SZEREPE

A kultúrák közötti párbeszéd évének programjaira elsősorban a tagállamok pályázhatnak, de a tagjelölt államoknak is lehetőséget kell adni, hogy bekapcsolódjanak a programokba. A feladatok hatékonyabb megvalósítása érdekében az egyes tagállamok saját nemzeti koordinátort jelölnek ki. E szerv (kölségvetési intézmény vagy független szervezet) feladata elsősorban a tagállamok részvételének elősegítése a kultúrák közötti párbeszéd évében és a megvalósítandó feladatok összehangolása, továbbá az adott országban a felek ösztönzése és bekapcsolása a folyamatba helyi és regionális szinten.

AZ EU-TÁMOGATÁS MÉRTÉKE

A kezdeményezés időtartamára, 2007. január 1. és 2008. december 31. közöttre az EU 10 millió eurót különített el a kultúrák közötti párbeszéd évére. Az EU a programok támogatását az általános költségvetéséből finanszírozza.

Háromféle fellépési lehetőséget nyújthat majd a megítélt keretösszeg: az Évvel kapcsolatos információs és marketingkampány finanszírozását, az elsősorban a fiatalokat megcélzó nagyszabású rendezvények közösségi támogatását, valamint a hangsúlyozottan európai jelentőségű nemzeti események segítségét.

Azok a programok, amelyek az európai összetartozás, polgárság közös értékeire hívják fel a figyelmet, maximum 80%-ig támogathatók.

A nemzeti fellépések, a különféle kultúrák bemutatása összköltségük 50%-áig támogatható.

Az információs és népszerűsítő programok, a felmérések, tanulmányok és a civil társadalommal való konzultáció támogatásának mértéke pedig nem haladhatja meg a teljes projekt-költségvetés 40%-át.

Az EU ettől a kiemelt évtől azt várja, hogy a tagállamok minden szinten foglalkozzanak a kultúrák közötti párbeszédrel. Ez azért

is nagyon fontos, mert egy állam csak úgy őrizheti meg az identitását, ha törődik saját kultúrájával, ugyanakkor nyitott más kultúrák megismerésére is. A programsorozat nem azt jelenti, hogy csak 2008-ban fontos az állampolgárok aktivitása ezen a területen: a döntéshozók szándéka az, hogy ez a kezdeményezés egy hosszabb távú folyamat kezdete legyen.

PÁLYÁZATOK

Az Európai Bizottság nyílt pályázati felhívást tett közzé DG EAC/07/2007 számon olyan jelképes erejű, európai léptékű intézkedések társfinanszírozására, amelyek célja a kultúrák közötti párbeszéd előmozdítása, és amelyek a lehető legtöbb embert vonják be közvetlenül, vagy érik el más módon, és rávilágítanak a 2008-as kultúrák közötti párbeszéd európai éve témájának eredményeire és tapasztalataira.

Ez a pályázati felhívás az Európai Unió valamely tagállamban bejegyzett szervezeteknek szól, keretösszege 2,4 millió euró, az egyes projektekre adható támogatás összege 200.000 és 400.000 euró között lehet, legfeljebb 80%-os közösségi támogatással. A beadási határidő 2007. július 31.

Megjelent egy zárt pályázati felhívás is az úgynevezett nemzeti koordinátoroknak, DG EAC/08/20 számon. Erre országonként egy szervezet pályázhat, amely az adott tagállam rendezvényeit koordinálja 2008-cal kapcsolatosan. A nemzeti szintű programok társfinanszírozására 3 millió eurót szánunk, az egyes országok finanszírozásban való részesedését tanácsi szavazati súlyuk alapján számítják ki. A közösségi finanszírozás mértéke legfeljebb 50% lehet, a beadási határidő 2007. július 31. (a költségvetés 2007-es részére) és szeptember 14. (a 2008-as költségvetés-részre).

BŐVEBB INFORMÁCIÓ:

A KultúrPont Iroda honlapján:

<http://www.kulturpont.hu/kulturakozi>

A DGEAC honlapján:

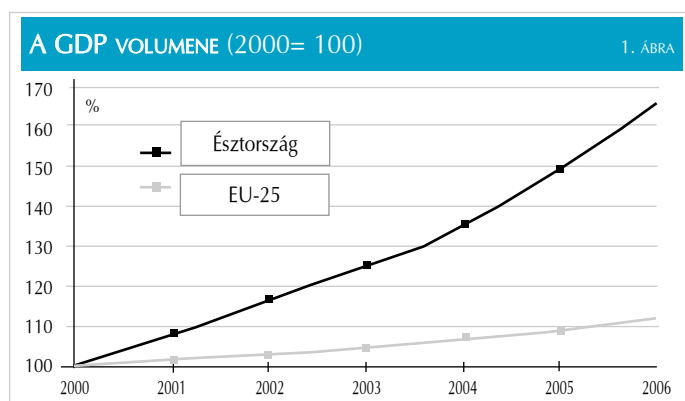
http://ec.europa.eu/culture/eac/dialogue/dialogue_en.html

Észtország az Európai Unióban

Észtország, a legkisebb területű és legészakabbra fekvő balti állam 1991. augusztus 20-án nyilvánította ki függetlenségét a Szovjet-uniótól, amit az Orosz Föderáció már négy nap múlva elismert. A két világháború közötti periódust követő fél évszázad után ismét független és demokratikus berendezkedésű Észtország alakult, ahol az első parlamenti választásokat 1992 szeptemberében tartották, és amely gyorsan megkezdte nyugati integrációját (már 1991-ben tagja lett az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezletnek és az ENSZ-nek). Észtország a másik két balti állammal egyidőben, 1995. június 6-án írta alá az Európai Megállapodást (Europe Agreement), azaz a társulási egyezményt, majd ugyanabban az évben november 24-én kérte először felvételét az Európai Unióba. A csatlakozási tárgyalások 1998. március 31-én kezdődtek, csakúgy, mint másik öt tagjelölt esetében. A tárgyalások sikeres lezárta és a csatlakozási szerződés 2003 áprilisában Athénban történt aláírása után Észtország kilenc másik állammal együtt 2004. május 1-jén csatlakozott a 25 tagúvá vált Európai Unióhoz.

GAZDASÁGI ÁTTEKINTÉS

Az 1990-es évek elején az egész kelet-közép-európai térségre jellemző gazdasági visszaesés a balti államokban különösen nagymértékű volt, ugyanis ezekben az országokban a függetlené válással együtt járt a korábbi gazdasági kapcsolatok átlagosnál is nagyobb mértékű gyengülése, vagy megszakadása. A válság mélypontján, 1994-ben Észtország *bruttó hazai terméke* (GDP) mindössze az 1989-es szint 61%-át érte el. Az 1995-ben kibontakozó gazdasági fejlődés az 1998-as orosz válság hatására megtorpant, de azt követően gyorsabb ütemben folytatódott. 2000 óta valamennyi térségbeli ország közül Észtországban alakult ki a leggyorsabb növekedés, a GDP éves átlagban 9%-kal nőtt (2006-ban 11,4%-kal). Ennek eredményeképp a bruttó hazai termék 2002-ben elérte a rendszerváltozás előtti szintjét, 2006-ban pedig már a kiinduló érték 142%-án állt. (1. ábra)

A gazdasági fejlettség nemzetközi összehasonlításban általánosan használt és elfogadott mérőszáma az *egy főre jutó GDP vásárlóerő-paritáson* (PPS-ben), és az észt gazdaság gyors növekedése ennek alakulásában is tükröződik. A kilencvenes évek közepén Észtországban a mutató értéke az Európai Unió (a későbbi belépőkkel számított EU-25) átlagának 34%-ával volt egyenlő, mellyel a régió rendszerváltó országainak legszegényebbjéi közé tartozott. A gazdasági fellendülés nyomán azonban minden más országnál gyorsabban közeledett az észt gazdaság az uniós átlag felé, és 2006-ban az egy főre jutó GDP már az

uniós átlag 65%-át tette ki, amellyel az újonnan csatlakozott tagországok között Szlovénia és Csehország mögött a harmadik helyet foglalta el. (1. táblázat)

GDP, 2006

1. TÁBLÁZAT

MUTATÓ	ÉSZTORSZÁG	EU-25
Egy főre jutó GDP, PPS, EU-25 = 100,0	55,0	100,0
Bruttó hozzáadott érték megoszlása, %	100,0	100,0
mezőgazdaság	3,2	1,9
ipar, építőipar	29,1	26,2
szolgáltatások	67,7	71,6

Észtországban a *mezőgazdaság* a teljes hozzáadott érték 3,2%-át állította elő 2006-ban. Az ágazat szerepe a foglalkoztatásban némileg jelentősebb, mintegy 5%-os. Észtország északi fekvése és természeti adottságai nem különösebben kedveznek a mezőgazdaságnak. Az országnak mindössze 12%-a volt megművelt terület 2003-as adatok szerint, ami Szlovénia után a második legalacsonyabb érték Közép-Kelet-Európában, és a térségben itt a legalacsonyabb a búza termésátlaga. Észtország legfőbb terménye az árpa, a búza és a burgonya, de európai összehasonlításban mindegyik termésmennyisége marginális jelentőségű. Az állatállomány, a hús- és tejtermelés visszaesése a kilencvenes évek második felében megállt, de az ország méretéből adódóan nemzetközi összehasonlításban szintén nem jelentős. A szarvasmarhaállomány 250 ezres, a sertésállomány mintegy 340 ezret tesz ki.

Az észt gazdaság egyik motorja a külföldi befektetésekre épülő és jelentős részben a skandináv országokkal kötött alvállalkozó szerződéseken alapuló *ipari* konjunktúra. 2000-hez mérten hat év alatt 80%-kal nőtt Észtország feldolgozóipari termelése, minden más uniós tagországnál gyorsabban (a teljes ipari kibocsátás 72%-kal emelkedett). Különösen a beruházási javakat és továbbfelhasználásra kerülő termékeket gyártó ágazatok termelése bővült gyorsan, több mint kétszeresére. Termelési érték szempontjából a két legnagyobb feldolgozóipari ágazat az élelmiszeripar és a fafeldolgozás. A bányászat teljesítménye 2000 óta 37%-kal nőtt, míg a villamosenergia-, gáz-, gőz-, és vízellátás kibocsátása 13%-kal. Észtországban a bányászat a legtöbb uniós országnál némileg nagyobb jelentőséget tölt be, de aránya a teljes hozzáadott értékben így sem haladja meg az 1%-ot. A legfontosabb bányászott természeti kincs az olajpala.

Nagy részt az olajpalaának köszönhető, hogy Észtország *energia-szükségletének* nagyobb részét képes saját forrásból fedezni. Az energiafüggetlenség (a nettó energiainport és a bruttó felhasználás hányadosa) 2004-ben 29%-os volt, ami az EU-25-re jellemző értéknél (50,5%) lényegesen kedvezőbb. Az ország élen jár a megújuló energiaforrások hasznosításában is, az összes energiafelhasználáson belül a megújuló energia felhasználási aránya 10,8%-os (az EU-25-ben 6,3%). Az észt gazdaság energiainten-

zitása rendkívül magas, az uniós átlaghoz képest több mint ötször annyi energiát használ egységnyi áru vagy szolgáltatás előállításához. Csak Litvánia, Bulgária és Románia mutatója kedvezőtlenebb ennél.

A gazdaság növekedése 2002 óta a *folyó fizetési mérleg* magas hiánya mellett megy végbe. A belső kereslet növekedése miatt 2002-ben a GDP 10%-ára rúgott a hiány, ami az előző évekhez képest közel kétszeres növekedést jelentett. Azóta sem csökkent ez alá a folyó fizetési mérleg hiánya, 2006-ban pedig megközelítette a GDP 15%-át. A hiány hagyományosan a termék-külkereskedelemben képződik, amit a szolgáltatások forgalmának többlete nem tud ellensúlyozni, sőt a jövedelmi egyenleg deficitje is növel. Észtországban a beáramló külföldi tőke nagyrészt képes volt fedezni a folyó fizetési mérleg hiányát a gazdasági szereplők eladósodása nélkül, 2006-ban azonban ez a tendencia megtört és az ország nettó külföldi adóssága egy év alatt közel kétszeresére nőtt.

Észtország folyamatosan nagy mennyiségű *külföldi tőkét* vonzott, különösen a skandináv államokból, ami jelentősen gyorsította a gazdaság modernizációját. 2005-ben rekordvolumenű, a GDP 21%-ára rúgó közvetlen külföldi befektetés (FDI) érkezett az országba, ami bőven fedezte a folyó fizetési mérleg hiányát. 2006-ban az előző éveknek csak a felét érte el a befektetések összege, de így is a GDP 10%-ával volt egyenlő. Időközben viszont jelentősen megugrott a tőkekivitel is, és az ezzel csökkentett nettó FDI-beáramlás (a GDP 3,5%-a) elmaradt a folyó fizetési mérleg hiányától. Az FDI-állomány 51%-a Svédországból, 21%-a pedig Finnországból származik.

Észtországban az *államháztartás* (a központi költségvetés, a helyi önkormányzatok, a társadalombiztosítási alapok és az elkülönített állami pénzalapok együttesen) egyenlegének egyensúlyközelítő pozíciója a gazdaságpolitika egyik alapkövét jelenti. 2002 óta minden évben többlettel zárt az államháztartás, amely részben a folyó fizetési mérleg megugró hiányából származó külső egyensúlytalanságot is mérsékel. A pozitív egyenleg növekvő tendenciát mutatott, tavaly a GDP 3,8%-ával volt egyenlő. Észtország nem örökölt a Szovjetuniótól államadósságot, és a szigorú államháztartási politikának köszönhetően maga sem halmozott föl adósságot, így az államháztartás adóssága 2006-ban mindössze a GDP 4,1%-át tette ki, ami a legalacsonyabb érték az EU-ban. (2. táblázat)

ÉSZTORSZÁG NÉHÁNY EGYENSÚLYI MUTATÓJA A GDP SZÁZALÉKÁBAN

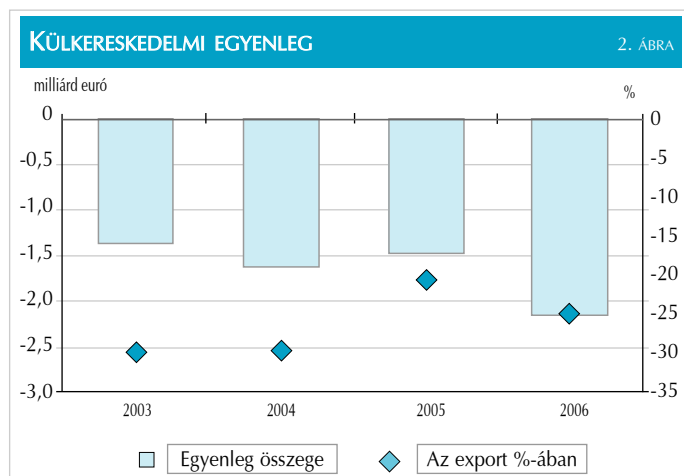
2. TÁBLÁZAT

MUTATÓ	2002	2003	2004	2005	2006
Folyó fizetési mérleg egyenlege	-10,6	-11,6	-12,5	-10,5	-14,8
Bruttó FDI-beáramlás	4,0	9,7	8,3	21,2	9,8
Nettó FDI-beáramlás	2,2	8,1	6,0	16,8	3,5
Államháztartás egyenlege	0,4	2,0	2,3	2,3	3,8
Államadósság	5,6	5,7	5,2	4,4	4,41

Észtország *külkereskedelmi* volumenét tekintve különösen nyitott gazdaságnak számít. 2006-ban az áruk és szolgáltatások együttes kivitele a GDP 80%-ával volt megegyező értékű, a behozatal pe-

dig a 90%-ával. Azonban ez nemcsak a nagyfokú nyitottságra, hanem a GDP 10%-ára rúgó hiányra is utal.

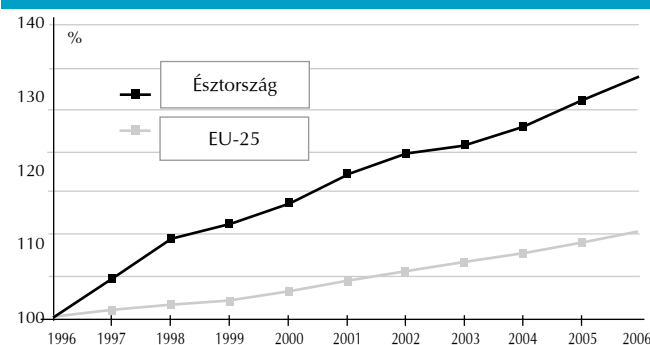
A *külkereskedelmi termékforgalomban* Észtország kiemelkedően legfontosabb partnere Finnország (a kivitelben és a behozatalban egyaránt 18%-os részaránnyal), öt Oroszország és Svédország követi. A forgalom mintegy héttizede az EU-n belül bonyolódik. (2. ábra)

1992-ben, a függetlenség első évében Észtországban hiperinfláció ásta alá a gazdasági stabilitást. Az *infláció* letörésére tett lépések közül a legfontosabb a valutatanács rendszerének bevezetése, amely egy olyan speciális monetáris politikai rezsim, amelyben a jegybank csak akkor bocsáthat ki nemzeti valutát, ha azt egyidejűleg fedezi a bank valuta- vagy aranytartaléka. A rendszer részeként az észt korona árfolyamát rögzítették a német márkához képest, és ez az árfolyam nem is változott – csak annyiban, hogy később az euró lett a horgonyként használt deviza. Az infláció 1998-ban csökkent 10% alá, majd a dezinflációs folyamat 2003-ig folytatódott. Azóta viszont enyhén gyorsuló áremelkedés figyelhető meg, 2006-ban 4,4%-kal emelkedtek a fogyasztói árak. E jelenség fontossága abból származik, hogy a maastrichti kritériumok teljesítésének lényegében ez az egyetlen akadály Észtországban. (4. ábra)

FOGYASZTÓI ÁRAK ALAKULÁSA 1996=100

4. ÁBRA

TÁRSADALMI ÁTTEKINTÉS

Észtország területe és *népessége* alapján az Európai Unió legkisebb országai közé tartozik. A skandináv országokhoz hasonlóan népsűrűsége is alacsony, a lakosság jelentős része a fővárosban, Tallinnban él. A népesség 16%-a 15 évesnél fiatalabb, a 15–64 évesek aránya közel 70%-os, míg a 65 évnél idősebbek korcsoportjába a népesség 16%-a tartozik. A népességfogyás üteme a kilencvenes évek eleje óta jelentősen mérséklődött, nagyobb részt a nettó elvándorlás megszűnése, de részben a természetes fogyás lassulásának hatására. (3. táblázat)

ADATOK ÉSZTORSZÁG NÉPESSÉGÉRŐL

3. TÁBLÁZAT

MUTATÓ	2006
A népesség száma, 2006. január 1., ezer fő	1 344,7
Terület, km ²	45 226
Népsűrűség, fő/ km ²	29,8
A fővárosi népesség aránya, %	29,7
Ezer férfira jutó nő ^{a)}	1 171

a) 2006. január 1.

b) 2004.

Észtország népességének 69%-a vallja magát észtnak, a lakosság többi része túlnyomóan az egykori Szovjetunióból származó bevándorló, vagy a bevándorlók leszármazottja. A legnagyobb kisebbség az oroszoké, akik a teljes népesség 26%-át teszik ki.

Észtországban az ezer lakosra jutó házasságkötések száma a rendszerváltás utáni mélypontját 1996-ban érte el. Azóta többé-kevésbé folyamatos növekedés figyelhető meg, azonban a 2005. évi ezer lakosra jutó 4,56 házasság sem éri el az uniós átlagot, és számottevően alacsonyabb a két másik balti államban tapasztaltánál is. A válások száma viszont az egyik legmagasabb az EU-ban, 2005-ben ezer lakosra 3 válás jutott.

Az ezer lakosra jutó élveszületések száma a rendszerváltás után meredeken, majd kisebb ütemben csökkent az 1998-as mélypontjáig. Azóta 8,8 ezrelékről 10,7 ezrelékre nőtt a születési ráta, ami kissé meghaladja az EU átlagát. A halálzási ráta a kilencvenes évek eleji növekedése óta csökken, 2005-ben ezer lakosra 13,4 halálestet jutott. A gazdasági depresszió éveit nagymértékű elvándorlás jellemezte, de ez fokozatosan csillapodott, 2000 óta pedig csekély bevándorlási többlet figyelhető meg.

Észtországban a születéskor várható átlagos élettartam magasabb, mint Lettországon és Litvániában, de a többi közép-kelet-európai országgal összehasonlítva átlagosnak mondható. 2005-ben ez a férfiak esetében 67,3 év volt, a nőknél 78,1.

Észtországban a többi kelet-közép-európai országhoz hasonlóan a keringési rendszer betegségeiben és a daganatos megbetegedésekben halnak meg a legtöbben, de a keringési rendszer betegségei okozta halálozás közel háromszor magasabb, mint a daganat-

os halálozás. A halálozások viszonylag magas hányada vezethető vissza az alkoholfogyasztással és dohányzással kapcsolatos betegségekre. Százezer lakosra mintegy ötven öngyilkosság jutott 2004-ben, ami a másik két balti állam és Magyarország mögött a negyedik legtöbb az EU-ban. Az orvosellátottság uniós összehasonlításban átlagos, az egészségügyre fordított összeg azonban GDP-arányosan alacsonyabb, mint az uniós legtöbb államban.

Az elmúlt másfél évtizedben a többi európai országhoz hasonlóan Észtországban is visszaesett a foglalkoztatottság, bár 2000 óta a gazdasági konjunktúra hatására növekedés figyelhető meg ebben a tekintetben is. 2006-ban az előző éveknél nagyobb mértékben, 5,4%-kal nőtt a foglalkoztatottak száma, és megközelítette a 650 ezret. Ennek következtében a 15–64 évesek foglalkoztatottsági rátája 68,1%-ra emelkedett (az EU átlaga 64,7% volt).

A 10%-os vagy afölötti munkanélküliség 2004-ig számottevő problémát jelentett, a gyors és stabil gazdasági növekedés azonban megszüntetni látszik ezt a nehézséget. A munkanélküliségi ráta 2006-ban 5,9%-ra süllyedt – hasonló folyamat figyelhető meg a másik két balti államban is. Az EU legtöbb tagországaival ellentétben Észtországban nem a nők, hanem a férfiak munkanélküliségi rátája magasabb. A 25 év alattiak munkanélkülisége a korábbi magas szint felére, 12%-ra csökkent, ami alacsonyabb az uniós átlagnál is. (4. táblázat)

Baksay Gergely

MUNKANÉLKÜLISÉG, 2006

4. TÁBLÁZAT

MUTATÓ	ÉSZTORSZÁG	EU-25
Munkanélküliségi ráta, %	5,9	7,9
Férfiak munkanélküliségi rátája, %	6,2	7,1
Nők munkanélküliségi rátája, %	5,6	9,0
Fiatалok munkanélküliségi rátája, %	12,0	17,3

K Ö N Y V A J Á N L Ó

A Központi Statisztikai Hivatalban az Eurostat támogatásával működő EU-infó szolgálat az Európai Unióra vonatkozó adatok, kiadványok megtalálásában, az Eurostat ingyenes adatbázisaiból történő adatletöltésben segíti a felhasználókat. Honlapunkon az EU és Magyarország legfrissebb fő adatait, valamint az Eurostat gyorstájékoztatóiból szemelvényeket közlünk. A szolgáltatás ingyenes és magyar nyelvű.

Telefon: 06(1) 345-6147, 06(1) 345-1296, 06(1) 201-9482

E-mail: euinfo@ksh.hu

Cím: 1024 Budapest Keleti Károly u. 5-7. 1. emelet 114. szoba

UNIÓS ÉRTEŚÍTŐ

AZ ELSŐ SZAKLAP AZ EURÓPAI UNIÓS TÁMOGATÁSOKRÓL

R O M Á N I A

az ADAPTATIO szerkesztésében

Románia – Nemzeti Fejlesztési Terv

Az Operatív Programok elfogadásának várható időpontjai

Nagy az esély arra, hogy az infrastrukturális fejlesztések finanszírozására szánt Strukturális és Kohéziós Alapok lehívását célzó keretprogramok közül a Regionális Operatív Programot és a Környezetvédelmi Operatív Programot júniusban elfogadja az Európai Bizottság. A Nemzeti Stratégiai Referenciakeret dokumentumot várhatóan május végéig elfogadják.

Az Operatív Programok elfogadásának várható időpontjai:

1. Regionális Operatív Program: június eleje
2. Környezetvédelmi Operatív Program: június eleje
3. Gazdasági Versenyképesség Növelése Operatív Program: június – július vége
4. Közlekedés Operatív Program: július vége

5. Humán erőforrás Fejlesztési Szektoriális Operatív Program: július vége – szeptember
6. Adminisztratív Kapacitás Növelése Operatív Program: július vége – szeptember
7. Technikai Segítségnyújtás Operatív Program: június eleje.

Az uniós pénzalapok lehívását felgyorsító intézkedések (az Európai Bizottság megjegyzései):

- az adminisztratív kapacitás megerősítése;
- a projektportfólió előkészítése;
- a nemzeti támogathatósági szabályok kidolgozása országos szinten;
- a menedzsment és kontrolling rendszerek előkészítése;
- képzések, tréningek szervezése, stb.

Jó hír az erdélyi magyaroknak

A tízezer lakos alatti városok is pályázhatnak uniós pénzekre

Minden esély megvan arra, hogy az Európai Bizottság június végéig elfogadja a régiófejlesztési operatív programot. Jelenleg néhány technikai kérdés tisztázása zajlik, az Európai Bizottság szintjén pedig a nemzeti fejlesztési stratégia, valamint az operatív programok összehangolása történik.

Az új régiófejlesztési miniszter, Borbély László sikeresnek ítélte első brüsszeli munkalátogatását, hiszen a régiófejlesztési operatív program keretén belül fontos szerephez jutott a városfejlesztés.

- Kiemelten fontosnak tartom, hogy ez a keretprogram biztosítsa azt a lehetőséget, hogy ne csak a nagy fejlesztési pólusok jussanak

európai pénzekhez, hanem a tízezer lakos alatti városok is pályázhassanak. Ezt most sikerült egyeztetni a brüsszeli hatóságokkal, már csak a kritériumrendszer kell kidolgozni – mondta Borbély László. A régiófejlesztési operatív program hatáskörébe tartozik a városfejlesztési, valamint a vidékfejlesztési komponens összehangolása is – tette hozzá a miniszter.

- Nem rejtem véka alá, hogy gondot jelent a Phare programok keretén belül tapasztalt lemaradás. A folyamat felgyorsítása érdekében a következő hetekben szeretnék a programok résztvevőivel találkozni – mondta Borbély László. A miniszter Danuta Hübnerrel, a regionális politikákért felelős uniós biztossal is tárgyalt, aki egyetértett a minisztérium struktúrájával.

Phare program

Két milliárdnyi uniós támogatás marad kihasználatlanul

2001 és 2005 között Románia a közlekedés és a környezetvédelem területein a vissza nem térítendő támogatások csupán egy tizedét tudta felhasználni. A hatóságok egymást és az időjárást teszik felelőssé.

A közlekedési és a környezetvédelmi minisztérium a csatlakozás előtti alapokból származó 2,25 milliárdos támogatás mindössze 11,6%-át, azaz 262 millió eurót tudott hasznosítani. A környezetvédelmi minisztériumban azt mondják, hogy 41 programot engedélyeztek, összesen 1,4 milliárd euró értékben. A pénzhez azonban nem lehet hozzájutni, mert azt a Pénzügyminisztérium

kezeli. Kórodi Attila miniszter szerint hiába készültek el a projektek, és hiába bólintott rájuk az EU is, ha a román hatóságok, különösen a Pénzügyminisztérium nagy mértékben megnehezíti a támogatás tényleges felhasználását. Kórodi szerint a pénz szétosztása és kezelése nem is a pénzügyi minisztérium feladata lenne, hanem a helyi hatóságoké. Azt mondta, hogy amikor ezt javasolta a pénzügyi minisztériumban, akkor a válasz csupán annyi volt, hogy a környezetvédelmi minisztérium nem ért az ilyen nagy projektek megszervezéséhez.

A közlekedési minisztériumban közel 1,2 milliárd euró értékű projekteket engedélyeztek, amelyekkel az EU is egyetértett. A mi-

nisztérium egyik tisztviselője szerint az igazi nehézséget a projektek kidolgozása jelentette: akár több évig is tarthat, amíg az építkezési tervek és a kivitelezési ütemterv elkészül. A közlekedés területén saját kezét kaptak a pénzalapok kezelésében, eltérően a környezetvédelmi minisztériumtól.

A 2 milliárdos támogatást 2010-ig kellene felhasználni, mert egyébként elvesz. A közlekedési minisztériumban beismerték, hogy ez a jelenlegi állapotot tekintve képtelenség.

A Phare irodájában azt is elmondták, hogy nemcsak a projektek előkészítésével volt probléma, hanem 2005-ben az időjárási körülmények is hátráltatták a befektetések elkezdését. A minisztériumokkal egyetértésben azon a véleményen vannak, hogy tanul-

tak az eddigi hibákból, és a közeljövőben hatékonyabban működnek majd együtt.

De mire is lehetett volna fordítani ezt az összeget? A közlekedés területén autópályák építésére, utak, vasúti pályák felújítására, illetve a Duna hajózható szakaszának rendbe tételére lehetett volna költeni. A környezetvédelmi minisztérium nagy városok szennyvíztisztítására és – kezelésére, illetve a csatornázási rendszer felújítására és új, környezetbarát szeméttárolók építésére adhatott volna engedélyt. A támogatás vissza nem térítendő, azaz az EU „ingyen” adta Romániának, hogy felzárkózzon az európai követelményekhez. Úgy látszik, ez Romániában nem olyan fontos.

Önálló székelyföldi régió?

Fejlesztési régiók jövője Romániában

Romániában az uniós csatlakozással párhuzamosan alakultak meg a fejlesztési régiók, amelyek létrejöttét sok vita kísérte, és kísérő még ma is.

ÚJ RÉGIÓK CSAK 2013-TÓL

Cristian David belügyminiszter szerint csak 2013. után módosíthatóak a jelenlegi régióhatárok. Állítását a tárcavezető egy gyulafehérvári sajtótájékoztatón azzal támasztotta alá, hogy az Európai Unió 2007-2013 közötti költségvetés-tervezetének végrehajtását Románia a régiók jelenlegi szerkezetével vállalta. A tárcavezető szerint emiatt a közeljövőben nem várható Románia közigazgatási felosztásának módosítása, de elképzelhetőnek tartja, hogy 2013-ban „némi javításokat” kell tenni a jelenlegi régiók felépítésében. Rámutatott: ezeket a változtatásokat viszont csak az Unióban alkalmazott szabályok tiszteletben tartásával lehet gyakorlatba ültetni. Emlékeztetett arra, hogy e szabályok szerint a régiók térképének megrajzolásakor nem csak a gazdasági-társadalmi és történelmi szempontokat kell szem előtt tartani, hanem elsősorban a lakosságnak egy régióon belüli létszáma vonatkozó követelményeket kell teljesíteni. David fejtegetése szerint emiatt az esetleges változtatások nem lesznek jelentősek. Csak akkor számíthatunk látványos módosulásra – folytatta a miniszter –, ha időközben az országon belül jelentős népességvándorlás zajlik le, s ezzel megváltozik a mostani régiók népességi statisztikája. A miniszter nem zárta ki annak a lehetőségét, hogy Románia az említett demográfiai átalakulások miatt lesz kénytelen átalakítani régióinak felosztását. Cristian David a területi autonómia kérdésére is kitért. Hangsúlyozta: ez a kérdés elsősorban a decentralizációval függ össze. A miniszter szerint a decentralizáció és a területi autonómia közös nevezőjét képezheti a minél több hatáskör leosztása a helyi hatóságok irányába anyagi erőforrásokkal együtt. Meggyőződését fejezte ki, hogy ebbe a központosítás-felszámolási folyamatba építve a régióknál kisebb vidékek érdekeinek érvényesítése is megvalósítható. Kiemelte: ez a lehetőség nem csak Székelyföld számára kínál megoldást, hiszen például két-három moldvai megye is összefoghat és társulhat egymással annak érdekében, hogy közös terveket valósítsanak meg. Hozzátette: nem szabad monopolizálni ezt a témát úgy, hogy kizárólag Székelyföldről beszélünk, mint a megyék közötti társulásokról vagy az ennél kisebb közösségi összefogásokról. Mint ismeretes, az RMDSZ tervei között szerepel a székelyföldi fejlesztési régió kialakítása. Az érdekvédelmi szervezet vezetői többször hangsúlyozták: a jelenlegi régiók túlságosan nagyok, ezért működésképtelenek. Azt szorgalmazzák, hogy

több kisebb régió alakuljon Romániában úgy, hogy nagyobb hangsúlyt kapjanak a történelmi, társadalmi és gazdasági hagyományok. A jelenlegi felosztás szerint a Kárpátok lábánál található Vrancea megye közös közigazgatási egységbe tartozik a tengerparti Konstanca megyével.

AZ RMDSZ SZERINT SZÉKELYFÖLD 2009. KÖRÜL VÁLHAT ÖNÁLLÓ FEJLESZTÉSI RÉGIÓVÁ

Van esély arra, hogy Székelyföld 2009 körül önálló fejlesztési régióvá váljon, amely később remélhetőleg közigazgatási hatáskört is kaphat – közölte Demeter János, a Kovászna megyei tanács elnöke. Az RMDSZ-es tisztségviselőt abból az alkalomból kérdezte az MTI, hogy az utóbbi időben közigazgatási szinten több kezdeményezés is született. Így létrejött a Szövetség a Székelyföldért Egyesület, körvonalazódik egy Kovászna megyei gazdaságfejlesztési egyesület megalakítása is.

Vajon ezek a kezdeményezések lépéseket jelentenek a székelyföldi autonómia irányába? E kérdésre Demeter János kifejtette: az autonómia csak akkor válhat működőképes rendszerré, ha komolyan megtervezett gazdasági háttérrel rendelkezik. Az autonómia mint intézményrendszer önmagában nem oldja meg például a szegénység problémáját.

A legsürgősebb feladat most az, hogy a székelyföldi önkormányzatoknak legyen elegendő saját forrásuk a fejlesztésre, a fiatalok ott is boldoguljanak, ne kelljen másutt keresniük képzettségüknek megfelelő munkát, és legyen megfelelő számú szakember.

Ezért érlelődött meg 2001-ben a gondolat, hogy Székelyföldből önálló fejlesztési régiót hozzanak létre. A tanácselnök szerint a jelenlegi romániai fejlesztési régiók nem tükrözik az ország gazdasági realitását. Például ugyanahhoz a régióhoz tartozik Fehér és Kovászna megye, holott semmiféle hagyományos együttműködési tapasztalatuk nincsen. A Fekete-tenger partján fekvő Konstanca megye egy fejlesztési régióban található a Kárpátok túlsó felén lévő Vrancea megyével, noha „köszönő viszonyban sincsenek egymással” – mondta Demeter, leszögezve, hogy az így megrajzolt régiókra nem lehet alapozni egészséges fejlesztési stratégiákat.

A székelyföldi megyéknek közös fejlesztési régióba kell tartozniuk, ehhez azonban ki kell dolgozni egy önálló székelyföldi stratégiát – hangsúlyozta a tisztségviselő. Utalt a számos korábbi, politikai természetű támadásra. Volt, aki szegregációs törekvésekkel vádolta a kezdeményezőket, azzal, hogy ki akarják szakítani az országot „szent testéből” ezt a térséget. Időközben azonban bebizonyosodott, hogy korántsem román-magyar problémáról van szó, hiszen más megyék is ugyanazzal a nehézséggel küszköd-

nek, felismerve: a jelenlegi regionális politika Romániában nem a régiókat szolgálja, hanem a különféle bukaresti politikai érdekeket.

Mindenki érezte – nemcsak a magyar, hanem a román vezetésű megyékben is –, hogy ez a rendszer nem működik, Bukarest rendre elsorvasztja a különféle regionális ügynökségeket, a régiók pedig pusztán „pénzelosztókká” degradálódtak, ahelyett hogy komoly szellemi műhelymunkával, tervezéssel foglalkozhatnának – fejtette ki Demeter János, emlékeztetve: a megyei közgyűlések országos szövetsége kérte, hogy a román kormány változtassa meg a jelenlegi regionális felosztást. Ez nem történt meg ugyan, de annyit sikerült elérni, hogy ez ma már nem pusztán politikai kérdés, hanem szakmai vitatémává vált Romániában.

Demeter János szerint ma már Brüsszel részéről nincsenek fenntartások az ilyen átszervezéseket illetően. Nem egyszerű folyamatról van szó, hiszen már létező struktúrákat kell megváltoztatni – fűzte hozzá. Úgy véli: az új román fejlesztési régiók 2009 és 2013 között alakulhatnak ki, és van esély arra, hogy 2009 körül létrejőjön egy székelyföldi fejlesztési régió. A fejlettebb európai országokban a fejlesztési régiókat később közgazdasági szerepkörrel ruházták föl, így jöttek létre ott az önkormányzati régiók – emlékeztetett a megyei vezető, hangsúlyozva: az a cél, hogy amikor Románia önkormányzati hatalmat ad majd a régióknak, addigra Székelyföld már önálló fejlesztési régióként létezzen.

– munkatársunktól –

UNIÓS ÉRTEŚÍTŐ

AZ ELSŐ SZAKLAP AZ EURÓPAI UNIÓS TÁMOGATÁSOKRÓL

S Z E R B I A

az ADAPTATIO szerkesztésében

Önkormányzat-fejlesztés uniós módra

A magyarkanizsai önkormányzat eredményesen szerepelt azon az európai uniós pályázaton, amely az Exchange-program keretében az önkormányzat fejlesztését célozta a szlovéniai Vodice községgel való együttműködésben.

Fejlesztő Róbert, a projektumot kísérő ICR (Községfejlesztési Információs Központ) igazgatója, a projektum menedzsere a programzáró sajtótájékoztatón elmondta: az Exchange-program „Az európai integráció elősegítése a helyi kapacitások kiépítésével és a nyilvánosság bekapcsolása a község fejlesztésébe és a nyilvános politika alakításába” címmel zajlott az Európai Unió támogatásával, az Európai Újjáépítési Ügynökség megvalósításával

és a Városok és községek állandó értekezlete végrehajtásával. A tízhónapos munkát összefoglalva Körmöci Károly, Magyar-kanizsa község elnöke reményét fejezte ki, hogy a szlovéniai Vodice községgel az együttműködés nem merül ki ebben a projektumban, hanem áttevődik a gazdasági és egyéb együttműködési formák területére. Ugyanezt közölte Brane Podboršek is, aki szerint örömmel vettek részt a programban, mert szívesen járulnak hozzá ahhoz, hogy a magyarkanizsai önkormányzat szervezetsége közelebb kerüljön az uniós gyakorlathoz. A vodicei polgármester örömmel tapasztalta, hogy a magyarkanizsai községben erős a civil szféra, és éppen ezen a területen lehet tovább erősíteni a kapcsolatokat.

– munkatársunktól –

Hármas határmenti együttműködések

A Magyarország-Románia és Magyarország-Szerbia Határokon Átnyúló Együttműködési Program keretében az Európai Unió és a Magyar Köztársaság támogatásával több vajdasági és magyarországi újságíró vesz részt abban a műhelymunkában Magyarországon, amely a Duna-Körös-Maros-Tisza Eurorégióban való együttműködést és kapcsolatteremtést célozta meg.

Az öt napig tartó műhelymunka során a foglalkozásokon keresztül az elektronikus és írott sajtó képviselői megismerkedhettek a határtérségben való együttműködés lehetőségeivel, az Európai Unió médiatörvényének előírásával és szabályzatával, illetve Magyarország uniós integrációja során szerzett tapasztalataival. Ez a régió 8 egységből áll: 4 romániai települést, Vajdaságot és 3 magyar megyét, vagyis összesen 72 ezer négyzetkilométer területet ölel fel. A három ország közötti együttműködés elkerülhetetlenné vált. Az integráció lehetőségeit kihasználva pedig a kommunikáció leegyszerűsítésére és a nyelvi korlátok leküzdésére lett mód. Egy olyan internetes portált alakítottak ki, amely

három nyelven: magyarul, szerbül és románul közvetít információkat az érdeklődők felé a www.triplexregio.net címen. A portál célja a regionális együttműködés és a többnyelvű kommunikáció segítése. A Triplex portálon aktuális hírek olvashatók a régióból, illetve az interneten az érdeklődők hallgathatják a Szabadkai Rádió, a Szegedi Rádió és a Temesvári Rádió élő műsorát is. A honlap egyelőre még kidolgozás alatt áll, számos jogi kérdést is meg kell még oldani, ám a három ország közötti kapcsolat fenntartásának alapeszközének tartják.

Román kormányzati támogatással projektpartnerségi együttműködési megállapodást írt alá a Temes Megyei Gazdasági Kamara, valamint a Nagyikindai és a Nagybecskerekai Körzeti Gazdasági Kamara.

A projektum magába foglalja a tájékoztató elkészítését abból a célból, hogy a gazdaság és a nyilvánosság jobban megismerje a szomszédos régiókat, a Temes vidékét, Közép- és Észak-Bánátot, valamint további célja, hogy informáljon a szerbiai és romániai gazdasági lehetőségekről és feltételekről. Ugyanakkor a pro-

jektum keretébe tartozik a kivitelre termelők adatbázisának elkészítése, szemináriumok rendezése, delegációk kölcsönös látogatása stb. A projekt célja üzleti kapcsolatok és partnerek felkutatása, az együttműködés és a versenyképesség programjáról szó-

ló információk rendszer javítása, a civil és a magánszektor határmenti kapcsolatainak erősítése, különös tekintettel a gazdasági társaságok versenyképességének a növelésére.

– munkatársunktól –

UNIÓS ÉRTEŚÍTŐ

AZ ELSŐ SZAKLAP AZ EURÓPAI UNIÓS TÁMOGATÁSOKRÓL

S Z L O V Á K I A

az ADAPTATIO szerkesztésében

Kultúra, víziturizmus

Új irányok a határmenti együttműködésben

Az infrastruktúra fejlesztés, környezetvédelem, vállalkozói együttműködések mellett a Magyarország-Szlovákia Szomszédsgái program számos más tradicionális partnerségre, vagy földrajzi adottságokra épülő kapcsolatot, fejlesztést támogat.

KULTURÁLIS EGYÜTTMŰKÖDÉS MISKOLC ÉS KASSA KÖZÖTT

Teltházas előadások jellemezték a határon átnyúló kulturális együttműködést Miskolc és Kassa között; a program keretében a Kassai Állami Színház és a Miskolci Nemzeti Színház előadásokat cserél, illetve cserélt az idei évadban – mondta Balogh Csilla, a Miskolci Nemzeti Színház szóvivője.

Az együttműködés az INTERREG III. elnevezésű, Magyarország-Szlovákia-Ukrajna közötti európai uniós szomszédsgái program forrásait elnyerve valósulhatott meg – tette hozzá. Mint elmondta, a kassai társulat a legutóbb április 2-án, A kis herceg meseballettel látogatott Miskolcra, a miskolciak pedig május 5-én Az operett csillagai című gálaesttel vendégeskednek a programot lezárva Kassán. A szóvivő kiemelte: a tavaly novembertől ez év májusáig tartó program darabválasztásait mindkét részről a zene, táncos műfajok sokszínűsége jellemezte, jellemzi, ezzel kiegészítették a két színház külön-külön is széles repertoárját. A Kassai Állami Színház opera és balett tagozata balettrel (Rómeó és Júlia, Bolero-Carmen), meseballettel (A kis herceg) és operaelőadással (A sevillai borbély, A varázsfuvola) látogatott Miskolcra. A miskolciak musicalt, (A kölyök), operettet (Az operett csillagai), modern táncjátékot (Bolero), illetve tánctanulmányokat (Faust-Prospero) vittek Kassára.

Balogh Csilla beszámolt arról, hogy a műfajok remekeiből összeállított előadások a komolyabb, illetve a könnyedebb szórakozásra vágyó nézők számára is igényes kikapcsolódást kínáltak, itt is, ott is teltházas előadásokkal bizonyítva az együttműködés létjogosultságát, és az igényt a további kapcsolatra. Közlése szerint a két teátrum igazgatója, Halasi Imre és Peter Himic sikeresnek és fontosnak nevezte az együttműködést. Megerősítették abbéli szándékukat, hogy a jövőben akár pályázat révén elnyert forrásokból, akár más formában, de szeretnék fenntartani a kulturális hozadéokban jelentős kapcsolatot – mondta a szóvivő. Balogh Csilla felidézte: a két színház együttműködése az 1950-es évek közepére nyúlik vissza, a közös munkának az 1956-os események kirobbanása vetett véget. A rendszerezesebb, a mindennapi munkára is építő kapcsolat csak a '70-es évek legvégén indult el, de politikai okok miatt szintén nem teljesedhetett ki – tette hozzá.

Az együttműködés 2001-ben ismét megkötött, deklarálva a testvérszínházi viszonyt is. Ezután azonban megint csend következett – ismertette a színházi kapcsolat előzményeit a szóvivő. Balogh Csilla megjegyezte: a jelenlegi együttműködés különleges értéke a közösen benyújtott pályázat révén elnyert uniós források kulturális célú felhasználása, illetve a két nemzet színházról alkotott elképzeléseinek megismertetése és népszerűsítése volt, „mintegy hidat emelve a kultúrák között”.

ESZTERGOM ÉS PÁRKÁNY EGYRE NÉPSZERŐBB

FOLYÓPARTI CÉLPONT

Egy tavaly benyújtott, Pozsony-Budapest közötti víziturizmus fejlesztését célzó, határon átnyúló pályázaton Révkomárom és Budapest sikert aratott, Esztergom és Pozsony evezős klubjainak azonban nem sikerült nyernie.

Terveiben azonban itt sincs hiány, a régió a víziturizmus szempontjából kiváló helyszínnek számít, ráadásul sokkal több látnivaló van itt, mint a Pozsony-Komárom közti szakaszon.

A Duna-parti csónakházak, vízi állomáshelyek felújítását célzó tökörpályázat bár némileg összekapcsolta a fentiekben már említett pályázókat, azok azonban nem függtek egymástól oly módon, hogyha egy nem felel meg, nem nyerhet a többi sem. Míg Esztergom és Pozsony alul maradt, Komárom 8 millió koronát, a budapesti Római parti Külker klub 70 millió forintot kapott.

– „Mi 30 millió forintra pályáztunk, de sajnos nem sikerült elnyernünk. Annak ellenére sem, hogy Esztergom kiváló hely a víziturizmus szempontjából: sokkal több látnivaló van a környéken, mint a Pozsony-Komárom közti szakaszon. Éppen ezért itt sokkal több napot is eltölthetnének a turisták” – mondta az Esztergomi Evezősök Hajós Egyletének vezetője, Mármarosi Győző, aki szerint tavaly ezer éjszakát töltöttek klubjukban vendégek, ők egy-két napot maradtak Esztergomban.

– A megpályázott pénzből több felújítást is meg szeretnénk volna valósítani. Így például szükséges lenne a dunai lejáró komfortosabbá tétele, a sátorozó hely térvilágításának megoldása, a vízes blokkok felújítása, ideiglenes fedett tartózkodó rész létrehozása, a közös helyiségek fejlesztése, és túrahajók, illetve hajószállító utánfutók vásárlása is – mondta a vezető, hozzátéve, hogy a mostani infrastruktúra a klub tagjainak igényeit ki tudja ugyan elégíteni, de a vendégeket már nem biztos. „Egyre nagyobb mértékben beindul a víziturizmus, és egyre többen érkeznek Esztergomba is. Jó lenne elérni azt, hogy több napot is itt töltsenek, hisz nemcsak városunkban, hanem a párkányi régióban is sok a

látnivaló. Ha sikerrel jártunk volna, kiadtunk volna egy olyan könyvet, amelyben bemutattuk volna a környéket, de ez most nem megoldható. Ennek ellenére a Külker klub könyvében propagál majd minket is” – mondta az esztergomi vezető, majd megjegyezte, hogy természetesen nem adják fel terveiket.

A révkomáromi Kajak és Kanoé Klub, ellentétben az esztergomiakkal sikeresen pályázott: a szervezet elnöke, *Soós Tibor* lapunknak elmondta, hogy 8 millió koronát nyertek: ennek 75 százalékát az EU, 20 százalékát az állam, a maradék ötöt pedig önrészként a klub állta. “Már a felújítások végén járunk: hatvan helyel

sikerült kibővíteni a parkolót, felújítottuk a szennyvízgyődröt, az úszó hajót, a lejárati hidakat, tíz darab vendégszobát is komfortosabbá tettünk, garázsokat, és egy modern tenispályát is kialakítottunk” – büszkélkedett Soós Tibor, majd hozzátette, hogy egy nagyon szép, nemrégiben modernizált csónakházzal is rendelkeznek. A komáromi klub elnöke azt is elmondta, hogy évente 300-400 turistát szállásolnak el, de nagyon sokan a szobák helyett a sátrat választják. Szavai szerint a legtöbb a német, illetve osztrák vízitúrázó, de a napokban például máltaiak érkeztek Komáromba.

– munkatársunktól –

PÁLYÁZATÍRÁS, TANÁCSADÁS

- Pályázati tanácsadás: pályázatfigyelés, pályázatírás, pályazatkészítés
- Szakértői tevékenységek, fejlesztési tervek, megvalósíthatósági tanulmányok
- Képzések, konferenciák, információs napok, pályázat-előkészítő tréningek
- Tájékoztatás: uniós pályázati információk magyar nyelven, szakmai kiadványok terjesztése: Uniós Értesítő
- Eupalyázat – az első magyar nyelvű pályázati portál, ahol az összes helyi, uniós és magyarországi kiírás elérhető

 Románia **Szlovákia** **Szerbia**

Az ADAPTATIO cégcsoport magyarországi tapasztalatokra építve két éve kezdte el tevékenységét a fenti országokban. Elsődleges feladata minél több határon túli magyar szervezet eredményes pályázati tevékenységének az elősegítése, valamint a helyi pályázati szakemberhálózat kiépítése.

ADAPTATIO-E S.R.L.

540349 Marosvásárhely,
Lamaitei 25/10
Tel: +40-745-265759
info@adaptatio.ro
www.eupalyazat.sk

ADAPTATIO-F S.R.O.

Tel: 0908/663-492
+421-/35790-40-37
info@adaptatio.sk

www.eupalyazat.ro

ADAPTATIO-D d.o.o.

24400 Zenta,
Szép u. 15.
Tel: +381-64-160-4686
info@eupalyazat.co.yu

www.eupalyazat.co.yu

MINDEN, AMI PÁLYÁZAT, MAGYARUL

TISZTELT OLVASÓNK!

A uniós pályázatok hagyományos célcsoportjai – önkormányzatok, vállalkozók, civil szervezetek – mellett talán kevesebb figyelem jutott az egyházakra, egyházi intézményekre, mint potenciális pályázókra. Pedig az önkormányzatokhoz hasonlóan az egyházi intézmények is számos olyan közfeladatot látnak el, amely alapján érdekeltnek lehetnek oktatási, szociális vagy akár foglalkoztatási és egészségügyi fejlesztésekben, de a műemlékvédelem, templomfelújításokhoz kapcsolódó tevékenység révén a településfejlesztésben is. Ezért mostani számunk mellékletében áttekintjük az NFT I. egyházak vonatkozásából levonható tanulságait, és áttekintjük az EMVA-ban, illetve az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) és az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) keretében rendelkezésre álló lehetőségeket.

Pályázni pedig muszáj – egyházaknak, egyházi intézményeknek is!

Egyházi fenntartású intézmények projektjei az NFT I.-ben

A Nemzeti Fejlesztési Terv által meghirdetett pályázatokon – a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapján található adatok szerint – összesen 91 olyan projekt részesült támogatásban, amelyekben egyházi hivatalok, vagy egyházak által fenntartott intézmények voltak a főpályázók. Ez a közel száz projekt mindösszesen 3,18 milliárd forint támogatást biztosított a pályázóknak.

PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK AZ NFT I.-BEN

A 2004-2006 közötti időszakban egyházi kötődésű projektek számára az Agrár és Vidékfejlesztési, a Regionális-fejlesztési és a Humán-erőforrás Fejlesztési Operatív Programokban nyílt lehetőség pályázni.

A legnagyobb támogatási lehetőségek az AVOP 3.4. intézkedésében, (Falufejlesztés, -megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése) kínáltak. Ennek célja a falufejlesztés és -megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése volt. A támogatás legnagyobb összege pályázatonként 60 millió Ft, az egyháziak közül egy projekt megkapta a max. támogatási összeget, a Zala megyei Pókaszeptk Római Katolikus Egyházközség, amely templomfelújításra fordíthatta ezt a forrást.

A támogatás mértéke közcélú fejlesztés esetén az összes elszámolható költség 75 %-a, hátrányos helyzetű kistérségben található önkormányzatok esetén 85%, vállalkozási célú fejlesztés esetén 50 %.

A HEFOP intézkedések közül szinte mindegyikben érdekeltnek voltak egyházi intézmények, főleg az oktatás terén, de szociális és foglalkoztatási célokat szolgáló fejlesztésekkel is pályázhattak:

- HEFOP-2.1. Hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása az oktatási rendszerben
- HEFOP-2.2. A társadalmi beilleszkedés elősegítése a szociális területen dolgozó szakemberek képzésével
- HEFOP-2.3. Hátrányos helyzetű emberek, köztük a romák foglalkoztathatóságának javítása
- HEFOP-3.1.- Egész életen át tartó tanuláshoz szükséges készségek és képességek fejlesztése
- HEFOP-3.3.- A felsőoktatás szerkezeti és tartalmi fejlesztése
- HEFOP-4.1.- Az oktatási és képzési infrastruktúra fejlesztése

- HEFOP-4.2.- A társadalmi befogadást támogató szolgáltatások infrastrukturális fejlesztése (lásd a következő oldalon lévő táblázatot)

A ROP 2.3. intézkedés (Az óvodai és az alapfokú oktatási-nevelési intézmények infrastruktúrájának fejlesztése) keretében az épületek átfogó felújítására, rekonstrukciójára és bővítésére lehetett pályázni. A cél az oktatás minőségében meglévő különbségek csökkentése volt a hátrányos helyzetű kistérségekben, különös tekintettel azokra a településekre, amelyeken magas a hátrányos helyzetű csoportok és a roma lakosság aránya.

Egyházi iskolák közül a Hajdúböszörmény Kálvin téri Református Egyházközség kapott támogatást egyedül ezen intézkedés keretében a maximálisan igényelhető 230 millió Ft óvodai férőhelybővítésre 5 óvodai csoport részére.

A ROP 3.3. (Felsőoktatási intézmények és a helyi szereplők együttműködésének erősítése) intézkedésre több egyházi fenntartású felsőoktatási intézmény nyert támogatást. Az intézkedés célja a munka világa és a felsőoktatási intézmények közötti kapcsolatok erősítése a magasan képzett fiatal diplomások a régiókban való megtartása érdekében, a támogatható tevékenység lehetett karrier iroda felállítása, pályakövető kutatások szervezése. A ROP 3.3. intézkedés keretén belül összesen 3 egyházi érdekeltségű nyertes pályázat volt, ezek közül az egyik megkapta a maximális támogatást:

PÁLYÁZÓ	TÁMOGATÁSI ÖSSZEGE	PROJEKT CÍME
Károli Gáspár Református Egyetem	53 318 610	Munkaerő fejlesztés a régióban – Egyházi egyetemek Karrier Irodája
„Pázmány Péter Katolikus Egyetem	60 000 000	Regionális munkaerő fejlesztés – Életpálya-tanácsadó Iroda a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karán
Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola	40 830 460	KFRTF Hallgatói Karrier és Szolgáltató Központ

OP	PÁLYÁZÓ	TÁMOGATÁS	PÁLYÁZAT CÍME
HEFOP-2.1.	Hodászi Görög Katolikus Cigány Egyházközség	16 118 080	
HEFOP-2.1.	Berettyóújfalui Református Egyházközség	18 940 000	"Bisori" Igazgyöngy Tanoda
HEFOP-2.1.	Római Katolikus Plébánia Hivatal	19 000 000	
HEFOP-2.2.	Myrai Szent Miklós Keresztény Egyház	14 926 000	
HEFOP-2.2.	Magyarországi Baptista Egyház	20 132 800	Lelkészek és önkéntesek képzése és mentálhigiénés gondozása
HEFOP-2.2.	ReFoMix Rehabilitációs Foglalkoztatási és Szociális Szolgáltató Közhasznú Társaság	22 199 625	Kapunyitó
HEFOP-2.2.	Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Gellért Karitász Alapítvány	13 662 000	Karitász önkéntesek általános alapképzése
HEFOP-2.2.	Budapesti Zsidó Hitközség	17 500 000	Az esély átadása
HEFOP-2.3.	Mendei Római Katolikus Egyházközség	101 381 750	ESÉLY
HEFOP-3.1.	Karolina Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Diákotthon	150 000 000	"Naprakésztség" – Kompetenciafejlesztés az egyházi iskolákban
HEFOP-3.1.	Az Evangélikus Egyház Aszódi Petőfi Gimnáziuma és Kollégiuma	18 000 000	Felkészítés a kompetencia alapú oktatásra
HEFOP-3.1.	Apor Vilmos Katolikus Főiskola Terézvárosi Gyakorló Óvodája	4 000 000	"Terézvárosi Gyermekező" Esélyadó képességfejlesztés megvalósítása hátrányos helyzetű óvodásoknak
HEFOP-3.1.	Gyulai Római Katolikus Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium	17 999 933	Iskola a határon – kompetencia-alapú nevelés-oktatás az általános iskola első osztálytól az érettségiig
HEFOP-3.1.	Kiss Bálint Általános Iskola Szentes	18 000 000	Felkészítés a kompetencia-alapú oktatásra a szentesi Kiss Bálint református általános iskolában
HEFOP-3.1.	Lónyay Utcai Református Gimnázium és Kollégium	17 608 874	A "digitális írástudás" tanulása és bevezetése iskolánkban.
HEFOP-3.1.	Szentendrei Református Gimnázium	17 962 080	A Szentendrei Református Gimnázium felkészülése a kompetencia alapú oktatásra
HEFOP-3.1.	Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ, Gimnázium, Szakiskola, Általános Iskola és Óvoda	17 994 840	A kompetencia alapú oktatás megvalósítása a kisiskoláskortól az érettségiig az evangélikus iskolában
HEFOP-3.1.	Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium	18 000 000	Lépcső a jövőbe
HEFOP-3.3.	Pázmány Péter Katolikus Egyetem	180 000 000	Szakirányú továbbképzések a PPKE Információs Technológiai Karán és a VE Műszaki Informatikai Karán
HEFOP-3.3.	Esztergomi Hittudományi Főiskola	123 000 000	Régióközi együttműködés egy esztergomi képzési szolgáltató központ bázisán...
HEFOP-4.1.	Károli Gáspár Református Egyetem	233 700 000	Fejlettebb technika – jobb kommunikáció a Károli Gáspár Református Egyetemen
HEFOP-4.1.	Esztergomi Hittudományi Főiskola	680 000 000	Esztergomi felsőoktatási képzési szolgáltató központ kialakítása
HEFOP-4.2.	Református Egyházközség Kömlőd	98 980 000	A Kömlői Református Egyházközség Kerényi Béla Foglalkoztató Házának megalapítása

A TÁMOGATOTT EGYHÁZI PÁLYÁZATOK MEGOSZLÁSA

A legnagyobb hazai történelmi egyházak, a római katolikus és a református a támogatott projektek számát és nagyságrendjét tekintve is vezető szerepet játszik. Ha operatív programonként nézzük a támogatások összetételét, a két nagyobb felekezet hasonló arányban nyert támogatást az AVOP és HEFOP programokból. Ugyanakkor a református egyházi intézmények esetében a támogatások több mint harmada (36%) ROP forrásból van, és érinti a köz- és felsőoktatást egyaránt, addig ugyanez a katolikusok esetében csak 4 %, két felsőoktatási projekttel.

EGYHÁZ	ÖSSZES TÁMOGATÁS	TÁMOGATOTT PROJEKTEK SZÁMA
Római katolikus egyház és intézményei	1 575 361 689	39
Református egyház és intézményei	897 861 611	18
egyéb nem egyházi intézmény*	391 094 922	11
Görög Katolikus Egyház és intézményei	133 788 773	12
Evangelikus egyház és intézményei	122 599 628	6
Baptista Egyház	21 331 852	2
Zsidó Hitközség	17 500 000	1
Unitárius Egyház	10 453 540	1

* általában önkormányzat

Régiók és operatív programok szerint vizsgálva látható, hogy jelentős eltérések vannak, s szembeűnő a Közép-Magyarországi régió dominanciája, hasonlóan a teljes NFT I. támogatások területi eloszlásához. A szakmai fejlesztéseket, új innovatív módszerek elterjesztését támogató programok a HEFOP keretében voltak meghirdetve, és látható, hogy ezzel a lehetőséggel a legjobb regionális mutatókkal rendelkező – vélhetően módszertani szempontból is felkészültebb – fővárosi és Pest megyei iskolák tudtak

élni leginkább, de jelentős a Dél-Alföldi iskolák HEFOP részesedése is, bár jóval kisebb mértékű. (1. grafikon)

JÓ GYAKORLATOK – EGYHÁZI INTÉZMÉNYEKTŐL

Az alábbiakban néhány nyertes egyházi érdekltségű projektet mutatunk be. (Forrás: www.rop.hu)

Református óvodai férőhelybővítés

5 óvodai csoport részére Hajdúböszörményben

Református óvodai férőhelybővítésre nyert el vissza nem térítendő támogatást a Hajdúböszörmény Kálvin téri Református Egyházközség a ROP keretében.

A pályázó célja egy 125 fős, 5 csoportos egyházi óvoda működési feltételeinek megteremtése, ahol felekezetre való tekintet nélkül fogadják a felvételt kérő gyerekeket Hajdúböszörményből, Pródról, Hajdúvidről és Bodaszőlőről. Az új óvodát a megszűnő 10. sz. Dészny utcai önkormányzati óvoda helyett, annak épületében működteti majd az egyház, átvállalva az önkormányzattól a régi óvoda üzemeltetésének feladatát. A beruházás az épület felújítása és bővítése mellett kiterjed az integrált nevelés-oktatás feltételeinek megteremtésére is. Az egyház felkarolja a hátrányos helyzetű gyermekek oktatását. Az akadálymentesítés érdekében a bejárat ajtóknál rámpa, a lépcsőházakban lift épül, továbbá megtörténik a mosdók megfelelő átalakítása.

A beruházást követően az óvoda hallgatói oktatási gyakorlóhelyet biztosít a Debreceni Egyetem Wargha István Pedagógiai Főiskolai Karán, valamint a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen tanuló diákok számára. A pályázó a beiskolázás területén együttműködést épít ki a Baltázár Dezső Református Általános Iskolával.

Pályázati összeg: 230 000 000 Ft.

A projekt időtartama: 2005.07.20-2006.10.03

Munkaerő fejlesztés a régióban

– Egyházi egyetemek Karrier Irodája

A református és a katolikus egyház fenntartásában lévő egyetemek fővárosi karai és a Közép-Magyarországi Régió munkaerő-piaci szereplői közötti kapcsolatok erősítésére hoz létre Karrier Irodát a Károli Gáspár Református Egyetem.

Az megvalósuló projekt – elsődlegesen a jogászképzésre koncentrálna – olyan együttműködési hálózatot épít ki, amely hosszú távon garantálja a munkaerő-piac igényeinek megfelelő, a rendelkezésre álló erőforrásokat hatékonyan kihasználó jogi képzést. A keresleti és a kínálati oldal egymásra találása elősegíti a jogi diplomával rendelkezők alternatív jogi területen való elhelyezkedését és csökkenti a jogi diplomás munkanélküliséget.

A Karrier Iroda egyfajta kapocs lesz a munka világa, az egyetem és a jövődő munkavállalók között, amely készség- és képességfejlesztő tréningekkel, szakmai gyakorlati helyek biztosításával, továbbá a leendő munkaadókat és munkavállalókat tartalmazó adatbázis létrehozásával segíti a hallgatók elhelyezkedését. A szolgáltatások körét egy, a jelenlegi hallgatók, a végzetek és a pályakezdő diplomások helyzetét és igényeit felmérő kutatást követően alakítják ki.

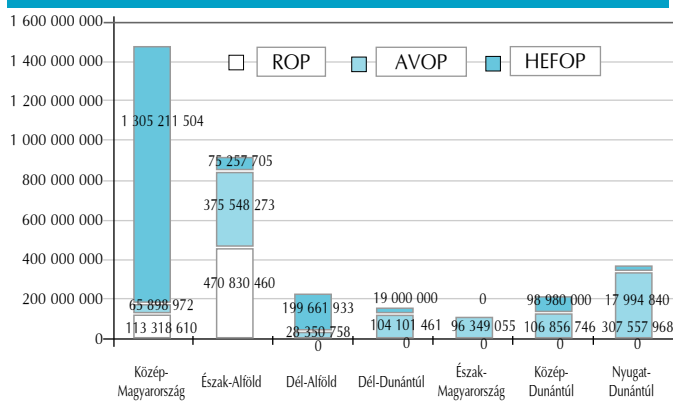
Pályázati összeg: 53 318 610 Ft.

A projekt időtartama: 2006.08.01-2008.06.30.

Szerencsi szecessziós fürdőépület felújítása

A „Szerencsi szecessziós fürdőépület felújítása” című pályázat megvalósítására közel 558 millió forintos, vissza nem térítendő támogatást nyert el a ROP keretében Szerencs Város Önkormányzata.

EGYHÁZI INTÉZMÉNYEK PÁLYÁZATI TÁMOGATÁSÁNAK NAGYSÁGA RÉGIÓ ÉS OPERATÍV PROGRAM SZERINTI ELOSZLÁSBAN 1. GRAFIKON

A beruházás során egy turisztikai szolgáltató központ kialakítására irányuló kétféle fejlesztés első üteme valósul meg. A beruházás során felújítják a múlt század elején szecessziós stílusban épült közösségi fürdő épületét, továbbá wellness, fitness és egyéb szolgáltatásokkal bővítik a kínálatot.

Mivel Szerencs a „Zemplén kapuja”, ezért a felújított épületben kialakítanak egy turisztikai információs bázist (látogatóház), ahol egy érintőképernyős turisztikai portált is elhelyeznek, amely így nagymértékben hozzájárul a térség idegenforgalmi kínálatának bemutatásához. A turisztikai portál üzemeltetését a Rákóczi Borút Egyesület, mint támogatásban részesülő partner végzi. A létesítmény továbbá közösségi funkciókat is ellát, az épület felső szintjén irodákat alakítanak ki a Mozgáskorlátozottak Egyesülete és más társadalmi szervezetek számára. A kialakított rekreációs és információs szolgáltatáscsomag bővíti a térség turisztikai kínálatát, a felújított műem-

lék jellegű fürdőépület pedig önmagában is idegenforgalmi vonzerőt jelent. A közösségi funkciókat is ellátó létesítmény javítja a turizmus jövedelemtermelő képességét és csökkenti a szezonálitást.

A fürdőépület felújításával párhuzamosan a szerencsi római katolikus egyházközség pedig a szomszédos templomépület homlokzatát és tetőszerkezetét renováltatja. Sor kerül az épületekhez tartozó kertek és a várkert együttes rekonstrukciójára, így a három kert egybenyitásával új közösségi park jön létre.

A fürdő, a vár, a templom és a közösségi park együtt a város gyöngyszemeként a térség élmény- és egészségturisztikai centrumává válik.

Pályázati összeg: 330 000 000 Ft.

A projekt időtartama: 2006.03.09-2007.09.10.

Főcze Mária–Horváth Tamás

Az egyházak uniós pályázati lehetőségei az EMVA tükrében

SAPARD ÉS AVOP TAPASZTALATOK

A SAPARD program volt az első uniós forrás (vidékfejlesztési előcsatlakozási alap), amelynek keretében a vállalkozások és önkormányzatok, valamint civil szervezetek mellett az egyházak is pályázhattak. A SAPARD programban a 1305. számú „Falufejlesztés és -felújítás, a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése” című intézkedése, mely 2004. januárjától volt pályázható egészen 2004. április 30-ig, tartalmazta az egyházi létesítmények (templomok, harangtoronyok, parókiák, templomkertek, stb.) felújításának lehetőségét, az elsősorban önkormányzatok által pályázható településközpont és középületek felújítása célterületek mellett. A rendkívül nagy érdeklődésnek köszönhetően az intézkedésre eső támogatási keretösszeget (kb. 5 Milliárd Ft volt a forrásátcsoportosítások után) 11-szeresen túligényelték a pályázók. A pályázat támogatási intenzitása 75% volt, a maximum támogatási összeg pályázatonként pedig 50 millió Ft volt. A pályázatba be lehetett építeni elszámolható költségként a tervezés, a műszaki ellenőrzés, a közbeszerzés és a pályázatírás és menedzselés költségét, amelyre ugyanúgy megkapta a pályázó a 75%-os támogatást, mint az építési beruházásra. Az intézkedésre azokon a településeken pályázhattak, ahol a népsűrűség nem haladta meg a 120 fő/km²-t.

Az AVOP programban (Agrár és Vidékfejlesztési Operatív Program) folytatódott ez az intézkedés, viszont a rendelkezésre álló rendkívül kis keretösszeg miatt (870 millió Ft), mindössze 5 hónapig volt nyitva (2004. május 03. – 2004. szeptember 30.) a pályázati ablak. A pályázat támogatási intenzitása itt is 75% volt, a maximum támogatási összeg pályázatonként viszont 60 millió forint volt. A pályázat itt is ismerte az egyéb költségek elszámolhatóságát.

Az intézkedésre azokon a településeken pályázhattak, ahol a népsűrűség nem haladta meg a 120 fő/km²-t, vagy a település lakosság száma a 10.000 főt. A gyakorlatban 10.000 fő feletti településeken lévő egyházközségek is pályázhattak, amennyiben a népsűrűség alacsonyabb volt 120 főnél négyzetkilométerenként.

A SAPARD és az AVOP program céljai:

- Meglévő épületek felújítása és fejlesztése helyi, több funkciós, a közösség érdekeit szolgáló céllal.
- Leromlott állapotban lévő, építészeti értékeket hordozó településszerkezeti egységek, épületek (minimum 3 elemből álló egység) stílusjegyek megtartásával történő külső felújítása, egységes, rendezett településkép kialakítása céljából.
- Műemléki, egyéb kulturális értéket hordozó és helyi védettség alatt álló épületek, építmények, történelmi és régészeti értékek felújítása.
- Sortatarozás (egységes kinézetű, műemléki jellegű épületek (nem csak középületek) külső felújítása pl.: Hollóháza-i tornácok házak).

A külső felújítás az egyházi épületek (templom, parókia, harangtorony, ravatolozó) esetében az alábbi tevékenységeket jelentette:

Külső homlokzati felújítás (vakolás, festés, meszelés, sárvakolat készítése), díszítő és lábazati vakolat készítése, állványozás, járdakészítés (kizárólag az épület közvetlen környezetében!). Tetőcsere/felújítás (szarufák, lécezés, héjazat, ereszcsonna, lefolyócső cseréje, bádgozás, palafedés, cserepek, réztető, falszegély, párkányfedés, műkövezés, villámhárító, toronysícs cseréje/felújítása, csapadékvíz-szikkasztó építése, nádtető, földem), nyílászárók (ablakok, ajtók), ereszcsonna, lefolyócső, külső szigetelés cseréje, külső akadálymentesítés, szélfogó, lépcső, burkolatok felújítása. Templomkert tereprendezése, parkosítása, kerítésfelújítás/építés, kőműves munkálatok.

A külső felújításba maximum 50% épületbővítés is belefért (Pl.: sekrestye bővítése).

A belső felújítás az alábbi tevékenységeket jelentette:

Fűtésrekonstrukció, belső szigetelés, belső vakolat, festés-mázolás, gipszkartonozás, álmennyezet, padozat, padlóburkolás, hajópadozás, vizesblokk felújítás/építés, műkövezés, villanszerelés, épületgépészet, függöny csere. Templomok esetén: orgona felújítás, freskók, szobrok, oltár restaurálása, padok cseréje, felújítása, új harangláb, fűthető padok beszerelésére is volt lehetőség. Sekrestye építése, az alap statikai megerősítése, belső pillérek építése. Harangtorony felújítása és építése, kilátóként való kialakítása is.

EGY SIKERES PROJEKT

A SAPARD PROGRAMBAN FELÚJÍTOTT RÓMAI KATOLIKUS TEMPLOM ERDŐBÉNYÉN

A külső és belső felújítás feltételei az alábbiak voltak az egyházi épületek esetében:

1. Templom:

Csak a meglévő funkció(k) megőrzésével, illetve új funkciók (pl. énekhar, orgonakoncertek, állandó/időszak kiállítások, stb.) kialakításával lehetett külső és belső felújítás!

2. Harangtorony (kilátóként is):

Új építése és meglévő felújítása is támogatott volt!

3. Parókia:

Csak a meglévő funkció(k) megőrzésével, illetve új funkciók (pl. énekhar, imaórák, állandó/időszak kiállítások, stb.) kialakításával lehetett külső és belső felújítás, illetve ha helyi védetség alatt állt és nem kizárólag paplakásként funkcionált az épület.

4. A fejlesztéssel érintett épületekhez közvetlenül kapcsolódó Emlékművek/Domborművek /Szobrok:

Csak felújítás (restaurálás) volt támogatható!

5. Ravatalozó:

Külső felújítás, új temetőkerítés építéssel. Temetőkerítés parkosítás csak belterületi önkormányzati tulajdonú ingatlanon lehetett. A pályázatot, vagy a helyi önkormányzat önállóan, vagy konzorciumban az egyházközséggel adhatta be.

6. Öregek napközi és bentlakásos otthona:

Csak akkor, ha nem volt az önkormányzat által kötelezendően el látandó funkciójú az épület/létesítmény! A pályázatot, vagy a helyi önkormányzat önállóan, vagy konzorciumban az egyházközséggel adhatta be.

PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK AZ EURÓPAI MEZŐGAZDASÁGI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI ALAP ÁLTAL (EMVA) FINANSZÍROZANDÓ ÚJ MAGYARORSZÁG VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAMBÓL (ÚMVP):

Az ÚMVP lesz a jogutódja a SAPARD és AVOP programoknak. Hasonló tevékenységekre lehet majd pályázni itt is, csak jóval nagyobb lesz a támogatási keretösszeg (kb. 60 Millárd Ft 2007-2013-ig). További különbség az előző programokhoz képest, hogy a falufejlesztés és az önkormányzati tulajdonú középületek felújítása más intézkedés keretében lesz pályázható. Az egyházközségek által elérhető pályázati intézkedés címe: *(3.2.3. kódszám) „A vidéki örökség megőrzése és fenntartható fejlesztése”*. A pályázati ablak előreláthatólag 2007. augusztus és október között fog megnyílni, viszont mindössze 30-45 nap fog rendelkezésre állni az egyházközségeknek arra, hogy beadják pályázataikat az illetékes MVH-ba.

Ennek megfelelően célszerű tehát minél hamarabb elkezdni a felújítási, bővítési beruházások megterveztetését, az építési engedélyek beszerzését (amennyiben a beruházás építési engedély köteles) és a pályázatok előkészítését. Az építési engedélyes és kiviteli tervdokumentációk elkészítése, a közbeszerzési eljárás, a pályázatkészítés és menedzselés, valamint a műszaki ellenőrzés itt is elszámolható és támogatható költségek lesznek.

3.2.3. A vidéki örökség megőrzése és fenntartható fejlesztése

Az intézkedés indoklása:

A vidéki térségek gazdag szellemi, kulturális, épített és természeti értékei. A vidéki térségek vonzerejének növeléséhez elengedhetetlen a településkép javítása, a vidéki élethez kapcsolódó kulturális és természeti örökség bemutatathatóvá tétele. A vidéki térségek települései nem rendelkeznek elegendő saját bevétellel építészeti örökségüket és kulturális és természeti értékeik, vagyonuk megőrzéséhez, fejlesztéséhez. Az épített örökség mellett a települések természeti értékei, patakmedrei is sok esetben elhanyagoltak, egyre kisebb jelentőséggel bírnak a településközösségek számára. A vidéki térségek vonzerejének növelése érdekében elengedhetetlen a vidéki élethez kapcsolódó kulturális és természeti örökség fenntartható fejlesztése és bemutatathatóvá tétele.

Az intézkedés alkalmazási területe:

Az intézkedés azon vidéki térségekre koncentrál, ahol a települések lélekszáma nem haladja meg a 10000 főt, illetve azok a 10000 fős lélekszámot meghaladó települések külterületei, ahol a település lakosságának több mint 2%-a külterületen él (tanyás térségek).

Az intézkedés alkalmazási területei és tevékenységei:

Az intézkedések a vidéki települések épített, természeti és kulturális örökségének védelmét és megújítását célozza integrált, non-profit rendszerben Ennek keretében az épített elemek és a kapcsolódó közterületek és örökségvédelem összehangolt, egymásra épülő fejlesztését részesíti előnyben.

Kedvezményezettek köre:

Magyarországon bejegyzett mikro-vállalkozások, non-profit szervezetek, önkormányzatok és társulásaik, *egyházak és egyházi jogi személyek*, valamint az országos műemléki védelem alatt álló lakóház tulajdonosa(i), illetve kizárólagos használója (használói), valamint a fentiek konzorciumai.

A támogatott tevékenységek típusa:

Kulturális örökség

- Az épített örökség helyreállításához, fenntartásához és fejlesztéséhez kapcsolódó tanulmányok, tervek készítése.
- Legalább helyi védettség alatt lévő épületek (kúriák, kunhalomok, földvárak, stb.) külső és belső felújítása és korszerűsítése, valamint bemutatathatóvá tétele, szükség szerint turisztikai funkcióval való ellátása és a szervesen kapcsolódó zöld felületek (parkok, játszóterek) létrehozása, felújítása, valamint megközelítést szolgáló gyalogutak, passzázsok kialakítása, a helyi népművészeti, néprajzi, kulturális értékek bemutatathatóvá tétele. (Templomok, harangtornyok, parókiai, stb.)

- Legalább helyi védettség alatt álló településszerkezeti egységek, épületek és hozzá kapcsolódó környezeti elemek rehabilitációja (minimum három elemből álló egység); az ezekhez szervesen kapcsolódó zöld felületek (parkok, játszóterek) létrehozása, felújítása

Természeti örökség megőrzése és fejlesztése:

- A természeti és a történelmi tájkép, és az azt alkotó táji elemek állapotának javítását, ill. kialakítását célzó fejlesztések támogatása;
- Környezeti tudatosságot fejlesztő akciók megvalósítása (vizek, természetvédelmi területek, szelektív hulladékgyűjtés és hulladékgazdálkodás stb.).

Az elismerhető költségek típusa:

- Ingatlan vásárlása az összes elismerhető költség legfeljebb 10%-áig,
- Épületek, parkok stb. építése, újjáépítése vagy korszerűsítése
- Eszközök, berendezések és gépek beszerzésének és telepítésének költségei.
- Általános költség: a tervezés és a kivitelezés költségei, a közbeszerzési és a közjegyzői díjak, az engedélyek beszerzése, szakértői díjak, legfeljebb az összes elismerhető költség 12%-ig,

A támogatás aránya:

Közcélú (önkormányzati) beruházások esetén a közforrások aránya az összes elismerhető költségen belül: maximum 100% a támogatás aránya maximum 80%. A mindenkori jogszabály alapján hátrányos helyzetű településeken vagy a társadalmi-gazdasági szempontból fokozottan elmaradott térségben elhelyezkedő településen megvalósuló projekt esetén maximum 90%. Természetes személyek és vállalkozás esetén a közforrások aránya a nem jövedelemtermelő beruházások esetében az elismerhető költség maximum 85%-a, a jövedelemtermelő beruházások esetében az összes elismerhető költség maximum 50%-a.

A maximálisan adható támogatás mértéke: 45 millió Ft.

A támogatás mértékét meghatározza a kérelmet benyújtó település lakosság száma, illetve a mindenkori jogszabály szerinti hátrányos helyzet a településekre illetve kistérségekre vonatkozóan; valamint több település összehangolt fejlesztése. A támogatási mérték kiszámítása súlyozottan történik, a fenti szempontok figyelembe vételével.

A Helyi Vidékfejlesztési Közösségek a fentiek alapján meghatározott értékű kvótát kapnak a beérkező fejlesztési elképzelések támogatási nyilatkozatainak kiadásához.

Előleg igénylésére maximum az elnyert támogatás 20%-ának erejéig van lehetőség.

Svéda Szabolcs
Vezető tanácsadó
Aditus Kft.

Várható pályázati lehetőségek az egyházak részére az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) és az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) keretében

A 2007-13 költségvetési időszak során hazánkba érkező uniós támogatások „útvesztőjében” az egyházak számára sokszor nehézséget okozott, hogy bizonyos intézmények milyen program keretében pontosan mire pályázhatnak és hozzávetőlegesen mekkora összegű támogatásban részesülhetnek. Reméljük az alábbi információk hasznosak lesznek a hazai egyházi szereplők számára és ösztönözni fogják a pályázatok készítését, majd a sikeres projektek megvalósítását.

A KÉT FŐ PROGRAM: ÚMFT ÉS ÚMVP

A jelenlegi költségvetési időszakban az Új Magyarország Fejlesztési Terv (második Nemzeti Fejlesztési Terv) és az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében is lehetőség nyílik egyházi fejlesztéseket tartalmazó pályázatok benyújtására. Ez eltér a 2004-06-os időszak gyakorlatától, hiszen akkor az egyházakat is érintő fejlesztéseket a Regionális Operatív Program illetve az Agrár- és Vidékfejlesztés Operatív Program támogatta, melyek az első Nemzeti Fejlesztési Terv, mint egységes keret egy-egy operatív programját képezték, vagyis a két rendszer hasonló elemeket tartalmazott.

Ezzel szemben a két program „elválása” és külön struktúrában történő kezelése számos eltérést jelent a jogosultság, a fejlesztési célok és a támogatások vonatkozásában. Az ÚMVP területi hatálya az ország teljes területe, tehát mindenhol azonos fejlesztési célokkal, pályázati lehetőségekkel és támogatással (összeg és intenzitás) találkozhatunk. A jogosultságot itt az határozza meg, hogy az egyén, gazdasági vállalkozás vagy intézmény azon a településen fejti-e ki tevékenységét, ami rajta van az ÚMVP által támogatható települések listáján. A fejlesztések másik köre, mint például a méltán népszerű óvoda- és iskolafelújítás, az ÚMFT egyes regionális operatív programjai keretében támogatható. Utóbbiból a hét régiónak megfelelően összesen hét darab készült. Itt mindig annak a regionális operatív programnak, illetve a fejlesztési célokat már-már pályázati kiírás szinten elmélyítő akciótervének az iránymutatásait kell figyelembe venni, amely régióban az adott település található.

A bemutatott rendszer egyik legfontosabb következménye, hogy a regionális operatív programok és akcióterveik régióként eltérhetnek egymástól. A megértés és áttekinthetőség érdekében azonban nem a különbségeket, hanem a hasonlóságokat szeretnénk elsősorban hangsúlyozni. Ennek megfelelően, némi általánosítást alkalmazva, a regionális operatív programokból és a már nyilvánosságra hozott akciótervekből kiolvasható fejlesztési irányok kerülnek először bemutatásra egy egységes szerkezetben. Ezt követően térünk rá az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozandó Új Magyarország Vidékfejlesztési Programban támogatható tevékenységekre.

PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK A REGIONÁLIS OPERATÍV PROGRAMOKBAN

A regionális operatív programok általában öt fejlesztési irányt, szakkifejezéssel élve prioritási tengelyt foglalnak magukban. Ezek az alábbiak:

- Versenyképes helyi gazdaság megteremtése
- Turisztikai potenciál erősítése
- Térségi közlekedés fejlesztése
- Humán közösségi infrastruktúra fejlesztése
- Városi- és települési területek megújítása

A prioritások közül az egyházak háromban lehetnek érdekeltek: a turisztika és a humán közösségi infrastruktúra fejlesztésében valamint a városi és települési területek megújításában, ám ez utóbbiban „csak” mint a pályázatot benyújtó önkormányzatok partnerei és/vagy a megvalósuló tevékenységek érintettjei.

A TURIZMUS FEJLESZTÉSE

A beavatkozás célja

Mivel a turizmus egyre jelentősebb szerepet tölt be minden régió életében, ezért szükség van az egyedi, jelentős vonzerővel rendelkező, kulturális örökségekre épülő attrakciók fejlesztésére, a fenntartható látogatókapacitások bővítésére. A turisztikai potenciál erősítése terén az egyházak elsősorban a helyi vonzerők, a termék- és infrastruktúra-fejlesztésekben vehetnek részt.

A támogatott tevékenységek

A fenti célok elérése érdekében a támogatott tevékenységek körébe az alábbiak tartoznak:

- Egyházi létesítmények, valamint műemlék, műemlék jellegű és helyi védelem alatt álló épületek, építmények értéknövelő megújítása, (főként infrastrukturális beruházások) turisztikai funkciókkal való bővítése; (kiemelten kezelve a látogatóbarát fejlesztéseket, melyek új élményelemekkel, kreatív bemutatási módszerek bevezetésével gazdagítják a turisztikai kínálatot)
- Egyházi létesítményhez tartozó park felújítása, esztétikus környezet kialakítása; (pl. térburkolat, padok, kandeláber, stb.)
- Egyedi látnivalót kínáló múzeumok, kiállítóterek látogatóbarát fejlesztése; (pl. információs rendszerek stb.)
- Vallási emlékhelyek turisztikai fogadóterületeken átnyúló fejlesztése, ún. tematikus utak kialakítása, a különböző térségekben található helyszínek, attrakciók összekapcsolása érdekében;
- Turisztikai információs szolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése.

Kedvezményezett köre

Önkormányzatok, önkormányzatok intézményei, *egyházak, egyházi jogi személyek*, állami szervezetek, non-profit szervezetek, bizonyos tevékenységek esetében a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény hatálya alá tartozó belföldi, az adott régióban bejegyzett székhelyű vagy telephelyű gazdasági társaságok, Turisztikai szolgáltatók érdekvédelmi, fejlesztési és marketing szervezetei, önkormányzati társulások, szövetségek, egyesületek, többcélú kistérségi társulások, fejlesztési tanácsok.

A támogatás mértéke

A tevékenységek megvalósításához elnyerhető támogatás mértéke meglehetősen heterogén képet mutat: a támogatás minimális összege 3-5 millió körül alakul, a maximum pedig 300-400 millió Ft. A támogatás nagyságában kiugró adatot jelentenek a Közép-dunántúli régió infrastrukturális fejlesztései: itt a minimum 400, míg a maximum 2000 millió Ft. Általánosságban elmondható, hogy az információs szolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztését néhány millió forinttal, a tematikus utak kialakítását tízmilliós nagyságrendekkel, míg az infrastrukturális fejlesztéseket több száz milliós összegekkel támogatják. Az önrész mértéke – egyházi, azaz non-profit intézményekről lévén szó – alacsony, 10-15%-os.

A HUMÁN KÖZÖSSÉGI INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE

A fejlesztési irányon belül az egyházak, egyházi fenntartású intézmények egyaránt kedvezményezettjei lehetnek a közoktatási és a szociális infrastruktúra fejlesztését célzó támogatásoknak. Figyelembe véve, hogy a két pályázat-típus teljesen eltérő célkitűzésekkel és támogatási arányokkal rendelkezik, indokolt őket külön-külön is ismertetni.

A KÖZOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK FEJLESZTÉSE*A beavatkozás célja*

A pályázatok elsődleges célja, hogy a közoktatási intézmények infrastrukturális és eszközbeszerzési beruházásainak támogatásával elősegítsék a versenyképes tudás megszerzéséhez szükséges kompetenciák és ismeretek elsajátítását, hozzájáruljanak a helyi szükségletekre és településszerkezetre épülő közszolgáltatások racionális működésének kialakításához, valamint a fejlesztések révén támogassák a települések népességmegtartó képességének, a települések fiatal, képzett munkaerőt megtartó lehetőségeinek növelését. A közoktatási szerkezetet tekintve a támogatható intézmények köre az óvodától a középfokú iskolákig terjed, a kollégiumokat is beleértve. A projektek keretében megvalósítható tevékenységek szinte teljesen megegyeznek a régiókban.

A támogatott tevékenységek

A céloknak megfelelően az alábbi fejlesztések megvalósítására nyílik lehetőség:

- Épület vagy épületrész felújítás, korszerűsítés (műszaki színvonal emelése), átépítés, bővítés;
- A megújult tartalmi és módszertani programokhoz illeszkedő integrált, funkcionális intézményi belső terek kialakítása;
- Kapcsolódó létesítmények felújítása, kialakítása; (kapcsolódó létesítmények alatt általában konyhát, tornatermet,

klubhelyiséget, könyvtárt, játszóudvart, tanuszodát értenek)

- Az intézmények udvarának felújítása, balesetmentesítése, integrálása az oktatás folyamatába tanulást segítő térként;
- Kollégiumok bővítése, felújítása, korszerűsítése;
- A sajátos nevelési igényű gyerekek, diákok képzését, fejlesztését biztosító speciális eszközök és berendezések beszerzése;
- A tanulás segítésére és kompetencia-fejlesztésre alkalmas informatikai berendezések, eszközök beszerzése, nyelvi labor kialakítása, internet elérés biztosítása;
- Bútorok, készségfejlesztő eszközök, udvari játékok, szemléltető eszközök, sporteszközök beszerzése;
- Közoktatási intézmények konyhájának felújítása, bővítése, kapcsolódó eszközök és berendezések beszerzése;
- Akadálymentesítés.

Általánosságban elmondható, hogy új intézmény létesítésére csak akkor nyílik lehetőség, ha a meglévő intézmény felújítása, átépítése igazoltan költségesebb lenne, mint az új, „zöldmezős” beruházás.

Kedvezményezett köre

Önkormányzatok, (települési, megyei, kerületi, fővárosi) önkormányzati társulások, *egyházak*, non-profit szervezetek, (kivéve gazdasági társaságok) és a fenti intézmények partneri együttműködései, közoktatási intézmények, amennyiben gazdálkodásukat tekintve önállók.

A támogatás mértéke

A támogatható tevékenységekhez hasonlóan a pénzügyi feltételek sem mutatnak számottevő regionális eltéréseket. A támogatás minimális összege 10-15 millió, a maximális pedig 250-300 millió Ft. A kedvezményezettől elvárt önerő mértéke mindenhol 10%.

A SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYRENDSZER TÁMOGATÁSA*A beavatkozás célja*

A fejlesztések elsődleges célja a család- és otthonközeli szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, különböző segítségnyújtó és támogató szolgálatok kialakítása, az időskorúakról, szenvedélybetegekről és hajléktalan emberekről gondoskodó szociális nappali gondoskodást nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztése valamint a tanya- és falugondnoki rendszerek kiépítése. A fejlesztésekkel szemben támasztott fontos elvárás, hogy azok valamilyen módon pozitívan befolyásolják a munkaerő-piaci folyamatokat is. (Közvetlenül vagy közvetve, például munkalehetőség biztosításával a foglalkoztatottak számára vagy a nappali ellátás átvállalásával a hozzátartozók ismételt munkaerő-piaci bevezetése)

A támogatott tevékenységek

A régiók akciótervei szerint az alábbi tevékenységek megvalósítására nyílik lehetőség a szociális ágazat terén:

- Szociális információs és diszpécser központok, nappali ellátást nyújtó intézmények, gyermekjóléti, családsegítő irodák kialakítása, állapotjavítása, rekonstrukciója, bővítése, akadálymentesítése;
- IKT infrastruktúra fejlesztése;
- Jelzőrendszeres segítségnyújtás szolgáltatásának és infrastruktúrája kiépítésének támogatása;

- Kistérségi szociális szolgáltató központ kialakítása a szolgáltatáshiányos kistérségekben;
- Falugondnoki és tanyagondnoki hálózat infrastrukturális kiépítésének támogatása;
- Falugondnoki és tanyagondnoki alapszolgáltatásban működő gépjárművek cseréje, beszerzése és étkeztetéshez szükséges eszközök beszerzése,
- Nappali melegedők valamint fogyatékossgal élők számára foglalkoztatást biztosító létesítmények létrehozása.

Egyes régiókban a bölcsődei ellátás kialakítását és/vagy fejlesztését szintén e konstrukciók keretében támogatják.

Kedvezményezett köre

Önkormányzatok, önkormányzati fenntartású intézmények, önkormányzati társulások, non-profit szervezetek, *egyházi szervezetek*, civil szervezetek, szociális és gyermekjóléti intézmények és fenntartóik.

A támogatás mértéke

A támogatás minimális és maximális összege rendre várhatóan 10 és 150 millió Ft. körül fog alakulni. A kedvezményezettől elvárt önerő mértéke 10% lesz.

A KORÁBBI PROGRAMOK TAPASZTALATAI (PHARE ÉS ROP)

Hasonló tevékenységek megvalósítására (turizmus fejlesztése, óvodai és alapfokú nevelési-oktatási intézmények beruházásainak támogatása) az első Nemzeti Fejlesztési Terv Regionális Operatív Programjának valamint azt megelőzően a Phare program keretében nyílt lehetőség. Mindkét program több egyházi fenntartású intézmény fejlesztését is támogatta, melyek közül konkrét példaként érdemes kiemelni a mezőtúri Szent István Katolikus Általános Iskola és Óvoda informatikai és nyelvi laborjának kiépítését. A szaktantermek kialakítását ott megelőzték a korszerűsítési és állagmegőrzési munkálatok. Így került sor a vizes falak átvágására, szigetelésére valamint az aljzatbeton kicserélésére. Az előkészítő munkálatokat egy 25 m² alapterületű 18 férőhelyes csoportszoba és egy 50m² alapterületű, 30 férőhelyes számítástechnika terem kialakítása követte. Megújult a gyerekek kultúrált étkezését biztosító 50 férőhelyes ebédlő és az ezt kiszolgáló melegítő konyha. A tantermek laminált parketta, az ebédlő PVC borítást, míg a kapcsolódó folyosó új járólapot kapott. Megvalósult a villanyvezetékek teljes körű cseréje, hőszigetelt nyílászárók beépítése, a fűtés korszerűsítése és az épületek akadálymentesítése. Az IKT eszközök beszerzésének eredményeként összesen 32 db. munkaállomást alakítottak ki, szervergépeket, projektorokat, írásvetítőt, és mobil számítástechnikai eszközöket is vásároltak. (laptop, digitális fényképezőgép, mobil nyomtató, digitális kamera)

A FELÚJÍTOTT MEZŐTÚRI ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA

PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK AZ EURÓPAI MEZŐGAZDASÁGI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI ALAP ÁLTAL (EMVA) FINANSZÍROZANDÓ ÚJ MAGYARORSZÁG VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAMBAN (ÚMVP)

Az ÚMVP a korábbi AVOP és az azt megelőző SAPARD (még előcsatlakozási alapról finanszírozott) programok jogutódja. Hasonló tevékenységekre lehet majd pályázni itt is, csak jóval nagyobb lesz a támogatási keretösszeg (kb. 60 Milliárd Ft 2007-2013-ig). További különbség az előző programokhoz képest, hogy a falufejlesztés és az önkormányzati tulajdonú középületek felújítása más intézkedés keretében lesz pályázható. Az egyház-közsegek által elérhető pályázati intézkedés címe: (3.2.3. kód-szám) „A vidéki örökség megőrzése és fenntartható fejlesztése”. A pályázati ablak előreláthatólag 2007. augusztus és október között fog megnyílni, viszont mindössze 30-45 nap fog rendelkezésre állni az egyház-közsegeknek arra, hogy beadják pályázataikat az illetékes MVH-ba. Ennek megfelelően célszerű tehát minél hamarabb elkezdni a felújítási, bővítési beruházások megterveztetését, az építési engedélyek beszerzését (amennyiben a beruházás építési engedély köteles) és a pályázatok előkészítését. Az építési engedélyes és kiviteli tervdokumentációk elkészítése, a közbeszerzési eljárás, a pályázatkészítés és menedzselés, valamint a műszaki ellenőrzés itt is elszámolható és támogatható költség lesznek.

A VIDÉKI ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE ÉS FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSE

Az intézkedés indoklása

A vidéki térségek gazdag szellemi, kulturális, épített és természeti értékei. A vidéki térségek vonzerejének növeléséhez elen-

gedhetetlen a településkép javítása, a vidéki élethez kapcsolódó kulturális és természeti örökség bemutatathatóvá tétele. A vidéki térségek települései nem rendelkeznek elegendő saját bevétellel építészeti örökségüket és kulturális és természeti értékeik, vagyoniuk megőrzéséhez, fejlesztéséhez. Az épített örökség mellett a települések természeti értékei, patakmedrei is sok esetben elhanyagoltak, egyre kisebb jelentőséggel bírnak a településközösségek számára. A vidéki térségek vonzerejének növelése érdekében elengedhetetlen a vidéki élethez kapcsolódó kulturális és természeti örökség fenntartható fejlesztése és bemutatathatóvá tétele.

Az intézkedés alkalmazási területe

Az intézkedés azon vidéki térségekre koncentrál, ahol a települések lélekszáma nem haladja meg a 10000 főt, illetve azok a 10000 fős lélekszámot meghaladó települések külterületei, ahol a település lakosságának több mint 2%-a külterületen él (tanyás térségek).

Az intézkedés alkalmazási területei és tevékenységei

Az intézkedések a vidéki települések épített, természeti és kulturális örökségének védelmét és megújítását célozza integrált, non-profit rendszerben Ennek keretében az épített elemek és a kapcsolódó közterületek és örökségvédelem összehangolt, egymásra épülő fejlesztését részesíti előnyben.

A támogatott tevékenységek típusa

Kulturális örökség

- Az épített örökség helyreállításához, fenntartásához és fejlesztéséhez kapcsolódó tanulmányok, tervek készítése;
- Legalább helyi védettség alatt lévő épületek (kúriák, kunhalmok, földvárak, stb.) külső és belső felújítása és korszerűsítése, valamint bemutatathatóvá tétele, szükség szerint turisztikai funkcióval való ellátása és a szervesen kapcsolódó zöld felületek (parkok, játszóterek) létrehozása, felújítása, valamint megközelítést szolgáló gyalogutak, passzázsek kialakítása, a helyi népművészeti, néprajzi, kulturális értékek bemutatathatóvá tétele; (Templomok, harangtoronyok, parókiák, stb.)
- Legalább helyi védettség alatt álló településszerkezeti egységek, épületek és hozzá kapcsolódó környezeti elemek rehabilitációja (minimum három elemből álló egység); az ezekhez szervesen kapcsolódó zöld felületek (parkok, játszóterek) létrehozása, felújítása.

Természeti örökség megőrzése és fejlesztése:

- A természeti és a történelmi tájkép, és az azt alkotó táji elemek állapotának javítását, ill. kialakítását célzó fejlesztések támogatása;
- Környezeti tudatosságot fejlesztő akciók megvalósítása. (vizek, természetvédelmi területek, szelektív hulladékgyűjtés és hulladékgazdálkodás stb.)

Az elismerhető költségek típusa

- Ingatlan vásárlása az összes elismerhető költség legfeljebb 10%-áig;
- Épületek, parkok stb. építése, újjáépítése vagy korszerűsítése;
- Eszközök, berendezések és gépek beszerzésének és telepítésének költségei;
- Általános költség: a tervezés és a kivitelezés költségei, a

közbeszerzési és a közjegyzői díjak, az engedélyek beszerzése, szakértői díjak, legfeljebb az összes elismerhető költség 12%-ig.

Kedvezményezettnek köre

Magyarországon bejegyzett mikro-vállalkozások, non-profit szervezetek, önkormányzatok és társulásaik, *egyházak és egyházi jogi személyek*, valamint az országos műemléki védelem alatt álló lakóház tulajdonosa(i), illetve kizárólagos használója (használói), valamint a fentiek konzorciumai.

A támogatás aránya

Közcélú (önkormányzati) beruházások esetén a közforrások aránya az összes elismerhető költségen belül: maximum 100% a támogatás aránya maximum 80%. A mindenkori jogszabály alapján hátrányos helyzetű településeken vagy a társadalmi-gazdasági szempontból fokozottan elmaradott térségben elhelyezkedő településen megvalósuló projekt esetén maximum 90%. Természetes személyek és vállalkozás esetén a közforrások aránya a nem jövedelemtermelő beruházások esetében az elismerhető költség maximum 85%-a, a jövedelemtermelő beruházások esetében az összes elismerhető költség maximum 50%-a.

A maximálisan adható támogatás mértéke: 45 millió Ft.

A támogatás mértékét meghatározza a kérelmet benyújtó település lakosságszáma, illetve a mindenkori jogszabály szerinti hátrányos helyzet a településekre illetve kistérségekre vonatkozóan; valamint több település összehangolt fejlesztése. A támogatási mérték kiszámítása súlyozottan történik, a fenti szempontok figyelembe vételével.

A Helyi Vidékfejlesztési Közösségek a fentiek alapján meghatározott értékű kvótát kapnak a beérkező fejlesztési elképzelések támogatási nyilatkozatainak kiadásához.

Előleg igénylésére maximum az elnyert támogatás 20%-ának erejéig van lehetőség.

A KORÁBBI PROGRAMOK TAPASZTALATAI (SAPARD és AVOP)

A SAPARD program volt az első uniós forrás (vidékfejlesztési előcsatlakozási alap), melynek keretében a vállalkozások és önkormányzatok, valamint civil szervezetek mellett az egyházak is pályázhattak. A SAPARD programban a 1305. számú „Falufejlesztés és -felújítás, a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése” című intézkedése, mely 2004. januárjától volt pályázható egészen 2004. április 30-ig, tartalmazta az egyházi létesítmények (templomok, harangtoronyok, parókiák, templomkertek, stb.) felújításának lehetőségét, az elsősorban önkormányzatok által pályázható településközpont és középületek felújítása célterületek mellett. A rendkívül nagy érdeklődésnek köszönhetően az intézkedésre eső támogatási keretösszeget (kb. 5 milliárd Ft volt a forrásátcsoportosítások után) 11-szeresen túligényelték a pályázók. A pályázat támogatási intenzitása 75% volt, a maximum támogatási összeg pályázatonként pedig 50 millió Ft. A pályázatba be lehetett építeni elszámolható költségként a tervezés, a műszaki ellenőrzés, a közbeszerzés és a pályázatírás és menedzselés költségét, melyre ugyanúgy megkapta a pályázó a 75%-os támogatást, mint az építési beruházásra. Az intézkedésre azokon a településeken pályázhattak, ahol a népsűrűség nem haladta meg a 120 fő/km²-t.

Az AVOP programban (Agrár és Vidékfejlesztési Operatív Program) folytatódott ez az intézkedés, viszont a rendelkezésre álló rendkívül kis keretösszeg miatt (870 millió Ft), mindössze 5 hónapig volt nyitva (2004. május 03. – 2004. szeptember 30.) a pá-

lyázati ablak. A pályázat támogatási intenzitása itt is 75% volt, a maximum támogatási összeg pályázonként viszont 60 millió Ft volt. A pályázat itt is ismerte az egyéb költségek elszámolhatóságát.

Az intézkedésre azokon a településeken pályázhattak, ahol a népsűrűség nem haladta meg a 120 fő/km²-t vagy a település lakosság száma a 10.000 főt. A gyakorlatban 10.000 fő feletti településeken lévő egyházközségek is pályázhattak, amennyiben a népsűrűség alacsonyabb volt 120 főnél négyzetkilométerenként.

A SAPARD és az AVOP program céljai

- Meglévő épületek felújítása és fejlesztése helyi, több funkciós, a közösség érdekeit szolgáló céllal.
- Leromlott állapotban lévő, építészeti értékeket hordozó településszerkezeti egységek, épületek (minimum 3 elemből álló egység) stílusjegyek megtartásával történő külső felújítása, egységes, rendezett településkép kialakítása céljából.
- Műemléki, egyéb kulturális értéket hordozó és helyi védettség alatt álló épületek, építmények, történelmi és régészeti értékek felújítása.
- Sortatarozás (egységes kinézetű, műemléki jellegű épületek (nem csak középületek) külső felújítása pl.: hollóházi tornácos házak).

A külső felújítás az egyházi épületek (templom, parókia, harangtorony, ravatolózó) esetében az alábbi tevékenységeket jelentette:

Külső homlokzati felújítás (vakolás, festés, meszelés, sárvakolat készítése), díszítő és lábazati vakolat készítése, állványozás, járdakészítés (kizárólag az épület közvetlen környezetében!). Tetőcsere/felújítás (szarufák, lécezés, héjazat, ereszcsonna, lefolyócső cseréje, bádorgozás, palafedés, cserepek, réztető, faldőszegély, párkánnyfedés, műkövezés, villámhárító, toronysisak cseréje/felújítása, csapadékvíz-szikkasztó építése, nádtető, földem), nyílászárók (ablakok, ajtók), ereszcsonna, lefolyócső, külső szigetelés cseréje, külső akadálymentesítés, szélfogó, lépcső, burkolatok felújítása. Templomkert tereprendezése, parkosítása, kerítésfelújítás/építés, kőműves munkálatok.

A külső felújításba maximum 50% épületbővítés is belefért (Pl.: sekrestye bővítése).

A belső felújítás az alábbi tevékenységeket jelentette:

Fűtésrekonstrukció, belső szigetelés, belső vakolat, festés-mázolás, gipszkartonozás, álmennyezet, padozat, padlóburkolás, hajópadozás, vizesblokk felújítás/építés, műkövezés, villanszerelés, épületgépészet, függöny csere. Templomok esetén: orgona felújítás, freskók, szobrok, oltár restaurálása, padok cseréje, felújítása, új harangláb, fűthető padok beszerelésére is volt lehetőség. Sekrestye építése, az alap statikai megerősítése, belső pillérek építése. Harangtorony felújítása és építése, kilátóként való kialakítása is.

EGY MEGVALÓSULT FEJLESZTÉS:

RÓMAI KATOLIKUS TEMPLOM ERDŐBÉNYÉN

Erdőbénye római katolikus templomának rekonstrukciója 2005 áprilisa és 2006 márciusa között valósult meg, a 1305 kódszámú SAPARD pályázat keretében. A projekt által a térségre jellemző építészeti és történelmi értékeket megőrző templom került felújításra. A fejlesztés közvetlenül hozzájárult Erdőbénye turisztikai vonzerejének növeléséhez, a műemlék jellegű

templom épületének felújításával, illetve a betelepített új funkciók által. Így, a felújított templom három új tevékenységnek ad teret, állandó illetve időszakos kiállítások, Zempléni-művészeti napok, énekkari fellépések. A felújítás az egyház és a civil szervezetek széles körű összefogásával valósult meg. A konzorcium tagjai voltak: a konzorcium vezetője a Római Katolikus Egyházközség Erdőbénye volt, további tagok: Római Katolikus Főegyházmegye Eger; Erdőbényéért Közalapítvány; Erdőbényei Diák- és Ifjúsági Egyesület.

A projekt megvalósítása érdekében a Római Katolikus Egyházközség Erdőbénye a következő feladatokat vállalta: A projekt teljes szakmai és pénzügyi bonyolítása a működés során, valamint a tervezett építési, felújítási munkálatok és eszközbeszerzések megvalósítása. A projekt megvalósításához szükséges ingatlan, valamint humán erőforrás biztosítása. A felújítás során, a belső munkálatokon kívül megvalósult a templom külső rekonstrukciója, a külső vakolat cseréje, külső festés-mázolás, tetőzet cseréje, vörösréz tetőlemezfedés, vörösrézlemez párkánnyfedés, vörösréz hófogó és villámhárító felszerelése, csapadékvíz elvezető cseréje, továbbá a külső falak tisztítása, festése, vakolat javítása. Retusálták és felújították a templom terméskő elemeit, kicserélték a főbejárat kiépítésoszlopokat, illetve megtörtént a templomkertben található nagy kereszt felújítása is.

A külső és belső felújítás feltételei az alábbiak voltak az egyházi épületek esetében

1. Templom:

Csak a meglévő funkció(k) megőrzésével, illetve új funkciók (pl. énekkar, orgonakoncertek, állandó/időszakos kiállítások, stb.) kialakításával lehetett külső és belső felújítás.

2. Harangtorony (kilátóként is):

Új építése és meglévő felújítása is támogatott volt.

3. Parókia:

Csak a meglévő funkció(k) megőrzésével, illetve új funkciók (pl. énekkar, imaórák, állandó/időszakos kiállítások, stb.) kialakításával lehetett külső és belső felújítás, illetve ha helyi védettség alatt állt és nem kizárólag paplakásként funkcionált az épület.

4. A fejlesztéssel érintett épületekhez közvetlenül kapcsolódó Emlékművek/Domborművek /Szobrok:

Csak felújítás (restaurálás) volt támogatható.

5. Ravatolózó:

Külső felújítás, új temetőkerítés építéssel. Temetőkert parkosítás csak belterületi önkormányzati tulajdonú ingatlanon lehetett. A pályázatot vagy a helyi önkormányzat önállóan, vagy konzorciumban az egyházközséggel adhatta be.

6. Öregek napközi és bentlakásos otthona:

Csak akkor ha nem volt az önkormányzat által kötelezendően el látandó funkciójú az épület/létesítmény! A pályázatot vagy a helyi önkormányzat önállóan, vagy konzorciumban az egyházközséggel adhatta be.

Összeállították: Svéda Szabolcs, Bakos Kriszta, Lengyel Kamilla és Chytil Mária az Aditus Kft. tanácsadói